

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ: Εγκρίνουν τον απολογισμό της ΠΣΕ

σελ. 3 - 4

Οι ακρίτες της Ηπείρου σε Γολγοθά

σελ. 8 - 9

Το Φοιτητικό - Αντιδικτατορικό κίνημα στην Ήπειρο

σελ. 6

Άλκης Αλκαίος, οκτώ χρόνια

από το θάνατό του

σελ. 11

Παγκόσμια αναγνώριση για το Πολυφωνικό Καραβάνι

σελ. 12

Η νέα ηλεκτρονική εφημερίδα της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας

σελ. 16

Οι περιορισμοί απ' την πανδημία υποχρεώνουν την «Πανηπειρωτική» να κυκλοφορήσει σε διπλό φύλλο για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2020.

ΠΣΕ: Επικέντρωση στον «Πραγματικό Δικαιούχο»

Το ΔΣ της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΣΕ) συνεδρίασε στις 4.11.2020 και ασχολήθηκε με όλα τα τρέχοντα ζητήματα που αφορούν την ΠΣΕ καθώς και με τον προγραμματισμό δράσης. Η συνεδρίαση επικεντρώθηκε στο σοβαρό ζήτημα του «Πραγματικού Δικαιούχου».

Η ΠΣΕ με επιστολή της προς τα κοινοβουλευτικά πολιτικά κόμματα, που κοινοποίησε και στους Ηπειρώτες βουλευτές, αναφέρεται σε θέματα που αφορούσαν τροποποιήσεις του νόμου 4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30.7.2018) και όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 4607/2019 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 139/30.7.2018) και όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 4607/2019.

Με την επιστολή αυτή πρότει-

νε την απαλλαγή της υποχρέωσης των πολιτιστικών συλλόγων και των οντοτήτων που δεν αποκτούν έσοδα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματός, αλλά αποκλειστικά και μόνο έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την εκπλήρωση του σκοπού τους. (Η επιστολή δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθμ. 8 φύλλο της εφημερίδας «Πανηπειρωτική»).

Το πρόβλημα αυτό είναι μείζονος σημασίας και αφορά την ύπαρξη και λειτουργία όλων των Πολιτιστικών Συλλόγων.

Τηλεδιάσκεψη με βουλευτές - ευρωβουλευτές

Στις 18.12.2020 και ώρα 13.00, μετά από πρόσκληση του ΔΣ της ΠΣΕ πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη με τους Ηπειρώτες Βουλευτές και Ευρωβουλευτές. Συμμετείχαν οι Χρήστος Γκόκας (ΚΙΝΑΛ), βουλευτής Άρτας, Βασίλης Γιόγιακας (ΝΔ), βουλευτής Θεσπρωτίας, Κώστας Μπάρκας (ΣΥΡΙΖΑ), βουλευτής Πρέβεζας. Τηλεφώνησαν και δήλωσαν συμπαράσταση στον αγώνα οι Γιώργος Αμυράς (ΝΔ), βουλευτής Ιωαννίνων, Γιάννης Μπαλάφας (ΣΥΡΙΖΑ), βουλευτής Νότιου Τομέα Αθηνών και Χρήστος Κατσιώτης (ΚΚΕ), βουλευ-

τής Νότιου Τομέα Αθηνών.

Σε ανακοίνωσή του το Γραφείο Τύπου της ΠΣΕ επισημαίνει: «Όσοι συμμετείχαν στην τηλεδιάσκεψη και όσοι επικοινωνήσαν τηλεφωνικά στηρίζουν το δίκαιο αίτημα του Διοικητικού Συμβουλίου της ΠΣΕ, σε σχέση με την διάταξη που αφορά τον πραγματικό δικαιούχο και ειδικότερα έγινε αποδεκτό το προτεινόμενο περιεχόμενο της προσθήκης στην εν λόγω διάταξη το οποίο έχει ως εξής: «Οι πολιτιστικοί Σύλλογοι, ως κοινωνισμοί, εφόσον δεν ασκούν καμία εμπορική δραστηριότητα από την οποία να αποκτούν φορολογητέο εισόδημα, αλλά αποκλειστικά και μόνο έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την εκπλήρωση του σκοπού τους, δεν είναι υπόχρεοι καταχώρησης στο Κεντρικό μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων. Όσοι από τους παραπάνω φορείς έχουν ήδη καταχωρηθεί στο Μητρώο, υποβάλουν σχετική δήλωση και διαγράφονται αυτόματα».

Το ΔΣ της ΠΣΕ θα ετοιμάσει επιστολή προς τον αρμόδιο Υπουργό την οποία καλούνται να προσυπογράψουν οι Ηπειρώτες Βουλευτές και Ευρωβουλευτές».

ΕΥΧΕΣ ΤΗΣ ΠΣΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΙΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟ 2021

Τον τίτλο «ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ-ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΧΡΟΝΟΣ» έχει το μήνυμα του Διοικητικού Συμβουλίου της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΣΕ) για τις γιορτές και το νέο έτος.

Ολόκληρο το μήνυμα έχει ως εξής: «Ο τελευταίος μήνας κάθε χρόνου, ο Δεκέμβριος, είναι μήνας προετοιμασίας, προκειμένου να εορταστούν τα Χριστούγεννα και να υποδεχτούμε το νέο έτος. Δυστυχώς όμως για φέτος «η ροή των πραγμάτων» είναι διαφορετική. Η πανδημία του κορωνοϊού στην ουσία έχει μηδενίσει το εορταστικό πνεύμα των ημερών και σκόρπισε όχι μόνο θλίψη, αλλά και πολλά θύματα σε καθημερινή πλέον βάση. Αγωνία επικρατεί και κυριαρχεί η αβεβαιότητα της επόμενης ημέρας. Σ' αυτές λοιπόν τις δύσκολες συνθήκες επιβάλλεται ο καθείς να ατσαλωθεί με ψυχραιμία για το παρόν και με αισιοδοξία και αγωνιστικότητα για το μέλλον.

Η πανδημία αυτή, έτσι ή αλλιώς κάποτε θα ξεπεραστεί. Οι επιπτώσεις δεν είναι εμφανείς ούτε προβλέψιμες. Το ζήτημα είναι να ενισχύσουμε και να ατσαλώσουμε τη θέληση, την αγωνιστικότητα και την αισιοδοξία μας. Η ιστορία διδάσκει πως σε δύσκολες εποχές ο άνθρωπος λειτουργεί και οργανώνεται συλλογικά. Άλλωστε αυτό αποδεικνύει και η ιστορία ίδρυσης και λειτουργίας συλλογικών φορέων, Αδελφοτήτων και Ηπειρωτικών Συλλόγων, όπου γης.

Φυτώρια αγάπης, ειρήνης, συλλογικής προσπάθειας και ανθρωπιάς. Έτσι λειτούργησαν και μ' αυτόν τον τρόπο προσδοκούμε να λειτουργήσουν και στο μέλλον. Ο Ηπειρωτικός πολιτισμός, η παράδοση και η ιστορία μας, σημαντικόδοτούν και την ελπίδα για ένα αύριο καλύτερο, ανθρωπινότερο, όχι ειρηνόφορο, αλλά ειρηνικό. Από τη δράση μας εξαρτάται. Ο αγώνας είναι συνεχής, αδιάκοπος και χωρίς καμιά αναστολή.

Το ΔΣ της ΠΣΕ σ' αυτές τις δύσκολες συνθήκες προχώρησε και πραγματοποίησε τομή στις σχέσεις και τη συμπεριφορά της με τα σωματεία-μέλη της. Ήδη όλα τα σωματεία έχουν στη διάθεσή τους τα κείμενα του απολογισμού και προγραμματισμού, τα οποία δόθηκαν στη δημοσιότητα μέσα από τις στήλες της εφημερίδας μας «Πανηπειρωτική» και αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο, στον ιστότοπο της Πανηπειρωτικής (www.panepirotiki.com). Τα σωματεία άρχισαν και συνεδριάζουν (τηρώντας τα μέτρα του υγειονομικού κανονισμού) και ανάλογα τοποθετούνται επί των πεπραγμένων. Πρωτόγνωρο φυσικά εγχείρημα, αλλά προσθέτουμε έτσι, μέσα στις δυσκολίες λόγω κορωνοϊού, έναν ισχυρό κρίκο σύνδεσης και συμμετοχής στην μελλοντική πορεία των αποδήμων Ηπειρωτών. Άλλωστε η ηπειρωτική ιστορία διακρίνεται πάντοτε για το προγραμματισμένο, το αληθές και προπάντων το τολμηρό της δράσης κάθε Ηπειρώτη και κάθε Ηπειρώτισσας.

Καλούμε όλους τους Ηπειρώτες και τις Ηπειρώτισσες να ενεργοποιηθούν στα Ηπειρωτικά Σωματεία, ειδικότερα τώρα με τις τόσο αντίξοες συνθήκες, να δραστηριοποιηθούν. Άλλωστε η κοινή προσπάθεια, το «εμείς», η συλλογική δράση και η καθολική απαντοχή έδωσε και θα δίνει πάντοτε σοβαρά θετικά αποτελέσματα. Μ' αυτόν τον τρόπο και μ' αυτή τη δράση διατηρήσαμε τις ανυπέβλητες ηπειρωτικές παραδοσιακές περγαμηνές. Η παράδοση της Ηπείρου λειτουργεί σαν ένας ζωντανός οργανισμός.

Προσλαμβάνει, αποβάλλει, μεταπλάθει. Στο χέρι μας είναι να διατηρήσουμε τη ζωντανία της. Αυτή θα είναι και η μέγιστη προσφορά μας στην γενέτειρα.

Μ' αυτές τις σκέψεις και το ΔΣ της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας εύχεται σε όλους/ες Ηπειρώτες/σες ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, υγεία, ευτυχία και κάθε επιτυχία. ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ»

Το Δ.Σ. της Πανηπειρωτικής σας εύχεται
καλά χριστούγεννα
&
ευτυχισμένο το 2021

Προσλαμβάνει, αποβάλλει, μεταπλάθει. Στο χέρι μας είναι να διατηρήσουμε τη ζωντανία της. Αυτή θα είναι και η μέγιστη προσφορά μας στην γενέτειρα.

Μ' αυτές τις σκέψεις και το ΔΣ της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας εύχεται σε όλους/ες Ηπειρώτες/σες ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, υγεία, ευτυχία και κάθε επιτυχία. ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ»

Η ΠΣΕ επαινεί

Η ΠΣΕ αισθάνεται την υποχρέωση να συγχαρεί και δημόσια τον «Πολιτιστικό Σύλλογο Κυψελιωτών Άρτας "Ο Πατροκοσμάς"» για την πρωτοβουλία του να συνδράμει τους συγχωριανούς στη δύσκολη περίοδο της ΠΣΕ.

Το ΔΣ του «Πατροκοσμά» -που είναι μέλος της ΠΣΕ- ανακοίνωσε τα εξής: «Σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές που ζούμε ο Σύλλογος έχει την πρόθεση να βοηθήσει. Έτσι, αν κάποιος συγχωριανός μας, που μένει στην Αθήνα, είναι ανήμπορος ή μένει μόνος του και χρειάζεται βοήθεια (τροφή, φάρμακα κ.λπ.), μπορεί να επικοινωνήσει με την Πρόεδρο κ. **Ευαγγελία Λαγού** στο τηλ. 6936121310. Επίσης, αν κάποιος γνωρίζει κάποιο τέτοιο άτομο μπορεί να μας ενημερώσει»

Σε ανακοίνωσή της η ΠΣΕ τονίζει: Τέτοιες ενέργειες δείχνουν υψηλό επίπεδο αλληλεγγύης και ανθρωπιάς. Θερμά συγχαρητήρια για την απaráμιλλη κοινωνική συνείδηση και το παράδειγμα που αποτυπώνεται η αληθινή ευαισθησία και το ηπειρώτικο ήθος».

Βία κατά γυναικών

Η ΠΣΕ εξέδωσε το ακόλουθο Δελτίο Τύπου: «Η 25η Νοεμβρίου είναι η ημέρα η οποία έχει οριστεί από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 1991 ως η Διεθνής Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών».

Η απεχθέστατη αυτή πράξη καταργεί και διαλύει κάθε έννοια δικαιώματος και κάθε συζήτηση για ανθρωπινή υπόσταση και αναγνώριση της προσωπικότητας του ατόμου. Το έγκλημα αυτό δεν μόνο κατακριτέο αλλά πρέπει όλοι μας – να προσπαθήσουμε, να αγωνιστούμε ώστε να εξαλειφθεί οριστικά η βία κατά των γυναικών.

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας ελαυνόμενη και στηριζόμενη στις πατροπαράδοτες Ηπειρώτικες πολιτιστικές αξίες υψώνει τη φωνή της και τονίζει ότι η έμφυλη βία είναι στο χέρι μας να εξαλειφθεί. Είναι αναγκαιότητα. Χρέος και οφειλή στην Ηπειρώτισσα γυναίκα που κράτησε στη ράχη της ζαλικά όλη την Ελλάδα. Πανανθρώπινο χρέος, για “να λεγόμεστε άνθρωποι”».

«Πανηπειρωτική»

Όργανο
της Πανηπειρωτικής
Συνομοσπονδίας Ελλάδας
Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο
**Χρυσόστομος (Μάκης)
Κιάμος –Χήτος,
Πρόεδρος της Πανηπειρωτικής
Συνομοσπονδίας Ελλάδας**
Διευθύνεται
από Συντακτική Επιτροπή
**Χρήστος Τούμπουρος
Μαρίνα Τζάκου
Κώστας Παπαπάνος
Κατερίνα Σχισμένου
Γιώργος Μουσαγιάς**

Επιτροπή ύλης

**Χρήστος Τούμπουρος
Μαρίκα Γκόνη
Μαργαρίτα Μαραζοπούλου
Ελένη Κοντούλη
Αλέξανδρος Τσέκας**

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι είναι φυτώρια πολιτισμού, όπως ο Πανηπειρωτικός Σύλλογος Πατρών

Ηπειρώτικη ηθογραφία στην Πάτρα

Μια πανσπερμία ηθών, δρώμενων και εθίμων από κάθε γωνιά της Ηπείρου αναβίωσαν μέσα από τις θύμισες δεκάδων συμμετεχόντων το απόγευμα του Σαββάτου, 19 Δεκεμβρίου 2020, στην πρωτοποριακή διαδικτυακή συνάντηση που διοργάνωσε ο Πανηπειρωτικός Σύλλογος Πατρών μέσω της πλατφόρμας Zoom. Η συνάντηση χωρίστηκε σε τρία μέρη. Στο πρώτο μέρος το θέμα προσέγγισαν από κοινωνιολογικής και ανθρωπολογικής πλευράς

Η κοινωνική προσφορά των Ηπειρωτών της Πάτρας είναι ισχυρή

οι εισηγητές: α) **Στάθης Μπάλιας** Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών, μέλος του Συλλόγου, β) **Λεωνίδα Σωτηρόπουλος**, Κοινωνικός Ανθρωπολόγος-Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών, και γ) **Ανδρομάχη Μπούνα**, Δρ. Κοινωνιολογίας, διδάσκουσα στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ. Ακολούθως, στο δεύτερο μέρος το λόγο πήραν πρόεδροι, μέλη διοικητικών συμβουλίων πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων οργάνων, (συν)ομοσπονδιών, πολιτιστικών συλλόγων και αδελφοτήτων, όπως, επίσης, Ηπειρώτες/-τισσες αλλά και φίλοι του ηπειρωτικού λαϊκού πολιτισμού από κάθε γωνιά του κόσμου (Ελλάδα, Γαλλία, Κύπρος, Αμερική, κ.α.) περιγράφοντας με γλαφυρό και συγκινησιακό τρόπο συγκεκριμένα ηπειρώτικα έθιμα που έχουν βιώσει στον τόπο τους τη χρονική περίοδο από τις παραμονές των Χριστουγέννων έως και τα Θεοφάνια. Η συνάντηση έκλεισε με στοχευμένες ερωτήσεις και διάλογο επιπέδου που ακολούθησαν μεταξύ εισηγητών και όσων παρακολουθούσαν.

Τη ζεστή αυτή διαδικτυακή συνάντηση πλαισίωσαν πιστοποιημένες διερμηνείες της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας: Η **Λαμπρινή Παπαπροκοπίου**, υπεύθυνη του Κέντρου Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και μέλος του Συλλόγου με καταγωγή από Δολιανά και η Δρ. **Ειρήνη Ανδρικοπούλου**, μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Πατρών, γεγονός που επέτρεψε σε πολλά άτομα με προβλήματα ακοής να παρακολουθήσουν την αξιόλογη και πρωτότυπη σε σύλληψη πρωτοβουλία των Ηπειρωτών της Πάτρας. Την τεχνική υποστήριξη είχε η **Κισώνη Μάγδα**, μέλος του Συλλόγου από το Νάρκισσο Πρεβέζης, ενώ το ενημερωτικό βίντεο για την ιστορία του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών, που έκλεισε ήδη τα 101 χρόνια από την ίδρυσή του, συνέθεσε ο **Γιάννης Ντόντορος**, μέλος του Συλλόγου με καταγωγή από το Συρράκο.

Ο Πρόεδρος του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών και συντονιστής, **Χάιδας Αλέξανδρος**, ολοκληρώνοντας τη συνάντηση τόνισε χαρακτηριστικά «Σε μια εποχή ορθολογισμού τα ήθη και τα έθιμα της γενέτειρά μας δίνουν απαντήσεις και διαχρονικές λύσεις».

«Στην υγεία μας» με ηπειρώτικες πίτες!!!

Με μεγάλη επιτυχία η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας σε συνεργασία με τον Πανηπειρωτικό Σύλλογο Πατρών και το Εκπαιδευτικό Συγκρότημα Βέργη διοργάνωσαν δράση με τίτλο: «**Διατροφική και Πολιτισμική Κληρονομιά: Υγεία και Ηπειρώτικη πίτα**»

Η συγκεκριμένη δράση έλαβε χώρα στο πιστοποιημένο εργαστήριο μαγειρικής του Εκπαιδευτικού Συγκροτήματος Βέργη από 21/12/2020 έως και 29/12/2020 στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την Δημόσια Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα «Υγεία και Κοινωνία για όλους ΠΔΕ 2020» της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Σκοπός της δράσης είναι αφενός να τονιστεί η σημαντικότητα της ηπειρώτικης κουζίνας και δη των παραδοσιακών ηπειρώτικων πιτών στη διατροφική αλυσίδα του ανθρώπου και αφετέρου να ευαισθητοποιηθεί ο πληθυσμός στην υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών συμπεριφορών.

Παράλληλα, μέσα από αυτή την δράση βοηθήθηκαν τρία ιδρύματα και ένα συσσίτιο της πόλης μας, καθώς τους προσφέρθηκαν οι πίτες που παρασκευάστηκαν.

Ειδικότερα, έλαβαν χώρα τα εξής:

Αρχικώς παρασκευάστηκαν παραδοσιακές ηπειρώτικες πίτες. Οι γυναίκες του Πανηπειρωτικού Συλλόγου Πατρών που εθελοντικά συμμετείχαν στην παρασκευή τους και παρέιχαν τις πολύτιμες συμβουλές τους ήταν οι: **Καλιαρντά Γεωργία** από Μελισσουρούς Άρτας, **Κασκάνη Χαρά** από Χόχλα Φαναρίου Πρεβέζης, **Κάτσιου Μαντώ** από Πλακωτή Σουλίου Θεσπρωτίας, **Κόλια Βιολέτα** από Δερόπολη Βορείου Ηπείρου, **Λάμπρη Ελευθερία** από Ραφταναίους Βορείων Τζουμέρκων, **Λεπέτσου Γλυκερία** από Δράγανη (Αμπελιά) Παραμυθιάς Θεσπρωτίας, **Μπούση Αφροδίτη** από Ηγουμενίτσα Θεσπρωτίας, **Παπαχρηστοδύμα Πόπη** από Ιωάννινα, **Στρέκλα Έλλη** από Φροσύνη Παραμυθιάς Θεσπρωτίας, **Χορμοβίτη Αθανασία** από Σίδερα Φιλιατών Θεσπρωτίας

Ακολούθως οι πίτες που παρασκευάστηκαν προσφέρθηκαν για κοινωνικώς σκοπούς.

Συγκεκριμένα, ευεργετήθηκαν τα παρακάτω ιδρύματα: Κιβωτός αγάπης-Γαλήνη αναπήρων παιδιών, Ασυλο Ανιάτων Πατρών «Η Αγία Ευφροσύνη», Ορφανοτροφείο Θηλέων Μέριμνα και Συσσίτιο ενορίας Αγίας Σοφίας Πάτρας.

Δημιουργήθηκε 8σελιδο φυλλάδιο Α3 με τις συνταγές και φωτογραφίες των πιτών που παρασκευάστηκαν. Στο φυλλάδιο συμπεριλαμβάνεται χαιρετισμός από τον Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Αχαΐας, **Χαράλαμπο Μπονόνο**, εισαγωγικό κείμενο από τον Πανηπειρωτικό Σύλλογο Πατρών με την ιστορία και τη σημαντικότητα της ηπειρώτικης πίτας τόσο συγχρονικά όσο και διαχρονικά, ο τρόπος εκτέλεσης των ηπειρωτικών πιτών, λαογραφικά στοιχεία αυτών, στοιχεία από επαγγελματία διατροφολόγο για τη διατροφική αξία έκαστης πίτας κ.α.

Παραγωγή βίντεο με τη διαδικασία παρασκευής των πιτών, τις συνταγές τους, σπικάζ, τα οποία θα είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό (dvd) και στο διαδίκτυο.

Μεταφορά τεχνογνωσίας σε σπουδαστές της ειδικότητας του ΙΕΚ ΒΕΡΓΗ: Τεχνικός Μαγειρικής Τέχνης, Αρχιμάγειρας – CHEF.

Είδη πιτών που παρασκευάστηκαν: Μπλατσάρα (ή μπατασαριά ή μουσόντρα ή λαχανόψωμο). Τυρόπιτα μπουρέκι. Ρυζόπιτα αλμυρή και ρυζογαλόπιτα γλυκιά. Ζυμαρόπιτα (ή αλευρόπιτα ή τεμπελόπιτα). Τυρόπιτα (ή κασόπιτα). Μακαρονόπιτα. Λαχανόπιτα. Κοτόπιτα. Κρεατόπιτα (από κρέας πρόβιο). Γαλατόπιτα. Κολοκυθόπιτα αλμυρή με κολοκυθάκια πράσινα και φέτα. Κολοκυθόπιτα γλυκιά με κίτρινο κολοκύθι, ζάχαρη και καρύδια.

Τα σωματεία εγκρίνουν τον απολογισμό του ΔΣ της ΠΣΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΣΕ) αποφάσισε και προχώρησε σε τομή στις σχέσεις με τα σωματεία – μέλη της. Εκ των πραγμάτων, λόγω κορωνοϊού, δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί Γενική Συνέλευση με την κλασική μορφή της προσέλευσης των αντιπροσώπων σε ένα χώρο. Δημοσιεύθηκε λοιπόν ο απολογισμός του ΔΣ για την περίοδο από την 1η Απριλίου 2019 (εκλογές) μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2020, μαζί και ο προγραμματισμός για την προσεχή περίοδο και στάλθηκαν σε όλα τα σωματεία-μέλη για να αποτελέσουν τη βάση προβληματισμού, κριτικής και προπάντων οδηγό δράσης. Περιμένουμε να διατυπωθούν προτάσεις για την εύρυθ-

μη λειτουργία και αποδοτική δράση σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές, λόγω της πανδημίας. Το ΔΣ καλεί τα μέλη της ΠΣΕ να αποτινάξουν τον φόβο και την αδράνεια, να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες της τεχνολογίας και να λειτουργήσουν διαδικτυακά, με τηλεδιασκέψεις, να ενημερώνουν τα μέλη τους, να αποκαταστήσουν όσο γίνεται επαφή μαζί τους.

Ήδη πολλά σωματεία συνεδρίασαν και διατύπωσαν τις σκέψεις και τις προτάσεις τους. Στην εφημερίδα μας συστηματικά θα δημοσιεύουμε ενημερωτικά σημειώματα για τις συνεδριάσεις αυτές, όπου εκτός της συζήτησης για τα πεπραγμένα του ΔΣ της ΠΣΕ, συζητούνται, αποφασίζονται και προγραμματίζονται σειρά δράσεων των σωματείων μας.

Το «άνοιγμα» των συνεδριάσεων έγινε από το ΔΣ της Ομοσπονδίας Μουργκάνας που συνεδρίασε με τη συμμετοχή του Προέδρου του ΔΣ της ΠΣΕ Μάκη Κιάμου και του Γενικού Γραμματέα Σωτήρη Κολιούση στις 27 Νοεμβρίου 2020. Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά (με απαρτία), παρά την επιθυμία του συνόλου των μελών να συμμετάσχουν, τεχνικά προβλήματα στάθηκαν εμπόδιο για την συμμετοχή όλων.

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αλέξης Τσέκας καλωσόρισε τους συμμετέχοντες και ευχαρίστησε για το υψηλό επίπεδο εκπροσώπησης της ΠΣΕ, τον πρόεδρο Μάκη Κιάμο και τον Γενικό Γραμματέα Σωτήρη Κολιούση, για τη συμμετοχή και τη συμβολή τους.

Παίρνοντας το λόγο ο πρόεδρος της ΠΣΕ αναφέρθηκε στον απολογισμό του ΔΣ και τις προγραμματιζόμενες δράσεις εν μέσω πανδημίας, όπως αυτές γνωστοποιήθηκαν πρόσφατα, καθώς και στην ανάγκη επαναδραστηριοποίησης των Αδελφοτήτων και Συλλόγων μελών της ΠΣΕ. Ο Γενικός Γραμματέας χαιρέτησε τη σύγκληση του ΔΣ της Ομοσπονδίας μας. Αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην αποδοχή, τη στήριξη αλλά, κυρίως, τη συμμετοχή στις προγραμματισμένες δράσεις της ΠΣΕ από τις Ομοσπονδίες, τις Αδελφότητες και τις Ενώσεις - μέλη της.

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας τόνισε την κρισιμότητα των καιρών με ιδιαίτερη

έμφαση την ανάγκη να μη κοπεί το νήμα ΠΣΕ και Ομοσπονδιών με τις Αδελφότητες. «Η επικοινωνία και οι συλλογικές δράσεις είναι το άπαν», είπε χαρακτηριστικά. Εξήρε δε την πληρότητα ύλης και θεματολογίας και την απρόσκοπτη έκδοση της ηλεκτρονικής εφημερίδας της Πανηπειρωτικής, την επιμέλεια της οποίας έχει ο Έφορος Τύπου Χρήστος Τούμπουρος, παρα-

των Αδελφοτήτων όσο και με τον Δήμο Φιλιατών όπου ανήκουμε για την αντιμετώπιση των εκτάκτων δυσχερών καταστάσεων στην περιοχή μας.

Τον Σεπτέμβριο πραγματοποιήσαμε διευρυμένη με τους προέδρους των Αδελφοτήτων συνεδρίαση του ΔΣ για την εκτίμηση της όλης κατάστασης με τα έως τότε δεδομένα..

Η εκδήλωση της Ομοσπονδίας Μουργκάνας «Οι Φωνές που μας γέννησαν» που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της 4ης Γιορτής Πολιτισμού, τον Αύγουστο 2019 στο χωριό Καλλιθέα της περιοχής της Μουργκάνας στην Θεσπρωτία

χωρώντας στην ΠΣΕ, οπότε αυτό ζητηθεί, το ιστορικό αρχείο δράσεων της Ομοσπονδίας Μουργκάνας. (Κείμενα, φωτογραφίες βίντεο).

Η Ομοσπονδία Μουργκάνας ανέφερε, ανέστειλε δράσεις, αλλά δεν «κατέβασε ρολά». Με την έναρξη της πανδημίας, την Άνοιξη του 2020, εκδώσαμε ανακοινώσεις απηχώντας τις ανάγκες όλων μας για μέτρα ενίσχυσης του δημόσιου τομέα της υγείας, και ειδικότερα στον τόπο μας.

Βρισκόμαστε σε συνεχή επαφή τόσο με τα προεδρεία

Αναλάβαμε μία σειρά παρεμβάσεων με πιο πρόσφατη αυτήν στο μείζον ζήτημα της κατάργησης του υποκαταστήματος της Εθνικής τράπεζας στους Φιλιάτες -μετά από το αντίστοιχο της Τράπεζας Πειραιώς, -και τις επιπτώσεις που θα έχει αυτή η απόφαση για την περιοχή μας.

Τόνισε ότι ο απολογισμός και προγραμματισμός του ΔΣ της ΠΣΕ έχουν θετικό πρόσημο και ιδιαίτερα στις τωρινές συνθήκες. Επικρότησε το πνεύμα σύμπνοιας και συμπόρευσης που διαπνέει τις δράσεις και το πρόγραμμα

της ΠΣΕ.

Ο Νίκος Παπαθανασίου, Αναπληρωτής Ταμίας της ΠΣΕ και μέλος του ΔΣ της Ομοσπονδίας, παρουσίασε τα βασικά σημεία του Απολογισμού - Προγραμματισμού και επίσης τόνισε ότι μετά από δεκαετίες παρουσιάστηκε γραπτό κείμενο απευθυνόμενο στις Ομοσπονδίες, στα ΔΣ και στους αντιπροσώπους προς έγκριση. «Συνιστά δημοκρατική λειτουργία και σεβασμό όλων», είπε χαρακτηριστικά.

Ο Ζήκος Κόντης, Β' Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας και Πρόεδρος του Συλλόγου Ηπειρωτών Περιστερίου τόνισε ως ιδιαίτερα θετική την προβολή των δραστηριοτήτων από το υπό διαμόρφωση κανάλι της ΠΣΕ στο YouTube διατυπώνοντας την αναγκαιότητα της αμφίδρομης επικοινωνίας των συλλόγων με το ΔΣ της ΠΣΕ

Σε αυτό το πνεύμα κινήθηκαν εν πολλοίς και οι άλλες τοποθετήσεις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που όμως δυστυχώς, λόγω αδυναμίας της σύνδεσης ακουστήκαν ελάχιστα.

Το ΔΣ της Ομοσπονδίας θα απευθυνθεί σε όλα τα ΔΣ των Αδελφοτήτων και στους αντιπροσώπους να συνεδριάσουν, να αναδείξουν προβληματισμούς και νέες δράσεις, να εγκρίνουν τον απολογισμό και σε πνεύμα συμπόρευσης να αξιοποιήσουν τις νέες δυνατότητες αμφίπλευρης επικοινωνίας όπως αναφέρονται στο προγραμματισμό (Εφημερίδα ΠΣΕ, Ιστοσελίδα, Κανάλι στο YouTube, Facebook κ.ά.)

Μηνιαίες τηλεδιασκέψεις στην αδελφότητα Σίδερης Φιλιατών

Στις 29/11/2020 συνεδρίασε σε τηλεδιάσκεψη το ΔΣ της αδελφότητας των εν Αθήναις Σιδηριτών Φιλιατών «Ο ΑΗ ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ».

Παρόντα ήταν και τα 7 μέλη του ΔΣ και οι 3 αντιπρόσωποι στην ΠΣΕ, οι οποίοι είναι και μέλη του ΔΣ. Συμμετείχαν η πρόεδρος Βασιλική Παπασταύρου, ο αντιπρόεδρος Γιώργος Τάσος, η Γεν. Γραμματέας Αλεξάνδρα Στραβέλη, ο ταμίας Λεωνίδας Κώστης και τα μέλη Κολιούσης Σωτήρης (που ως Γεν. Γραμματέας εκπροσώπησε το ΔΣ της ΠΣΕ), Πάντος Κώστας και Τσιούλη-Κιουβρέκη Ναρούλα.

Την συζήτηση διηύθυνε η πρόεδρος του ΔΣ Βασιλική Παπασταύρου.

Τα θέματα που συζητήθηκαν ήταν:

1. Εργασίες αποκατάστασης και επισκευής Ξενώνα της Αδελφότητας στο χωριό και ο Κανονισμός λειτουργίας του. Έγινε η δημοπράτηση του έργου από τον Δήμο Φιλιατών και αναμένεται η εγκατάσταση του αναδόχου ώστε σύντομα να αποκατασταθούν οι ρωγμές στο κτίριο και να αντικατασταθούν τα εξωτερικά κουφώματα. Ο Ξενώνας μας συνεχίζει να λειτουργεί για 2η χρονιά με επιτυχία και φιλοξενεί με προτεραιότητα τα μέλη της αδελφότητας, τους απόδημους Σιδηριτες και τους φίλους τους. Έγινε πρώτη συζήτηση στο σχέδιο κανονισμού λειτουργίας και παρατέμφθηκε η απόφαση στο επόμενο ΔΣ για να μελετηθεί καλύτερα το κείμενο, να γίνουν συμπληρώσεις και διορθώσεις

2. Εγκρίθηκε η έκδοση (περιεχόμενο, δαπάνη έκδοσης και τα ταχυδρομικά τέλη) της εφημερίδας της αδελφότητας για το 98ο φύλλο. Αποφασίστηκε μαζί με την ΠΣΕ και τις άλλες αδελφότητες που εκδίδουν εφημερίδα, να γίνουν σχετικές παραστάσεις ώστε να υπάρξει πραγματική ατέλεια στην αποστολή των φύλλων.

3. Ανακαίνιση βιβλιοθήκης στο χωριό. Με προσωπική εργασία μελών του ΔΣ της αδελφότητας και υλικό από τον Δήμο Φιλιατών, προχωράει η ανακαίνιση του κτίριου της βιβλιοθήκης και η τακτοποίηση των βιβλίων. Σε επόμενο ΔΣ θα αποφασιστεί ο εξοπλισμός με βιβλιοθήκες (έπιπλα). Τραπέζι ανάγνωσης και καρέκλες θα προμηθεύσει ο Δήμος Φιλιατών.

4. Έγινε ενημέρωση από τον Γεν. Γραμματέα της ΠΣΕ:

Α. Για την παράταση της

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ:

«Ενωμένοι θα ξεπεράσουμε τα προβλήματα»

Στις 20 Δεκεμβρίου 2020 συνήλθε το Δ.Σ. της Αδελφότητας Αγναντιτών Αθηνών. Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά και με εκφρασμένη την επιθυμία του συνόλου των μελών να συμμετάσχουν. Τεχνικά όμως προβλήματα εμπόδισαν τη συμμετοχή τους.

Συμμετείχαν οι: ΚΩΣΤΑΣ Ευάγγελος, Πρόεδρος του Δ.Σ. ΛΕΜΟΝΙΑΣ Χρήστος, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ., ΦΙΛΟΣ Γεώργιος, Γενικός Γραμματέας του Δ.Σ. ΝΑΤΣΗΣ Ανδρέας, Ταμίας του Δ.Σ. Επίσης στη συνεδρίαση συμμετείχε και ο Έφορος Τύπου της ΠΣΕ Χρήστος Τούμπουρος.

Σε ανακοίνωσή της η Αδελφότητα αναφέρει: «Ο πρόεδρος της Αδελφότητας Βαγγέλης Κώστας καλωσόρισε τους συμμετέχοντες και τόνισε πως τα μέτρα περιορισμού της πανδημίας του

κορωνοϊού δεν επιτρέπουν τη διεξαγωγή Γενικής Συνέλευσης από την πλευρά της ΠΣΕ με τη φυσική παρουσία των εκλεγμένων αντιπροσώπων. Παρόλα αυτά λοιπόν το ΔΣ της Π.Σ.Ε όντας πρωτοπόρο ξεπέρασε τις δύσκολες συνθήκες της πανδημίας και απέστειλε μέσω e-mail σε όλα τα σωματεία τον απολογισμό της δράσης της, τον οποίο και δημοσίευσε στην εφημερίδα «Πανηπειρωτική». Έφτασε λοιπόν η στιγμή σήμερα, κάτω από τις συγκεκριμένες συνθήκες που επιβάλλει η πανδημία του κορωνοϊού και με βάση τον Απολογισμό της Π.Σ.Ε, να προβληματιστούμε και να εκφράσουμε προτάσεις για την όσο το δυνατόν καλύτερη λειτουργία και αποτελεσματική δράση της Π.Σ.Ε σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές. Στο σημείο αυτό απεχώρησε ο Χρήστος Τούμπουρος λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων, αφού έκανε πλήρη

και κατατοπιστική ενημέρωση για τη δράση και τον προγραμματισμό της ΠΣΕ.

Αφού μελετήσαμε εκτενώς τον Απολογισμό που μας απεστάλη διαπιστώσαμε πως η δράση του Δ.Σ. της Πανηπειρωτικής είναι ουσιαστική, στοχευμένη και με τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Ιδιαίτερα θα πρέπει να χαιρετήσουμε την προσπάθεια του ΔΣ να επανεκδώσει την εφημερίδα «Πανηπειρωτική» ύστερα από είκοσι χρόνια, κάτω από αυτές τις δύσκολες συνθήκες. Η εφημερίδα «Πανηπειρωτική» αποτελεί την φωνή όλων των Αδελφοτήτων, Συλλόγων και Ενώσεων, ολόκληρης της Ηπείρου εν γένει και οφείλουμε με όλες μας τις δυνάμεις να την υποστηρίξουμε και να στηρίξουμε την άρτια και απρόσκοπτη έκδοσή της. Επίσης η αναγγελία της δημιουργίας του καναλιού της Π.Σ.Ε στο YouTube συνιστά μια προσπάθεια προς

την σωστή κατεύθυνση, ένα κανάλι που θα επικοινωνήσει τη δράση των συλλόγων μας και της Π.Σ.Ε. στο διαδίκτυο και θα βοηθήσει στην διάδοση της και την προβολή όλων σε όλα τα μήκη και πλάτη του κόσμου.

Η Αδελφότητα μας συμπληρώνει 92 και πλέον χρόνια δράσης, τόσο στο λεκανοπέδιο Αττικής όσο και στο χωριό μας την Άγναντα, με ένα μεγάλο αριθμό εκδηλώσεων, οι οποίες έχουν ιδιαίτερη απήχηση στους απόδημους και μη Αγναντίτες αλλά και σε φίλους του χωριού καθιστώντας τες ως επιτυχημένες στην συνείδηση τους. Οπότε προτείνω το υπάρχον οπτικοακουστικό υλικό από τις εκδηλώσεις αυτές να το παραχωρήσουμε στην Πανηπειρωτική για την προβολή τους στο YouTube. Καθώς επίσης δυνάμεθα να βοηθήσουμε στην παραγωγή νέων

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ: Δράση και στις δύσκολες στιγμές

Το ΔΣ του συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης συνεδρίασε το Σάββατο 12 Δεκεμβρίου 2020. Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά και με εκφρασμένη την επιθυμία των μελών να συμμετέχουν. Τεχνικά όμως προβλήματα

εμπόδισαν τη συμμετοχή τους. Συμμετείχαν οι Κώστας Πριμηκύρης, Πρόεδρος, Έφη Αναστασίου, Αντιπρόεδρος, Ευθαλία Καλογήρου, Γενικός Γραμματέας, Γιώργος Χατζηγιάννης Ταμίας, Γιώργος Μασσούκας, μέλος.

Ο πρόεδρος του συλλόγου **Κώστας Πριμηκύρης** καλωσόρισε τους συμμετέχοντες και τόνισε πως οι περιοριστικές συνθήκες της πανδημίας του κορωνοϊού δεν επιτρέπουν τη διεξαγωγή Γενικής Συνέλευσης της ΠΣΕ με την κλασική μορφή της φυσικής παρουσίας των εκλεγμένων αντιπροσώπων. Καινοτομώντας το ΔΣ της ΠΣΕ και ξεπερνώντας τις δύσκολες συνθήκες της πανδημίας απέστειλε σε όλα τα σωματεία τον απολογισμό της δράσης της, τον οποίο και δημοσίευσε στην εφημερίδα «Πανηπειρωτική». Καλούμαστε λοιπόν σήμερα με τις αντίξοες και δύσκολες συνθήκες που επιβάλλει η πανδημία του κορωνοϊού και με βάση τον απολογισμό της ΠΣΕ να προβληματιστούμε και να διατυπώσουμε προτάσεις για την εύρυθμη και ουσιαστική δράση της ΠΣΕ σ' αυτές τις δύσκολες στιγμές.

Ενημέρωση και διευκρινίσεις μας έδωσε ο Έφορος Τύπου της ΠΣΕ και μέλος του συλλόγου μας **Χρήστος Τούμπουρος**, ο οποίος είναι πάντα στη διάθεσή μας.

Μελετώντας τον Απολογισμό διαπιστώνουμε πως η δράση του ΔΣ της Πανηπειρωτικής είναι δυναμική και απολύτως αποτελεσματική. Ιδιαίτερα πρέπει να τονίσουμε πως με αυτές τις δύσκολες

Πανηγύρι των Ηπειρωτών Ηλιούπολης με τραγούδι απ' τον Αντώνη Κυρίτση

Αποκριάτικα δρώμενα στην Ηλιούπολη (Μάρτιος 2019)

συνθήκες κατάφερε η ΠΣΕ να επανεκδώσει την εφημερίδα «Πανηπειρωτική» που είχε σιγήσει για είκοσι ολόκληρα χρόνια. Η εφημερίδα αυτή είναι η φωνή όλων των σωματείων, ολόκληρης της Ηπείρου και οφείλουμε να την αγκαλιάσουμε και να συμ-

βάλλουμε με οποιονδήποτε τρόπο στην άρτια από πάσης απόψεως έκδοσή της. Επίσης το προγραμματιζόμενο κανάλι στο You Tube συνιστά μια ωραία προσπάθεια που θα αγκαλιάσει τη δράση των συλλόγων μας και θα την κάνει γνωστή σε όλους. Το σω-

ματείο μας σαράντα και πλέον χρόνια, που δραστηριοποιείται στην Ηλιούπολη, διοργάνωσε πολλές εκδηλώσεις, οι οποίες κατά κοινή ομολογία στέφθηκαν με απόλυτη επιτυχία. Προτείνω βίντεο από τις εκδηλώσεις αυτές να παραχωρηθούν στην Πανηπειρωτική για την προβολή τους στο You Tube.

Ακολουθως το λόγο έλαβαν τα υπόλοιπα μέλη του ΔΣ του Συλλόγου Ηπειρωτών Ηλιούπολης, τα οποία τόνισαν ότι είναι πράγματι άξια επαίνου η προσπάθεια που κάνει το ΔΣ της ΠΣΕ με αυτές τις αντίξοες και σκληρές συνθήκες ώστε να υλοποιηθεί, έστω και μέρος της προγραμματισθείσας δράσης.

Κοινή είναι η διαπίστωση και η αγωνία όλων των μελών για τη συνέχεια με συνέπεια δράσης των Συλλόγων και επανέλαβαν ακριβώς πως «με αγάπη για τον τόπο μας και τον λαό μας θα ξεπεράσουμε τα προβλήματα, θα ορθοποδήσουμε και θα επανακάμψουμε με σθένος και ακεραία Ηπειρωτισμό».

Ευχόμαστε σε όλους καλές γιορτές και ευτυχισμένους ο καινούργιος χρόνος. Υγεία και κάθε δυναμική στην υπηρεσία του Ηπειρωτικού πολιτισμού και της μοναδικής του παράδοσης.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ:

«Ενωμένοι θα ξεπεράσουμε τα προβλήματα»

☞ από σελ. 3

βίντεο από πλευράς Πανηπειρωτικής με θέμα το χωριό μας (ιστορία, παραδόσεις κλπ) και την προβολή του στο κανάλι.

Ακολουθως τον λόγο έλαβαν τα υπόλοιπα μέλη του Δ.Σ. της Αδελφότητας Αγναντιτών Αθήνας, τα οποία εκφράστηκαν με θετικό πρόσημο ως προς το έργο της ΠΣΕ και εξήραν τις άοκνες προσπάθειες του Δ.Σ. της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες καλείται να δράσει και να φέρει εις πέρας έστω και ένα μέρος της προγραμματισθείσας δράσης.

Εν κατακλείδι θα θέλαμε να εκφράσουμε την κοινή πεποίθηση αλλά και την αγωνία όλων των μελών για τη συνέχεια και με συνέπεια δράση των Απόδημων Σωματείων κάθε βαθμίδας και να επαναλάβουμε ακριβώς πως «με αγάπη για τον τόπο μας και με ανεπτυγμένο το αίσθημα ευθύνης απέναντι στους συμπατριώτες μας θα ξεπεράσουμε ενωμένοι όλα τα προβλήματα και θα ανταποκριθούμε σε όλα όσα μας προστάζει το καθήκον μας για την διάδοση και την διάσωση των παραδόσεων μας».

ΟΞΥΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ: Δεν υποστέλλει τις σημαίες

Την Τετάρτη 16 Δεκεμβρίου συνήλθε σε συνεδρίαση με τηλεδιάσκεψη το ΔΣ της αδελφότητας Οξυάς Κόνιτσας, με θέμα την συζήτηση του απολογισμού-προγραμματισμού του ΔΣ της ΠΣΕ. Συμμετείχαν 4 από τα 7 μέλη του ΔΣ. Από μέρος του ΔΣ της ΠΣΕ έλαβε μέρος και παρουσίασε τον απολογισμό-προγραμματισμό της ΠΣΕ, ο Γεν. Γραμματέας Σωτήρης Κολιούσης.

Ο πρόεδρος του ΔΣ της αδελφότητας **Απόστολος Αθανασόπουλος** καλωσόρισε τον αντιπρόσωπο της ΠΣΕ και τα μέλη του ΔΣ. Τόνισε ότι στις συνθήκες της πανδημίας «...είναι αναγκαίο να μην υποσταλούν οι σημαίες» και να συνεχίσει τη δράση της η αδελφότητα με νέες μορφές και έδωσε τον λόγο στον Γενικό Γραμματέα του ΔΣ της ΠΣΕ να εισηγηθεί.

Ο **Σωτήρης Κολιούσης**, ευχαρίστησε για την διοργάνωση της συνεδρίασης και την πρόσκληση. Τόνισε ότι αξίζουν ιδιαίτερα συγχαρητήρια σε όσες αδελφότητες υπερβαίνουν τις τρέχουσες δυσκολίες και συνεδριάζουν, αντιμετωπίζουν τον φόβο και την απάθεια. Το ΔΣ της ΠΣΕ με το κείμενο του απολογισμού και του προγραμματισμού, προσπαθεί να δώσει μια πραγματική βοήθεια στην κατεύθυνση αυτή στα σωματεία της συνομοσπονδίας, δείχνοντας ότι υπάρχει η ανάγκη αναπροσανατολισμού της δράσης τους, η αντιμετώπιση νέων προβλημάτων, που να έχουν ως επίκεντρο την καθημερινότητα μας στον τόπο κατοικίας και εργασίας μας, πάντα με την οπτική του απόδημου. Η σχέση μας με το χωριό έχει πάντα το στοιχείο του συναισθηματικού δεσμού, αλλά παράλληλα δένεται με τμήματα της ζωής του από-

δημου Ηπειρώτη μιας και σε μικρότερο είτε μεγαλύτερο βαθμό αποτελεί το χωριό υψηλής ποιότητας παραθεριστική κατοικία για τις οικογένειες της Αττικής, χώρο ανάπαυσης και ξεκούρασης των παιδιών μας με μεγάλη παιδαγωγική αξία, χώρο άμεσης συμπλήρωσης του οικογενειακού εισοδήματος με τα ποιοτικά και φθηνά αγροτικά προϊόντα, την γαιοπρόσοδο από τα κτήματα, το λάδι, το τυρί, το κρασί, το τσίπουρο κλπ. Όλα αυτά οφείλουμε να έλθουν στο προσκήνιο της δράσης των αδελφοτήτων, για την μείωση της δαπάνης μετακίνησης (κατάργηση όλων των τελών και διοδίων στις εθνικές οδούς), την μείωση των δημοτικών τελών κλπ. Ταυτόχρονα, τα σωματεία μας έχουν χρέος να διαφυλάξουν την παράδοση, τον λαϊκό μας πολιτισμό από την εμπορευματοποίηση, από την αλλοίωση και τον εκχυδαϊσμό. Συνοπτικά ανέφερε τις δράσεις του ΔΣ στον ενάμιση χρόνο θητείας με ιδιαίτερη αναφορά στην, μετά από εικοσαετία σιγής, επανέκδοση της εφημερίδας «Πανηπειρωτική», στην τακτοποίηση των οικονομικών της ΠΣΕ, την επαναφορά στη δημοκρατική λειτουργία της λειτουργίας του ΔΣ, στον αγώνα για τα κληροδοτήματα με αιχμή την κινητοποίηση για την διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα του

Από την τηλεδιάσκεψη της Αδελφότητας Οξυάς Κόνιτσας

Ζαπτείου, που εστέφθηκε με επιτυχία, την συμμετοχή της ΠΣΕ στις συνεδριάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου με δικαίωμα λόγου και τις παρεμβάσεις για τα διόδια, τα αιολικά πάρκα, την ιδιωτικοποίηση του παράλιου μετώπου της Θεσπρωτίας και όλα όσα πλέον αποτυπώνονται στα τακτικά δελτία τύπου και τις ανακοινώσεις της ΠΣΕ αναλυτικά. Παρουσίασε στη συνέχεια το πρόγραμμα δράσεων της ΠΣΕ, με τη διοργάνωση της έκθεσης εικαστικών και λογοτεχνών που επιδίωξη είναι να περάσει μέσα από την

δράση των σωματείων μελών, κλπ.

Έγινε αναλυτική συζήτηση για τις βασικές προτάσεις της ΠΣΕ, για την κατάσταση στην Ηπειρωτική αποδημία, για τα θέματα που απασχολούν την αδελφότητα, όπως η διάνοιξη της οδού σύνδεσης της Οξυάς με την εθνική οδό Ιωαννίνων-Κοζάνης, στην διεκδίκηση της οποίας θα συμβάλει η ΠΣΕ. Το ΔΣ της αδελφότητας θα αποστείλει επιστολή στο ΔΣ της ΠΣΕ με την υπερψήφιση του απολογισμού και προτάσεις, σχόλια για τον προγραμματισμό.

Μηνιαίες τηλεδιασκέψεις στην αδελφότητα Σίδερης Φιλιατών

☞ από σελ. 3

θητείας των οργάνων των συλλόγων ως 31/12/2020 και την δυνατότητα για παράταση ως 30/4/2021. Συμφωνήθηκε ότι πρέπει να ζητήσει η ΠΣΕ η παράταση να γίνει μέχρι 30/6/2021 τουλάχιστον και αναλόγως με την πορεία των μέτρων πανδημίας που θα επιτρέπουν ή όχι τις συγκεντρώσεις.

Β. Για την συμμετοχή της ΠΣΕ στα περιφερειακά Συμβούλια Ηπείρου και τις θέσεις για αιολικά πάρκα και διόδια, όπως αναλυτικά υπάρχουν στα σχετικά δελτία τύπου της ΠΣΕ.

Γ. Για την αντίθεση της ΠΣΕ για την εκποίηση του λιμανιού της Ηγουμενίσσας. Αποφασίστηκε στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας να υπάρξει για όλα αναλυτική αναφορά.

Δ. Παρουσιάστηκαν τα βασικά σημεία του απολογισμού και του προγραμματισμού της ΠΣΕ. Στην επόμενη συνεδρίαση του ΔΣ θα γίνει αναλυτική συζήτηση και ιδιαίτερα θα προγραμματιστεί η υλοποίηση της συμμετοχής εικαστικών και λογοτεχνών με καταγωγή από την Σίδηρη στην ψηφιακή έκθεση εικαστικών.

Το ΔΣ της αδελφότητας Σίδερης, συνεχίζει τις τακτικές μηνιαίες συνεδριάσεις του με τηλεδιάσκεψη και εύχεται σε όλους τους Ηπειρώτες χρόνια πολλά με υγεία και καλή χρονιά.

Καλώς ανταμωθήκαμαν 'ν ιμείς οι Σαρακατσαναίοι!

Με τη συμμετοχή Σαρακατσαναίων από όλο τον κόσμο -όπως Αιθιοπία, Αυστραλία και Αμερική- έγινε το «Διαδικτυακό Αντάμωμα» της «Αδελφότητας των εν Αθήναις Σαρακατσαναίων Ηπείρου» στις 27 Δεκεμβρίου 2020. Θέμα της εκδήλωσης ήταν «Τα έθιμα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς των Σαρακατσαναίων». Η συμμετοχή ήταν θαυμαστή και όλοι μίλησαν με θερμά λόγια για τα έθιμα των Σαρακατσάνων.

Ο πρόεδρος της Αδελφότητας **Δημήτρης Τάγκας** καλωσορίζοντας όλους όσοι συμμετείχαν τόνισε:

«Κύριοι επίσημοι εκπρόσωποι φορέων και συλλόγων, αγαπητοί προσκεκλημένοι!

Καλώς ήρθατε στο αντάμωμα που διοργανώνει η Αδελφότητα των Ηπειρωτών Σαρακατσαναίων της Αθήνας.

«Καλώς ανταμωθήκαμαν 'ν ιμείς οι ντεριλιδες»

Να κλάψουμε τα ντέρτια μας και τα παρράπονά μας.»

Έτσι άρχισε ένα παλιό Σαρακατσάνικο τραγούδι, με το οποίο συνήθως ξεκινούσαν κάθε εκδήλωση οι πρόγονοί μας, όταν αντάμωναν σε αρραβώνες, σε γάμους, σε ονομαστικές και μεγάλες θρησκευτικές γιορτές και σε κάθε είδους γλέντια και χαρές.

Το τραγούδι συνεχίζει παρακάτω με το στίχο "τούτο το χρόνο τον καλό, τον άλλον ποιος του ξέρε". Αναρωπιέμαι, αν ειδικά για τη χρονιά που τώρα τελειώνει, μπορεί να ειπωθεί αυτός ο στίχος. Είναι μια από τις χειρότερες χρονιές, που έζησε η γενιά μας, και ας ελπίσουμε ότι θα είναι η τελευταία. Οι πρόγονοί μας είχαν ζήσει πολλές δύσκολες καταστάσεις. Δεν ξέρω πόσοι από εσάς, άκουσαν ηλικιωμένους να διηγούνται κομμάτια από τη νομαδική ζωή τους, που τους έμειναν χαραγμένα στη μνήμη, και να λένε: "εκείνο το χειμώνα ή όταν ήμασταν στο τάδε μέρος, τά 'χασαμαν τα πρότα". Θα έχετε παρατηρήσει με πόσο πόνο ψυχής βγαίνει αυτό το "τά 'χασαμαν τα πρότα, έμ(ει)ναμαν με την κλίτσα στο χέρι". Οι νεότεροι της παρέας, αν δεν ακούσατε αυτούσιες διηγήσεις για κατοχρονιές, για χάσιμο προβάτων, έχετε σίγουρα ακούσει τον μεγάλο Σαρακατσάνο τραγουδιστή **Κώστα Νάκα**, σε ένα τραγούδι που κάπου λέει: "φέτο σιαπού ξεχείμασε το φεινό χειμώνα".

Στον Αλμυρό ξεχείμασα, στον άνυδρο τον τόπο.

Τα πρόβατα τα χάσαμαν...»

Πόσο συναισθηματικά φορτισμένος είναι, όταν αναφέρεται στο χάσιμο των προβάτων; Παρόλα αυτά, ακόμα και στις κατοχρονιές, οι Σαρακατσαναίοι τραγουδούσαν: "τούτο το χρόνο τον καλό". Γι' αυτό κι εμείς καταφεύγουμε απόψε στους προγόνους μας, στα ήθη και τα έθιμα των ημερών αυτών, για να αντλήσουμε δύναμη και να αντιμετωπίσουμε τη δύσκολη συγκυρία. Ανέκαθεν, και φυσικό είναι, οι άνθρωποι έψαχναν να πατήσουν κάπου στέρεα, κάπου να κρατηθούν, για να ξεπεράσουν τις όποιες μπόρες

Οι Σαρακατσαναίοι είναι ένα πανάρχαιο πρωτοελληνικό φύλο. Νομάδες κτηνοτρόφοι, ζούσαν στα βουνά το καλοκαίρι και το χειμώνα στα χειμαδιά διασκορπισμένοι σ' ολόκληρη την ηπειρωτική Ελλάδα

τους έβρισκαν. Ένα από τα πιο στέρεα αποκούμπια ήταν οι προγονοί τους, γιατί όλο και κάποιον ξεχώριζαν, που σε μια δύσκολη κατάσταση έβγαине για λογαριασμό όλων μπροστά.

Σας καλωσορίζω, λοιπόν, και σας εύχομαι να περάσετε καλά στο αντάμωμα, και όπως φαντάζομαι σέβεστε τους υγειονομικούς κανόνες, έτσι να μην ξεχνάτε να τηρείται κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, τους κανόνες, που ο συντονιστής **Τάσος Τσουμάνης**, Αντιπρόεδρος της Αδελφότητας, μας έθεσε απόψε, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιοσυγκρασία των Σαρακατσαναίων Σας ευχαριστώ πολύ!»

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Σαρακατσαναίων, **Γιώργος Μουτσιάνας** και ο πρόεδρος της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΣΕ), **Χρυσόστομος-Μάκης Κιάμος-Χήτος**. Ο πρόεδρος της ΠΣΕ τόνισε πως «η ΠΣΕ είναι περήφανη για τη δράση του μέλους της "ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΣΑΡΑΚΑ-

παρουσίασε, δεκαπέντε χρόνια πριν, στο κατάμεστο Αμφιθέατρο του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ο καθηγητής Γ. Δ. Καψάλης

«Την παραμονή των Χριστουγέννων όλα τα παιδιά -ευτυχώς που δεν είχαν σχολείο- θα πήγαιναν μακριά στο λόγγο, για να κόψουν τις πιο μεγάλες και τις πιο φουντωτές πουρνάρες. Με αυτές, νωρίς το πρωί των Χριστουγέννων, θα έρχονταν για να πρισανίσουν σε όλα τα κονάκια της στάνης. Έτσι, αφιφώντας το κρύο και την παγωνιά της

Μοναδική βιωματική εμπειρία η στράτα μέσα στον Κόζιακα. (Από το 38ο Πανελλήνιο Αντάμωμα Σαρακατσαναίων της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Σαρακατσαναίων, 28.6. 2018)

ΤΣΑΝΑΝΩΝ" γιατί πράγματι είναι ένας αληθινός θεματοφύλακας ηθών και εθίμων, κιβωτός παρακαταθήκης του Σαρακατσάνικου πολιτισμού. Στις δύσκολες αυτές ημέρες που περνούμε κάθε προσπάθεια επικοινωνίας και διατήρησης της πολιτισμικής μας ιδιοπροσωπίας είναι όχι μόνο επαινετή, αλλά και αναγκαία για μια ασφαλή πορεία συνέχειας της εθνικής πολιτιστικής μας ταυτότητας. Συχαίρω τα μέλη του ΔΣ της Αδελφότητας των εν Αθήναις Σαρακατσάνων Ηπείρου και εύχομαι Καλή Χρόνια και κάθε επιτυχία στο πολύτιμο έργο σας».

Ακολουθως το λόγο έλαβε ο κύριος μομιλητής που ήταν ο Καθηγητής και πρώην Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων **Γεώργιος Δ. Καψάλης** που ξεκίνησε την παρουσίαση των Χριστουγεννιάτικων εθίμων των Σαρακατσαναίων για τα Χριστούγεννα με μια δική του παιδική θύμηση, σε λογοτεχνική γραφή, όπως την

χριστουγεννιάτικης αυγής, άρπαζαν γρήγορα-γρήγορα τις πουρνάρες, για να επιχειρήσουν την πρώτη γιορτινή τους εξόρμηση. Η ομάδα των παιδιών από αδέρφια και ξαδέρφια σχηματιζόταν σχεδόν αυτόματα, τα μάτια αγουροξυπνημένα και κόκκινα, η μύτη το ίδιο κόκκινη από το κρύο, η χαρά ζωγραφισμένη στο πρόσωπο, οι πουρνάρες στο χέρι και το πρώτο ζυηρό και έντονο χτύπημα στην πόρτα από το κονάκι του σέλιγκα. Η νοικοκυρά περίμενε τα παιδιά με την ίδια αγωνία της μάνας που περιμένει το ξενιτεμένο της παιδί. «Καλημέρα, θεια, Χρόνια πολλά», και κατευθίαν στη γωνιά και στη φωτιά, για να βάλουν τις πουρνάρες τους, να διώξουν τα παγανά και τα κακά πνεύματα, αλλά και να κάνουν τις πραγματικές ευχές για το νοικοκύρη και το βιος του: «Αρνάδες - κατσικάδες, αρνάδες - κατσικάδες», ακούγονταν κελαρυστές οι παιδικές

Βλάχικη καλύβα

φωνές, σαν σε τραγούδι, σαν σε παιχνίδι, σαν σε ευχή και προσευχή. Την ίδια στιγμή, η φλόγα της φωτιάς, που έκαιγε ασταμάτητα, γινόταν πιο μεγάλη και ακόμα μεγαλύτερη, καθώς η μία πουρνάρα έμπαινε στη γωνιά πάνω στην άλλη, κάνοντας να λαμποκοπούν τα χαρωπά παιδικά πρόσωπα, αλλά και ολόκληρο το κονάκι. Και ήταν αυτό το φως το ίδιο λαμπρό και αστραφτερό, σαν το φως που έστειλε σε ολόκληρη την ανθρωπότητα και στην ψυχή των παιδιών το μεγάλο γεγονός της γέννησης του Θεανθρώπου. Και, όμως, τα παιδιά της συντροφιάς ξεχνούσαν πολύ γρήγορα τη ζεστασιά της φωτιάς ακόμα και τις ευχές και έστρεφαν διακριτικά τα ματάκια τους προς τη νοικοκυρά και τα καλούδια που τους είχε ετοιμάσει. Και εκείνη σα να μάντευε την αγωνία των παιδιών έβγαζε από το πλουμιστό σακούλι της κουλούρια, σούκα και συκομαΐδες, κανένα καρύδι και αμύγδαλο, κανένα κόκκινο μήλο, κανένα πορτοκάλι και πιο σπάνια κανένα ευωδιαστό μανταρίνι. Και μόλις άρχισε το μοίρασμα, δίκαιο και σωστό σε όλα τα παιδιά, και αφού τα παιδιά έβαζαν στον τροβούλι τους τα καλούδια, ο τελευταίος γρήγορος αποχαιρετισμός, η τελευταία ευχή "Και του χρόνου, θειά" και η προετοιμασία της επίσκεψης για το επόμενο κονάκι».

Αναφερόμενος ο **Γ. Καψάλης** στο συνολικό πνεύμα της εκδήλωσης επεσήμανε: «Τα σχόλια όσων παρακολούθη-

σαν το Αντάμωμα ήταν ιδιαίτερα θετικά και συγκινητικά. Και τούτο, γιατί μπορεί να μην έσφιξε ο ένας το χέρι του άλλου, μπορεί να μην αγκάλιασε ο ένας τον άλλο, μπορεί να μην κράτησε στον χορό ο ένας τον άλλον, αλλά παρόλα αυτά χαρήκαμε που ανταμώσαμε, που συναντηθήκαμε, Σαρακατσαναίοι και φίλοι των Σαρακατσαναίων από την ίδια πόλη, από πολλές και διαφορετικές πόλεις της πατρίδας μας, της Ευρώπης, του κόσμου ολόκληρου.

Ακούσαμε, είδαμε, θυμηθήκαμε, μάθαμε, για τα έθιμά μας, που δένουν το παρελθόν με το παρόν και σηματοδοτούν το μέλλον. Φέραμε στη μνήμη μας αγαπημένα πρόσωπα, δικά μας πρόσωπα που έχουν συνδεθεί με τη ζωή μας. Φέραμε στη μνήμη μας κοπάδια και κονάκια, που μπορεί να μην υπάρχουν πια, έχουν παραμείνει, ωστόσο, και αυτά ζωντανά και αθάνατα στη θύμησή μας. Ακούσαμε τραγούδια που μας συγκινούν τόσο πολύ σαν να λένε και λένε τις αλήθειες της ζωής μας. Θέλαμε να συνεχίσουμε το γλέντι, να πούμε και να χορέψουμε τραγούδια θλιβερά και παραπονεμένα. Κάναμε όλοι μαζί την ίδια ευχή! Ο Καινούργιος Χρόνος να φέρει υγεία σε όλους μας, στην πατρίδα μας, στον κόσμο ολόκληρο. Υποσχεθήκαμε να συνεχίσουμε τότε το γλέντι και τη χαρά! Το δικαιούμαστε και το αξίζουμε! Χρόνια πολλά, Καλή χρονιά!».

Εκδήλωση του Συλλόγου Σαρακατσάνων Βάλτου - Ξηρομέρου Ευρυτανίας (23.2.2018)

ΤΟ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟ ΑΝΤΙΔΙΚΤΑΤΟΡΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (1964-1974) στα Ιωάννινα και την Ήπειρο

Γράφει ο Σπύρος Τζίμας, φιλόλογος

Πως να μην έχει τονιστεί όσο έπρεπε, ωστόσο φαίνεται πως στα Γιάννινα έλαβε χώρα η πρώτη αντιστασιακή πράξη κατά της χούντας των Απριλιανών, ενώ έγιναν η πρώτη αλλά και η τελευταία δίκη εναντίον όσων δεν «συμεμορφώθησαν προς τας υποδείξεις».

Αν ήθελε κανείς να πιάσει το νήμα μιας εντελώς συνοπτικής εξιστόρησης των γεγονότων της αντίστασης από τη σκοπιά μάλιστα ενός που τα βίωσε ως ένα βαθμό άμεσα, θα στέκονταν στα παρακάτω επεισόδια κατ'εξοχήν (με επίγνωση ότι δεν μνημιώνεται επακριβώς η αντιδικτατορική πάλη και μάλιστα με προσωπική απότιση τιμής σε όλους όσους τόλμησαν να αγωνιστούν):

Ήδη από τον Ιανουάριο του 1967 σοβεί κρίση στο Πανεπιστημιακό παράρτημα Ιωαννίνων μετά την παραίτηση των Προέδρων της Φιλοσοφικής και Μαθηματικής Σχολής **Στ. Καψωμένου** και **Ι. Αναστασιάδη** λόγω «πολεμικής παραμόρφωσης της πόλης επί προοδευτισμού», όπως αναφέρθηκε στο μετέπειτα κατηγορητήριο. Επρόκειτο για την πρώτη σύγκρουση του δημοκρατικού Πανεπιστημίου με τη θνήσκουσα συντηρητική εξουσία της πόλης που έληξε προσωρινά με την κατάθεση συγγνώμης του Δήμου, αναίρεση των παραιτήσεων και επιστροφή των Καθηγητών. Ανήμερα λοιπόν της 21^{ης} Απριλίου έγινε το πρώτο φοιτητικό συλλαλητήριο μέσα στο Πανεπιστήμιο και πορεία στο κέντρο της πόλης με πρωτεργάτες τους ηγέτες των φοιτητών αλλά και με την αρωγή του Δημάρχου τότε και του δημοτικού Συμβουλίου. Πρόκειται για την πρώτη άμεση πράξη αντίστασης κατά της χούντας στη χώρα.

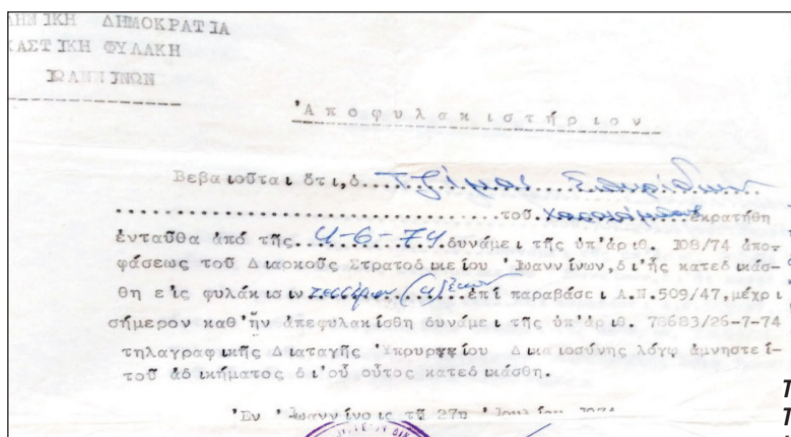
Ακολούθησαν βέβαια οι συλλήψεις των πρωτεργατών, δηλαδή του **Δημάρχου Αλέξανδρου Σόφης** και μελών του **Δημοτικού Συμβουλίου** και της ηγεσίας των **Φοιτητών**. Οι πρώτοι μεταφέρονται αρχικά στις φυλακές Πρέβεζας και εκείθεν εκτοπίζονται στα νησιά Γυάρο, Πάρο, ενώ οι φοιτητές προφυλακίζονται. Το **Μάη του 1967** στήνεται το **Πρώτο Στρατοδικείο εναντίον μερικών από αυτούς**, ενώ το **Νοέμβριο του 1967** γίνεται η κανονική δίκη από το Στρατοδικείο εναντίον των πρωτεργατών με ποινές τριών έως και επτά ετών «επί προσηλυτισμώ και παρανόμω συγκέντρωσει».

Ακολούθησαν οι απολύσεις και των καθηγητών **Σωτήρη Δάκαρη** και **Στ. Καρατζά** για «ηθική και εθνική εξυγίανση ΑΕΙ...». Πικνά γεγονότα, όπως η απόπειρα του **Αλέξανδρου Παναγούλη** κατά του Παπαδόπουλου και η κηδεία του **Γεωργίου Παπανδρέου** ενεργοποιούν τις αντιδράσεις κατά της χούντας: **Οι καθηγητές Δημήτρης Λουκάτος και Φάνης Κακριδής** τίθενται σε εξάμηνη διαθεσιμότητα γιατί πρωτοστάτησαν στην έκδοση ψηφίσματος στη μνήμη του ιδρυτή του Πανεπιστημίου **Ιωαννίνων Γεωργίου Παπανδρέου**. Η διαθεσιμότητα των καθηγητών παρακίνησε τολμηρές δράσεις συμπαράστασης από φοιτητές και αντίδρασης στους διορισμένους στα φοιτητικά Συμβούλια και στα όργανα της Ασφάλειας.

Ο **Φάνης Κακριδής** για τον παραπάνω λόγο, αλλά και επειδή με επιστολή του στο ΒΗΜΑ το Σεπτέμβριο του 1971 ζητούσε την αποφυλάκιση όσων ήταν στις φυλακές από αποφάσεις εκτάκτων στρατοδικείων, κυρίως φοιτητών και καθηγητών, τίθεται σε αργία ενός έτους. Το ίδιο συμβαίνει εναλλάξ και στον **Μανώλη Παπαθωμόπουλο** που υποστηρίζει διαρκώς κάθε αντίδραση κατά της χούντας. Στο πειθαρχικό δίωξή τους αντιδρούν κατά της Πρυτανείας του Θεοχαρίδη περισσότεροι από 150 φοιτητές, με ηγέτες την **Πόπη Βουτσινά**, τον **Πέτρο Ευθυμίου** και άλλους.

Στις **26 Μαΐου 1972** δεκατρείς φοιτητές καταθέτουν αίτηση αντικατάστασης του διορισμένου **ΔΣ** του φοιτητικού Συλλόγου ενώπιον του Πρωτοδικείου Ιωαννίνων. Παρόντων των αιτούντων Παπαδημάκη, Βλάχου, Ρετάλη, Μεζίλη, Μπασκώτου, Κυρμανίδη, Καβουρίδη, Μουρέλου, Ηλιάδη, Μουρατίδη, Κουρεμένου, Παλαμίδα, Τζίμα και Σαμαρά και με μάρτυρες υπεράσπισης τους **Ν. Ράπτη** και **Κ. Βουτσινά** και δικηγόρο το **Λ. Ζώλα** σήκωσαν το ανάστημά τους έντονα. Η αίτηση απορρίφθηκε βέβαια, πιάστηκαν και καταδικάστηκαν δύο φοιτητές (οι **Κρισίλιας** και **Στέργιος**) σε δίκη με μάρτυρες τους **Δημούδη**, **Παπαθωμόπουλο** και άλλους, γιατί δήθεν λειδώρησαν το δικαστήριο. Όμως το κίνημα φούντωσε, ενώ η Βουτσινά αναδεικνύεται αδιαμφισβήτητη ηγέτιδά του.

Στις **6.10.1972** η **Πόπη Βουτσινά** αναρτά ανακοίνωση καταγγελίας του διορισμένου **ΔΣ** του φοιτητικού Συλλόγου για σκόπιμη ολιγωρία για τη διενέργεια νόμιμων εκλογών που

προκαλεί την κλήση της σε δίκη ενώπιον του πειθαρχικού του Πανεπιστημίου. Το ίδιο θα συμβεί και εναντίον του **Στ. Κουρεμένου** που καταγγέλλοντας νόθε τις εκλογές στις **20.11.1972** έσκιζε φανερά το ψηφοδέλτιο μπροστά στην εφορευτική επιτροπή. Στις δύο αυτές δίκες τόσο οι αγορεύσεις και εν γένει τοποθετήσεις των ανωτέρω, όσο και των μαρτύρων ήταν συγκλονιστικές, ωστόσο θα περιοριστούμε σε δύο μόνο φράσεις πρώτα της Βουτσινά: στην κατηγορία ότι «επέδειξε συμπεριφοράν απάδουσα σε φοιτητή (να λέει δημοσία δηλαδή και ελεύθερα αυτό που σκέφτεται)» απάντησε «...για την κατηγορία σας αυτή δεν έχω παρά να πω ότι σε μένα τουλάχιστο η κίνηση άρμοζε. Συνάδει κατ'εξοχήν». Και ύστερα του Κουρεμένου: «Αυτό που θέλω είναι ένα Πανεπιστήμιο ελεύθερο και δημοκρατικό και όχι ένα Πανεπιστήμιο εξαρτημένο».

Αργότερα ο Κουρεμένος αναγκάστηκε σε υποχρεωτική στράτευση, ενώ συνελήφθη στην Αθήνα στα γραφεία του **Νίκου Καραμανλή** ο **Νίκος Ράπτης** που βασανίστηκε πολύ και άντεξε κρατούμενος στην **ΕΑΤ-ΕΣΑ**. Εν τω μεταξύ φοιτητές προχώρησαν σε διοργάνωση διαλέξεων και ίδρυση Κινηματογραφικής Λέσχης, ενώ άλλες ομάδες προχώρησαν στην έκδοση και των λογοτεχνικών περιοδικών **Σηματαρός** και **Λέξη** με συνεργασίες πολύ υψηλού επιπέδου. Όλα αυτά, μαζί με τις παράλληλες δράσεις των εθνικοτοπικών φοιτητικών Συλλόγων και τις αντιστασιακές κινήσεις στη Νομική Αθήνας και σε όλη τη χώρα που επιδρούν, γιγαντώνουν το φρόνημα πολλών.

Στις **17 Νοέμβρη 1973** και την επομένη στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων υπήρξε ανοιχτή αυθόρμητη συγκέντρωση με εκλογή δεκαμελούς Επιτροπής Αγώνα και προώθησης των παμφοιτητικών αιτημάτων στην Πρυ-

τανεία με κύριους ηγέτες τους **Ευθυμίου**, **Κολοκυθά**, **Ναζάκη**, **Σπ. Παπαδόπουλο** και **Σπαρτιάτη**. Παρά την εισβολή του τανκ στο Μετσόβιο, την επομένη η Συγκέντρωση επαναλαμβάνεται και καταλήγει σε μεγαλειώδη πορεία.

Ακολούθησε η τελευταία μεγάλη δίκη στο Στρατοδικείο Ιωαννίνων τον Ιούνιο του 1974 και η καταδίκη με μεγάλες ποινές που έφταναν και τα 10 χρόνια των 27 μελών της οργάνωσης **Άρης Βελουχιώτης** «επί παραβάσει... άρθρων του **ΑΝ 509/47** και πολλών άλλων...». Μαζί δικαστήκαμε ο υπογράφων μαζί με άλλους 13 φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Πολλοί είχαν αρχίσει να μεταφέρονται στον Κορυδαλλό, αλλά μετά τα τραγικά γεγονότα στην Κύπρο η χούντα καταρρέει επιτέλους και αποφυλακιστήκαμε όλοι οι πολιτικοί κρατούμενοι στα τέλη Ιουλίου 1974.

Αφήσαμε για το τέλος την υπόμνηση της ύπαρξης και προσπαθειών ένοπλης ή δυναμικής αντίστασης από φοιτητές αλλά και καθηγητές, όπως ο **Ερατοσθένης Καψωμένος**, ο **Μανώλης Παπαθωμόπουλος** και οι **Γιαγκόπουλος**, **Νοταράς**, **Νικολούδης** και **Ευθυμίου** και άλλοι. Η δυναμική δράση δεν έγινε βέβαια στην Ήπειρο, ωστόσο υπήρξε μεγάλο ρίσκο ακόμα και για τις ζωές, καθώς και κίνδυνοι πολλοί, δεδομένου ότι μετείχαν και στη λαϊκή φοιτητική αντίσταση χωρίς ποτέ να συλληφθούν. Μνεία τιμής οφείλεται σε πολλούς και πολλές που, αν και στην πρώτη γραμμή του αγώνα, μένουν κάπως αφανείς ακριβώς γιατί ποτέ δεν πιάστηκαν. Καθόσον με αφορά θα ήθελα να μου επιτραπεί να αφιερώσω το σημείωμα τιμής στη Βουτσινά και όλες και όλους τους συγκρατούμενους και συναγωνιστές σε ένα ωραίο αγώνα που αν μη τι άλλο υπήρξε αγώνας για αξιοπρέπεια που άξιζε και που ήταν τιμή μας που τον ζήσαμε.

Το «Αποφυλακιστήριο» του Σπύρου Τζίμα από τις «Δικαστικές Φυλακές Ιωαννίνων» στις 27.7.1974. Ο Σπ. Τζίμας (ένθετη φωτογραφία), απ'την Πρέβεζα, φοίτησε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (1971-1976). Συνυπέγραψε με άλλους 14 το κείμενο για διενέργεια ελεύθερων εκλογών (1972). Πήρε μέρος στη Συνέλευση και πορεία στις 17-18.11.1973. Καταδικάστηκε σε 4 χρόνια φυλακή στις 7.6.1974, μαζί με άλλους συναγωνιστές του. Μετά την αποφυλάκιση του εκλέχτηκε Πρόεδρος του Συλλόγου φοιτητών Φιλοσοφικής ως το 1975. Διετέλεσε μέλος του ΔΣ της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδας

Φάνης Ι. Κακριδής (1933-1919). Κορυφαίος φιλόλογος, εμβληματικός καθηγητής και σπάνιος δάσκαλος.

Αλέκος Σόφης (1938-2020) δικηγόρος. Δήμαρχος Ιωαννιτών πριν τη χούντα, η οποία τον καθαίρεσε. Άνθρωπος με μεγάλη θητεία στα κοινά της πόλης, με βαθιά καλλιέργεια.

«Καταδίκες έως 10 ετών στους 27 των Ιωαννίνων» ανήγγειλε απ'την πρώτη σελίδα η «Απογευματινή» στις 13.7.1974. Στις 9/7/1974 ξεκίνησε στα Ιωάννινα το τελευταίο Έκτακτο Στρατοδικείο της επτάχρονης δικτατορίας. Είκοσι επτά μέλη, ανάμεσά τους και ο Σπ. Τζίμας, της αντιδικτατορικής οργάνωσης «Άρης Βελουχιώτης», στην πλειονότητά τους φοιτητές, κυρίως από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, αλλά και νεολαίοι εργάτες από την Πρέβεζα, καθώς και φοιτητές από τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, καταδικάστηκαν σε ποινές από 6 μήνες ως 10 χρόνια, με την απόφαση του στρατοδικείου στις 12 Ιουλίου 1974.

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Εκδήλωση των φοιτητών στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων το 1973 ή το 1974

Με γενναίο φρόνημα

Δυό κείμενα για την αντιχουντική και αντιστασιακή δράση στα Γιάννινα

■ «Η φοιτητική αντίσταση στα Γιάννινα δε φημίστηκε τόσο όσο η αθηναϊκή με τη Νομική και το Πολυτεχνείο. Εκδηλώθηκε όμως νωρίς, ήταν ουσιαστική, και ανάδειξε παλικάρια. Η πρόθεση των δικτατορικών οργάνων να υποτάξουν το φοιτητικό κίνημα ήταν εξαρχής φανερή. Έτσι καθαίρεσαν αμέσως τον εκλεγμένο εκπρόσωπο των φοιτητών, τον Νίκο (Μέγα) από το Μονολίθι, και τον αντικατέστησαν μ' έναν αχρυνένιο δικό τους: έτσι και σκόρπισαν στους διαδρόμους και στις αίθουσες εγκαθήμετους και καταδότες. Η παρακολούθηση ήταν στενή, και οι οχλήσεις, προσαγωγές, υποδείξεις και απειλές στους δημοκράτες φοιτητρίες και φοιτητές συνηθισμένες. Αποδείχτηκαν μάταια όλ' αυτά, το φοιτητικό κίνημα συνέχισε να οργανώνεται σε "πυρήνες" και να προχωρά σε μίαν αισθητή, ως ήταν και μόνο παθητική αντίσταση. Το στήριζαν η κοινή γνώμη των Ιωαννίνων, που ποτέ δεν έστερξε να συμπορευτεί με τη δικτατορία, αλλά και ένα δίκτυο από πανεπιστημιακούς, όχι μόνο Καθηγητές, αλλά και Επιμελητές, Βοηθούς, και Υπαλλήλους, σαν την Ελενίτσα (Σπυροπούλου) στη Γραμματεία της Φιλοσοφικής, σαν τον Γιώργο (Γκόλα) και τη Λένη (Τσούνη) που φρόντιζαν να ενημερώνουν εγκαίρως, να διευκολύνουν με κάθε τρόπο και να προφυλάγουν το αντιστασιακό κίνημα από κακοτοπιές».

(Από τον πανηγυρικό λόγο του με την ευκαιρία των 50 χρόνων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 1964-2014. («Πρωινός Λόγος», 12 Ιανουαρίου 2019, Επιμέλεια **Μιχάλης Παντούλας**, Φιλολόγος - Ερευνητής)

■ «Και είναι πάρα πολλοί. Αυτοί που δεν πρόβαλαν τη δράση τους. Κι ως ταλαιπωρήθηκαν. Βασανίστηκαν, φυλακίστηκαν. Γιατί έκαψε μέσα τους η φλόγα της προσφοράς, έχοντας πάρει τη σκυτάλη από την προηγούμενη γενιά της Αντίστασης. Σ' αυτή τη χορεία των σκοπίμως αφανών ανήκει και η Πόπη Βουτσινά. Μικρόσωμη με γενναίο φρόνημα και σώμα ακατάβλητο από τη βαρβαρότητα των βασανιστών. Απροσποίητη, με καθαρό βλέμμα, με καρδιά που χωρούσε όλους όσοι ονειρεύονταν σε οποιοδήποτε γωνιά του κόσμου. Σήκωσε στους ώμους της, μαζί με άλλους/ες, το φοιτητικό κίνημα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Αδιαφόρησε για τα πειθαρχικά συμβούλια. Εντολές δεχόταν μόνο από τη δημοκρατική της συνείδηση. (...) Σήκωσε στους ώμους της, μαζί με άλλους/ες, το φοιτητικό κίνημα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Αδιαφόρησε για τα πειθαρχικά συμβούλια. Εντολές δεχόταν μόνο από τη δημοκρατική της συνείδηση.» (Βαγγέλης Αудиός, *Πόπη Βουτσινά, η ασυμβίβαστη*, 17.11.2020, Εφημ. των Συντακτών).

Η Πόπη Βουτσινά γεννήθηκε στη Λευκάδα και πέθανε αδόκητα νωρίς, το 1999. Σπούδασε στη Φιλοσοφική Ιωαννίνων. Πιάστηκε το 1973 και βασανίστηκε στο ΕΑΤ-ΕΣΑ, μαζί με το Νίκο Ράπη (πέθανε το 1997) φοιτητή στο Μαθηματικό Τμήμα.

Η ΠΣΕ τίμησε την εξέγερση του Πολυτεχνείου

Η 43^η επέτειος της εξέγερσης του Πολυτεχνείου σηματοδεύτηκε, με πρόσημα την πανδημία, απ' τις απαγορεύσεις και τον αυταρχισμό απέναντι στις συμβολικές εκδηλώσεις τιμής, που έγιναν με όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας. Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας (ΠΣΕ) υποχρέωθηκε, καθ' υπόδειξη των αστυνομικών οργάνων, να καταθέσει το στεφάνι στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Στουρνάρη.

Το Γραφείο Τύπου της ΠΣΕ με ανακοινώσεις του αναφέρθηκε στην επέτειο του Πολυτεχνείου. Η ανακοίνωση της 16.11.2020 ήταν η παρακάτω: «Η εξέγερση του Πολυτεχνείου, τον Νοέμβριο του 1973, ήταν η κορυφαία αντιδικτατορική εκδήλωση, στοιχειοθετημένη από το αγωνιστικό πάθος της νεολαίας και τη δημοκρατική συνείδηση του ελληνικού λαού. Ήταν αληθινή η δημοκρατική και αποφασιστική αντίδραση του λαού κατά της Χούντας των Συνταγματαρχών, η οποία την 21η Απριλίου 1967 είχε επιβάλει το στυγνό δικτατορικό καθεστώς. Το Πολυτεχνείο συνιστά μέγιστη στιγμή αντίστασης του λαϊκού κινήματος και οποιοσδήποτε εορτασμός του είναι ανάγκη να διακρίνεται από την αγωνιστικότητα και τον έντονο προβληματισμό για την προκοπή του τόπου.

Η ΠΣΕ χαιρετίζει τον αγώνα της νεολαίας για Ψωμί - Παιδεία - Ελευθερία και Εθνική Ανεξαρτησία και συμμετέχει ενεργά στις εκδηλώσεις. Λόγω των ειδικών συνθηκών στεφάνι θα καταθέσουν στο χώρο του Πολυτεχνείου αύριο 12.00.00ο Πρόεδρος και ο Γενικός Γραμματέας της ΠΣΕ. Αν δε γίνει αυτό κατορθωτό το στεφάνι θα κατατεθεί στην πύλη του Πολυτεχνείου».

Καταδίκη της απαγόρευσης

Στις 17.11.2020 εκδόθηκε ανακοίνωση με θέμα: «**Η συμμετοχή της ΠΣΕ στις εκδηλώσεις για την επέτειο του Πολυτεχνείου**». Αναφέρονται τα εξής: «Το Πολυτεχνείο συνιστά μέγιστη στιγμή αντίστασης του λαϊκού κινήματος και παραμένει οδηγός και καθοδηγητής στη συνείδηση του λαού, γιατί δεν σβήνονται τα ιδανικά και δεν απεμπολούνται οι δημοκρατικοί αγώνες. Χρέος μας είναι να αποδίδουμε τιμή και να μνημονεύουμε τα θύματα.

Με αυτές τις σκέψεις και με πλήρη τη συνείδηση του χρέους προσήλθαν σήμερα (17.11.2020) ο πρόεδρος της ΠΣΕ **Μάκης Κιάμος** και ο Γενικός Γραμματέας **Σωτήρης Κολιούσης** στο χώρο του Πολυτεχνείου να καταθέσουν στεφάνι στη μνήμη των αγωνιστών. Η κατάθεση του στεφανιού, έστω και στην Πύλη του Πολυτεχνείου, κατέστη αδύνατον. Η αντιμετώπιση από τα αστυνομικά όργανα ήταν απαράδεκτη, αφού δεν τους επετράπη να περάσουν απέναντι από την οδό Στουρνάρη πλησίον της Πύλης του Πολυτεχνείου και υποχρεώθηκαν καθ' υπόδειξη των αστυνομικών οργάνων να καταθέσουν το στεφάνι στη συμβολή των οδών Πανεπιστημίου και Στουρνάρη.

Καταδικάζουμε απερίφραστα τη συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων στην αντιπροσωπεία

Ο Μ. Κιάμος και ο Σ. Κολιούσης με το στεφάνι της ΠΣΕ Χιλιάδες λαού κατέκλυσαν το χώρο του Πολυτεχνείου τις μέρες της εξέγερσης.

της ΠΣΕ, της κορυφαίας Τριτοβάθμιας οργάνωσης των αποδήμων Ηπειρωτών, που εκπροσωπεί 476 σωματεία στην Αττική. Οι εκπρόσωποι της Πανηπειρωτικής εκπλήρωσαν την αποστολή τους με την πεποίθηση πως η κατάθεση του στεφανιού απορρέει από δημοκρατικό χρέος που δεν υπόκειται σε απαγορεύσεις καθότι η δημοκρατική συνείδηση ούτε αποδιώχνεται ούτε περιορίζεται και ούτε αναστέλλεται. Πολύ περισσότερο δεν καθοδηγείται. Κάτι τέτοιο είναι μακράν πάσης δημοκρατικής αγωγής, εθνικής συνείδησης και ηπειρωτικού ήθους».

Χιλιάδες λαού κατέκλυσαν το χώρο του Πολυτεχνείου τις μέρες της εξέγερσης. (Φωτογραφία αριστερά) «Η γή είναι δική μας» γράφει ένα πανό (Φωτογραφία πάνω). Πρόκειται, προφανώς, για πανό των εξεγερμένων Μεγαρέων ενάντια στη χούντα των συνταγματαρχών, που απαλλοτρίωσε 10.000 στρέμματα με ελαιώνες και αμπέλια για να γίνουν εργοστάσια αλουμίνιας και διυλιστήριο στα Μέγαρα. Στις 16 Νοέμβρη 1973 είχε οριστεί η εκδίκαση στο ΣΤΕ της προσφυγής των Μεγαρέων κατά των απαλλοτριώσεων. Έτσι οι κάτοικοι των Μεγάρων στην Αθήνα και τελικά ενώθηκαν με τους εξεγερμένους του Πολυτεχνείου. Το τραγούδι του Γιώργου Νταλάρα «Τα Μέγαρα», σε στίχους του Φώντα Λάδη, είναι για την εξέγερση των Μεγαρέων.

Οι Ακρίτες της Ηπείρου σε Τολγοδά με Λουκέτα τραπεζών

Τελευταία η Ήπειρος, πέρα από τον αστικό ιστό της, που και αυτός είναι προβληματικός, βιώνει την πραγματικότητα της εγκατάλειψης και την πιστοποίηση του μαρσαμού. Το κλείσιμο πολλών περιφερειακών τραπεζικών καταστημάτων στην Ήπειρο σπρίζεται μόνο σε οικονομικά κριτήρια και παραμερίζει τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κυρίως των παραμεθωρίων περιοχών της Ηπείρου.

Δήμαρχοι, πολίτες και φορείς μετέφεραν -και μεταφέρουν- την αγωνία τους και τονίζουν ότι με το κλείσιμο των Τραπεζικών Υποκαταστημάτων οι κάτοικοι, οι αληθινοί αυτοί ακρίτες, πρέπει να ξενιτεύονται στις πρωτεύουσες των νομών, για να εξυπηρετηθούν είτε κάνοντας πληρωμές, είτε κάνοντας αναλήψεις από τις συντάξεις τους που καταθέτει ο ασφαλιστικός τους φορέας.

Η επιστολή διαμαρτυρίας που απέστειλε στον πρόεδρο του Ομίλου της Τραπεζικής Πειραιώς για το κλείσιμο του υποκαταστήματος της Τράπεζας Πειραιώς στον **Παρακάλαμο** ο δήμαρχος **Πωγωνίου Κώστας Καψάλης** είναι μια κραυγή αγωνίας για το μέλλον της περιοχής.

Η επιστολή αυτή είναι η ακόλουθη:

«Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,

Σε μία περίοδο που η επαρχία και ιδιαίτερα οι παραμεθώριες περιοχές, που σηκώνουν βαρύ φορτίο, έχουν ανάγκη από στήριξη και κινήσεις που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξή τους, η Τράπεζα Πειραιώς έρχεται να βάλει ταφόπλακα στο ακριτικό Πωγωνίο αποφασίζοντας να προχωρήσει στο κλείσιμο του μοναδικού τραπεζικού υποκαταστήματος που λειτουργεί στο Δήμο Πωγωνίου, αυτό του Παρακάλαμου.

Βρισκόμαστε, λοιπόν, για μία ακόμη φορά στη δυσάρεστη θέση να εκφράσουμε την αγανάκτηση και πικρία μας για τις αποφάσεις του Ομίλου που έχουν άμεσες και σοβαρές επιπτώσεις στην τοπική μας κοινωνία καθώς και υπενθυμίζω ότι το 2016 διακόψατε τη λειτουργία του υποκαταστήματος Δελβινάκιου, μία κίνηση με δυσάρεστες συνέπειες για τους δημότες μας.

Το υποκατάστημα Παρακάλαμου είναι πλέον το ΜΟΝΑΔΙΚΟ τραπεζικό κατάστημα σε όλο το Δήμο Πωγωνίου και εξυπηρετεί περισσότερες από 67 Κοινότητες και οικισμούς μιας μεγάλης γεωγραφικής έκτασης με πολλές ιδιαιτερότητες, τόσο λόγω της μορφολογίας της όσο και λόγω πληθυσμιακών χαρακτηριστικών. Συγχρόνως εξυπηρετεί όλη την επαγγελματική, επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα της ευρύτερης περιοχής και τους συναξιούχους. Επισημαίνουμε δε το γεγονός ότι ο Δήμος Πωγωνίου έχει άριστη συνεργασία με την Τράπεζα και χρησιμοποιεί τα καταστήματά σας για τις οικονομικές του κινήσεις και είναι απόλυτα συνεπής στις υποχρεώσεις του.

Το κλείσιμο του συγκεκριμένου υποκαταστήματος θα προκαλέσει ένα ντόμινο αρνητικών εξελίξεων για την ανάπτυξη της περιοχής. Άλλωστε, δεν μπορούν όλα τα θέματα να σταθμίζονται μόνο με στενά οικονομικά κριτήρια. Οι άνθρωποι έχουν μεγαλύτερη αξία και η απόφασή σας θα είναι τροχοπέδη στις συνεχείς προσπάθειες που καταβάλλουμε, σε

Η Εθνική Τράπεζα στους Φιλιάτες

Θυμός και αγανάκτηση απ' το Ζηρό

«Η αναφορά σας ότι "η Τράπεζα, έχει επενδύσει στον διαρκή εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση της ηλεκτρονικής τραπεζικής, προσφέροντας πρωτοποριακά προϊόντα" σε αυτή τη χρονική συγκυρία και σε πολίτες που δεν έχουν γνώσεις ηλεκτρονικών συναλλαγών, θυμίζει 'σύντομο ανέκδοτο' και μόνο θυμό και αγανάκτηση προκαλεί. Θυμίζει περισσότερο εμπαιγμό προς την τοπική κοινωνία που στήριξε και στηρίζει την Τράπεζα Πειραιώς και αυτό ούτε ανεκτό είναι, αλλά και δεν θα το επιτρέψουμε ως δημοτική αρχή», τονίζει στην ΕΠΙΣΤΟΛΗ – ΑΠΑΝΤΗΣΗ, προς την ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ο δήμαρχος **Ζηρού Νίκος Καλαντζής** για το κλείσιμο του υποκαταστήματος της Τράπεζας στο Θεσπρωτικό.

Έντονη είναι επίσης και η διαμαρτυρία του **Δήμου Κόνιτσας** που εκφράστηκε με Ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου στο οποίο τονίζεται:

«Εκφράζουμε τη δυσaréσκειά μας, τον προβληματισμό μας και την κάθετη-κατηγορηματική διαφωνία μας με την πρόθεση της Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας να διακόψει τη λειτουργία του υποκαταστήματός της στην κωμόπολη της Κόνιτσας. Η απόφαση αυτή, αν υλοποιηθεί, θα αποτελέσει δυσάρεστη εξέλιξη και βαρύ πλήγμα για την ακριτική περιοχή μας, που αντί να απολαμβάνει προνόμια για λόγους εθνικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς, αντιμετωπίζει πρόσθετες δυσκολίες, αφού λαμβάνονται συνεχώς μέτρα αποδυνάμωσής της.

[...] Ο Δήμαρχος και σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο, εκφράζοντας και τη βούληση του συνόλου των κατοίκων του Δήμου Κόνιτσας, απευθυνόμε με έκκληση προς τη Διοίκηση Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή μας και να αναθεωρηθεί η πρόθεσή της για το κλείσιμο του υποκαταστήματος στην Κόνιτσα, το οποίο είναι απόλυτα αναγκαίο να συνεχίσει απρόσκοπτα τη λειτουργία του, συμβάλλοντας στην ποιότητα ζωής των ακριτικών κατοίκων της περιοχής, που επιμένουν να φυλάνε "Θερμοπόλλες" στην παραμεθώριο».

Συμπαρατάξη των φορέων της αποδημίας

Η **Ομοσπονδία Μουργκάνας** απέστειλε προς τον Υφυπουργό Οικονομικών **Γεώργιο Ζώβα** επιστολή με την οποία ζητά την παρέμβαση του υφυπουργού προκειμένου να λειτουργήσει η **Εθνική Τράπεζα** στους **Φιλιάτες**.

Η επιστολή έχει ως εξής:

«Κύριε Υφυπουργέ,

Πληροφορηθήκαμε πρόσφατα ότι το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας στους Φιλιάτες Θεσπρωτίας είναι μεταξύ των 41 υποκαταστημάτων της τράπεζας για τα οποία η διοίκηση της Εθνικής προγραμματίζει τη παύση λειτουργίας τους. Εκφράζουμε την έντονη διαμαρτυρία μας.

Το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας είναι το **μοναδικό** τραπεζικό κατάστημα σε όλο τον Δήμο Φιλιατών, εξυπηρετώντας 47 κοινότητες

και 25 συνοικισμούς. Καθώς επίσης τα 20 και πλέον χωριά και οικισμούς της **ιστορικής και παραμεθώριας περιοχής της Μουργκάνας**.

Η μεγάλη πλειοψηφία των χωριών μας δεν εξυπηρετείται από δημόσια συγκοινωνία και οι κάτοικοι αναγκάζονται να χρησιμοποιήσουν ταξί ή Ι.Χ. Η μετάβαση προς και από τα υποκαταστήματα της Ηγουμενίτσας και Ιωαννίνων θα σημάνει σημαντική οικονομική επιβάρυνση. Η χρήση του διαδικτύου για την πραγματοποίηση τραπεζικών συναλλαγών είναι αδύνατη για τους περισσότερους ηλικιωμένους και ούτως ή άλλως δυσχερής λόγω της κατάστασης του δικτύου τηλεπικοινωνιών σε απομακρυσμένες κοινότητες και οικισμούς. Το σφράγισμα της μοναδικής τράπεζας στη περιοχή μας με τέτοια γεωγραφικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά θα είναι σοβαρό πλήγμα στην καθημερινότητα των κατοίκων και θα εντείνει την κοινωνική και οικονομική απομόνωση έπειτα από τη δεκαετή και πλέον δοκιμασία και αποδυνάμωση της ιστορικής Μουργκάνας. Θα επιφέρει δε το κλείσιμο της και ένα επιπρόσθετο «κίνητρο» επιστροφής πολλών ηλικιωμένων στο αστικό κέντρο και κυρίως την Αθήνα με ότι συνεπάγεται αυτό για την πανδημία που εξελίσσεται για άγνωστο χρόνο ακόμα.

Η **Ομοσπονδία Μουργκάνας** αντιπροσωπεύει τους αποδήμους των ιστορικών χωριών. Από το 1982 έχει στη δύναμη της 25 πρωτοβάθμια Σωματεία (Αδελφότητες) αποδήμων από την περιοχή του ορεινού όγκου Μουργκάνας της Επαρχίας Φιλιατών. Η Ομοσπονδία μας έχει πλούσια δράση στα πολιτιστικά και κοινωνικά δρώμενα. Απευθύνεται σε εκατοντάδες χιλιάδες Μουργκανιώτες. Με το χορευτικό και τη χορωδία μας-γνωστή σε όλη την Ελλάδα και το εξωτερικό- χορεύουμε και τραγουδάμε, συγκινούμε και θεραπεύουμε οφθαλμούς, ώτα και συνειδήσεις για τη διαφύλαξη του τόπου μας και την ανάδειξη των πλούσιων παραδόσεων μας.

Ζητούμε την άμεση παρέμβασή σας, ώστε το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας στους Φιλιάτες να συνεχίσει να λειτουργεί και στο μέλλον, όπως λειτουργεί σήμερα. Είναι σκόπιμη η λειτουργία του για λόγους οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτιστικούς.

Επιστολή προς τον πρόεδρο της **Εθνικής Τραπεζικής της Ελλάδας** απέστειλε η **Ομοσπονδία Αδελφοτήτων Επαρχίας Κόνιτσας**.

Η επιστολή, που υπογράφει για λο-

γαριασμό του Διοικητικού Συμβουλίου ο **Μιχαήλ Νικ. Μαρτσέκης**, έχει ως εξής:

«Αξιότιμε κ. Πρόεδρε,
Αξιότιμοι κύριοι της Διοίκησης της ΕΤΕ,

Η Ομοσπονδία, εκπροσωπεί τους Αποδήμους της Επαρχίας Κόνιτσας, δηλαδή του Δήμου, που συγκροτήθηκε με συνένωση των 42 χωριών της Επαρχίας Κόνιτσας, οι οποίοι διαμένουν και δραστηριοποιούνται στην Αττική. Τα πρόσωπα, που είναι μέλη των 32 Συλλόγων, μελών της Ομοσπονδίας μας, που εκπροσωπεί το σύνολο των 42 χωριών της Επαρχίας, αριθμούν σε 5.100.

Σύμφωνα με τις κοινωνικές παραδόσεις της Ηπείρου, οι Απόδημοι δεν αποκόπτονται ποτέ από τη γενέθλια γη τους. Αυτοί είναι οι βασικοί συντελεστές της διατήρησης ζωντανών των χωριών της Ορεινής Ελληνικής Υπαίθρου. Όχι μόνο συντηρούν τα σπίτια τους, στο χωριό τους, αλλά τα αναπαλαιώνουν ή τα χτίζουν εξ αρχής, αφού πολλοί πηγαίνουν και διαμένουν σε αυτά επί μήνες, ενδυναμώνοντας έτσι σημαντικά την τοπική οικονομία.

Οι απόδημοι της Επαρχίας μας, όπως και οι μόνιμοι κάτοικοι, των χωριών μας, ηλικιωμένοι, ενισχυόμενοι οικονομικά από τα τέκνα τους που διαβιούν στην Αττική, εξυπηρετούνται στις οικονομικές συναλλαγές τους από το Κατάστημα της ΕΤΕ που λειτουργεί στην Κόνιτσα. Σημειώνουμε, ότι οι κάτοικοι των Ακριτικών αυτών χωριών και οι Απόδημοί τους, θεωρούν και έχουν στην ψυχή τους την Εθνική Τράπεζα ως δική τους, αφού ένας από τους ιδρυτές της, ο **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ**, ήταν δικός μας άνθρωπος. Έτσι, η όλη τους, έστω και μικρή, οικονομική δραστηριότητα γίνεται από το Κατάστημα Κόνιτσας, γι' αυτό η προγραμματισμένη διακοπή της λειτουργίας του θα συντελέσει, σε μεγάλο βαθμό, στην πληθυσμιακή συρρίκνωση των Ακριτικών αυτών χωριών.

Αξιότιμοι κύριοι,
Μέλη της Διοίκησης της Εθνικής Τράπεζας,

Σας παρακαλούμε να διατηρήσετε το Υποκατάστημα της Κόνιτσας, γιατί η λειτουργία του στην Κόνιτσα συμβάλλει σημαντικά όχι μόνο στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, αλλά κυρίως στη διατήρηση ζωντανών των Ακριτικών αυτών περιοχών. Επισημαίνουμε το σημείο αυτό γιατί η ΕΤΕ, στην όλη μέχρι σήμερα λειτουργία και δράση της, έχει επιτελέσει σημαντικό εθνικό έργο σε πολλούς τομείς και όχι μόνο στην οικονομική ανάπτυξη. Ευελπιστούμε ότι, εκτιμώντας τα παραπάνω, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης των Υπηρεσιών σας (μείωση προσωπικού – μείωση Υποκαταστημάτων), που επιβάλλονται στις δημιουργούμενες ανταγωνιστικές οικονομικές συνθήκες, θα διατηρήσετε το Υποκατάστημα της ΚΟΝΙΤΣΑΣ, διαβεβαιώνοντάς σας ότι στο πλαίσιο των δυνατοτήτων μας θα επιδιώξουμε να προτρέψουμε τους αποδήμους Κονιτισιώτες να αναπτύξουν την κάθε δραστηριότητα τους μέσω του Υποκαταστήματος αυτού, ώστε κι αυτό να παραμείνει οικονομικά βιώσιμο».

Συμπέρασμα: Η μετανάστευση καταβύθισε την Ήπειρο στα Τάρταρα. Δεν χρειάζονται μελέτες ούτε διαπιστώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το δείχνει η ίδια η πραγματικότητα. Ερήμωσαν τα πάντα. Η εγκατάλειψη απόσωσε την κατάσταση.

πέισμα των καιρών, για την ανάπτυξη του Πωγωνίου και την προσέλκυση νέων ανθρώπων να έρθουν να μείνουν και να επενδύσουν στην περιοχή μας.

Παρακαλούμε να αναθεωρήσετε την απόφασή σας, που πλήττει τους δημότες μας και έχει προκαλέσει έντονες αντιδράσεις στην τοπική κοινωνία. Διαφορετικά μας οδηγείτε στο να σταθμίσουμε και εμείς ως Δήμος και ως τοπική κοινωνία, τις σχέσεις μας με την τράπεζά σας και να αποσύρουμε τις καταθέσεις μας».

Η πλατεία της Κόνιτσας χωρίς κόσμο...

ΠΣΕ: Αποφάσεις, αφανισμού και παρακμής των χωριών

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας (ΠΣΕ) αφουγκραζόμενη την αγωνία και αγανάκτηση των κατοίκων της Ηπείρου και εκφράζοντας την αγανάκτηση μελών των οργανώσεων της απόδημιας, εξέδωσε ανακοινώσεις καταδίκης των αποφάσεων για το κλείσιμο των υποκαταστημάτων των τραπεζών, καθώς για τη διακοπή των δρομολογίων του ΚΤΕΛ προς το Πωγωνί.

Στις 10.11.2020 η ΠΣΕ εξέδωσε το παρακάτω Δελτίο Τύπου στο οποίο τονίζει την αναγκαιότητα λειτουργίας του Τραπεζικού Υποκαταστήματος στον Παρακάλαμο: «Η ΠΣΕ με αφορμή την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πωγωνίου για το "επικείμενο κλείσιμο του Υποκαταστήματος της Τράπεζας Πειραιώς στον Παρακάλαμο", ενώνει τη φωνή της και διαμαρτύρεται έντονα για την εγκατάλειψη των επαρχιών της Ηπείρου. Τα Ηπειρώτικα χωριά παραμένουν ζωντανά απ' τους μόνιμους "Ακρίτες" που τους δίνουν μια κάποια ζωή και διατηρούν τα ήθη, τα έθιμα και εν γένει την ηπειρωτική παράδοση. Εάν καταδικαστούν οι κάτοικοι του Πωγωνίου για μια απλή οικονομική συναλλαγή να είναι υποχρεωμένοι να μεταβαίνουν στα Γιάννενα, τότε είναι φανερό πως μοιραία όλα τα χωριά του Πωγωνίου οδεύουν προς την παρακμή και τον αφανισμό. Η αλήθεια είναι πως το ιδιωτικό κέρδος τα πάντα αποτιμά οικονομικά. Η ζωή όμως δεν εκτιμάται οικονομικά και γι' αυτό δεν μπορούμε να τη ανάγουμε και να τη θυσιάζουμε στο βωμό του κέρδους.

Η ΠΣΕ αγωνίζεται για το ζωντανέμα των χωριών, της υπαίθρου. Ο αγώνας της αυτός είναι διαρκής και μόνιμος. Κυρίως όμως είναι αληθινός. Οι Ακρίτες πάντοτε "Φυλάνε Θερμοπύλες".

Η απόφαση της Εθνικής Τράπεζας να αναστείλει τη λειτουργία των καταστη-

μάτων της σε Κόνιτσα, Φιλιάτες και Θεσπρωτικό προκάλεσε μεγάλες αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών.

Η ΠΣΕ εξέδωσε το ακόλουθο Δελτίο Τύπου διαμαρτυρόμενη για το κλείσιμο της Εθνικής Τράπεζας στους Φιλιάτες: «Η ΠΣΕ, με αφορμή την επικείμενη διακοπή λειτουργίας του υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας στους Φιλιάτες Θεσπρωτίας, διατυπώνει μαζί με τους κατοίκους των Φιλιατών, της παραμεθόριας αυτής περιοχής της Ελλάδας, τη βαθιά ανησυχία για το μέλλον της περιοχής. Σημειωτέον ότι η Τράπεζα εξυπηρετεί τους κατοίκους 47 Κοινοτήτων και 25 Συνοικισμών. Πρόκειται βέβαια για μια παραμεθόρια περιοχή, για ακρίτες αληθινούς που σε καθημερινή βάση «Φυλάγουν Θερμοπύλες».

Εάν καταδικαστούν οι κάτοικοι ολόκληρης αυτής της παραμεθόριας περιοχής για μια απλή οικονομική συναλλαγή να είναι υποχρεωμένοι να μεταβαίνουν στην Ηγουμενίτσα, τότε είναι φανερό πως μοιραία όλα τα χωριά οδεύουν προς την παρακμή και τον αφανισμό. Η αλήθεια είναι πως το ιδιωτικό κέρδος τα πάντα αποτιμά οικονομικά. Η ζωή όμως δεν εκτιμάται οικονομικά και γι' αυτό δεν μπορούμε να τη ανάγουμε και να τη θυσιάζουμε στο βωμό του κέρδους».

Αποκλεισμός και απ' τα ΚΤΕΛ

Μαζί με όλα αυτά ήρθε και άλλο δεινό. Από τον Οκτώβριο διακόπηκαν τα δρομολόγια του ΚΤΕΛ. Το Πωγωνί χωρίς συγκοινωνία.

Η κραυγή αγωνίας που αφορά όλους τους Ηπειρώτες αποτυπώνεται στο ακόλουθο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η ΠΣΕ: «Τα ακριτικά χωριά του Δήμου Πωγωνίου βρίσκονται-χωρίς υπερβολή-υπό ολοκληρωτικό αφανισμό. Η λειτουργία των τραπεζικών υποκαταστημάτων ανεστάλη. Κρίθηκε ασύμφορη! Τραπεζικά καταστήματα λειτουργούν, όσα λειτουργούν μόνο στον αστικό ιστό της Ηπείρου.

Τα δρομολόγια του ΚΤΕΛ διακόπηκαν από τέλους Οκτωβρίου «με την εφαρμογή των νέων περιοριστικών μέτρων για την αποτροπή της διασποράς του ιού».

Οι λιγοστοί κάτοικοι-ακρίτες του Πωγωνίου εξυπηρετούνται εκ των ενόντων από τους ελάχιστους που διαθέτουν ιδιωτικό αυτοκίνητο και έχουν τη δυνατότητα να μετακινηθούν.

Η πραγματικότητα αυτή ενέχει τη μορφή του αποκλεισμού και κατά συνέπεια της αναγκαστικής φυγής των κατοίκων προς τα αστικά κέντρα.

Οι περισσότεροι κάτοικοι-ακρίτες της περιοχής είναι άνθρωποι μεγάλης ηλικίας και στην ουσία δεν έχουν καμιά δυνατότητα πρόσβασης σε ιατρικές- και όχι μόνο- υπηρεσίες. Επόμενη κίνηση να εγκατασταθούν στα αστικά κέντρα, όπου ζουν τα παιδιά τους.

Η ΠΣΕ τονίζει προς πάσαν κατεύθυνση ότι είναι αναγκαίο το Υπεραστικό ΚΤΕΛ Ιωαννίνων να επανακινήσει τα δρομολόγια της άγονης γραμμής που εξυπηρετούν τους λιγοστούς κατοίκους των ακριτικών χωριών του Πωγωνίου.

Το Κράτος Πρόνοιας πρέπει να λειτουργήσει για τους ακρίτες μας. Διαφορετικά δεν έχουν κανένα νόημα οι επιδοτήσεις για τη λειτουργία των ΚΤΕΛ».

Κραυγή διαμαρτυρίας των συνταξιούχων

Η Ένωση Συνταξιούχων ΟΑΕΕ νομού Θεσπρωτίας εξέδωσε (23.11.2020) την παρακάτω ανακοίνωση για το κλείσιμο των υποκαταστημάτων των τραπεζών στους Φιλιάτες.

«Πληροφορηθήκαμε ότι το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας στους Φιλιάτες Θεσπρωτίας είναι μεταξύ των 41 υποκαταστημάτων της τράπεζας για τα οποία η διοίκηση της Εθνικής προγραμματίζει τη παύση λειτουργία τους. Πληροφορηθήκαμε επίσης ότι και το υποκατάστημα της Πειραιώς, το οποίο σήμερα υπολείπεται, οδηγείται και αυτό στο οριστικό κλείσιμο μαζί με 53 άλλα υποκαταστήματα.

Εκφράζουμε την έντονη διαμαρτυρία μας. Τα υποκαταστήματα αυτά των τραπεζών εξυπηρετούν 47 κοινότητες και 25 συνοικισμούς του Δήμου Φιλιατών..

Σας είναι γνωστό ότι MONO μέσω των τραπεζών γίνεται σήμερα η διαχείριση των λογαριασμών μας, από την κατατεθειμένη σε αυτές σύνταξη μας.

Σας είναι γνωστό επίσης, ότι η χρήση του διαδικτύου για την πραγματοποίηση τραπεζικών συναλλαγών είναι αδύνατη για τους περισσότερους ανθρώπους της ηλικίας μας. Αλλά έτσι και αλλιώς το διαδίκτυο και οι τηλεπικοινωνίες δεν είναι σε καλή κατάσταση σε απομακρυσμένες κοινότητες και οικισμούς. Θα πρέπει να γνωρίζετε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των χωριών δεν εξυπηρετείται από δημόσια συγκοινωνία και οι κάτοικοι θα αναγκάζονται στο εξής να χρησιμοποιήσουν ταξί ή Ι.Χ. για διεκπεραιώνουν τους λογαριασμούς τους. Άρα η μετάβαση προς και από τα υποκαταστήματα της Ηγουμενίτσας θα σημάνει σημαντική οικονομική επιβάρυνση από ήδη πετσοκομμένο εισόδημα των συνταξιούχων. Το κλείσιμο των τραπεζικών υποκαταστημάτων σε μια περιοχή με τέτοια γεωγραφικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά θα είναι σοβαρό πλήγμα στην καθημερινότητα των κατοίκων και θα εντείνει την κοινωνική και οικονομική απομόνωση.

Να θυμίσουμε ότι και οι δύο τράπεζες είναι ζωντανές και λειτουργούν σήμερα χάριν στην με κρατική ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησή τους, δηλαδή με δικά μας λεφτά. Πληροφορούμαστε ότι επίκειται νέα ανακεφαλαιοποίηση για την τράπεζα Πειραιώς.

Να θυμίσουμε ότι οφείλουν την λειτουργία τους στα αποθεματικά των ασφαλιστικών μας ταμείων που με κυβερνητική απόφαση διοχετεύθηκαν σε αυτές το 2012. Αυτή ενέργεια είχε πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην βιωσιμότητα του ΟΑΕΕ και προφανώς στις συντάξεις μας. Μειώθηκε κατά πολύ το χρονιάτικο εισόδημα μας, αυξήθηκε δε η ανασφάλεια μας για το μέλλον.

Να θυμίσουμε επίσης ότι πρόκειται για τράπεζες που ελέγχει το κράτος και ανακεφαλαιοποιήθηκαν, υποτίθεται "για το καλό μας". Για αυτό ζητούμε την άμεση παρέμβασή σας ώστε τα υποκαταστήματα της Εθνικής Τράπεζας και της Πειραιώς στους Φιλιάτες να συνεχίσουν να λειτουργούν και στο μέλλον. Για το καλό μας και το καλό του τόπου».

Σπίτι στο χωριό, δεσμός με τη γενέτειρα!

Οι Τράπεζες, λες και ακολουθούν βιολογικό κανόνα, η μία πίσω την άλλη κλείνουν. Οι δημόσιες υπηρεσίες έκλεισαν προ πολλού. Οι συγκοινωνίες «σταματούν» αφού «Το ΚΤΕΛ σταματά τα δρομολόγια, γιατί δεν βγαίνουν». Και η Ήπειρος σε βαθιά καταβύθιση.

Αυτή είναι η πραγματικότητα. Μια πραγματικότητα που εντοπίζεται σε τρεις λέξεις. «Ερήμωσαν τα πάντα». Ειδικά τα ηπειρωτικά χωριά. Τώρα, όσοι/ες έμειναν...

Συνακόλουθα ένα αίσθημα ανασφάλειας και απομόνωσης κυριαρχεί παντού, καθώς πολλά χωριά αποκλείονται τον χειμώνα από τα χιόνια και οι μεγαλύτεροι που έχουν απομείνει σε αυτά φοβούνται και κατεβαίνουν στην Αθήνα, κοντά στα παιδιά τους.

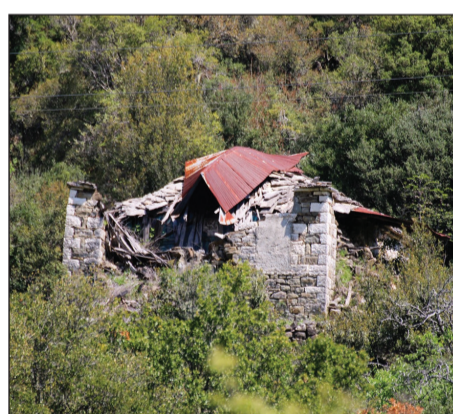
Και οι άλλοι, όσοι έχουν την «προνομία» να ζουν στα αστικά κέντρα, όσοι βέβαια μπορούν, πετάγονται μέχρι το χωριό. Να δουν τα γερόντια, το σπίτι, να φτιάξουν τα κληματάκια για κανένα τίσιμπορο, να καθαρίσουν το χωράφι απ' τα γκουρπένια, να τα ετοιμάσουν όλα για το καλοκαίρι.

Κάποτε γινόταν αυτό. Τώρα τα πράγματα άλλαξαν.

Να, τα διόδια, να, η γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου, να, η βενζίνη, να, να, να. Ακριβώς ο μισός μισθός. Όσοι τυχαίνει να δουλεύουν... Και ας μην ξεχνιόμαστε από την ακινησία ή το περιεργασμένο που μάς «επέβαλε ο κορωνοϊός».

Επιπλέον, όμως, τα σπιτάκια, σπιτοκάλυβα, μαντριά και στάνες θεωρήθηκαν πηγή εισοδημάτων. Κι άρχισε το άρμεγμα! Να, τα χαράτσια, να, οι Δημοτικοί φόροι, η υπεραξία, το ΕΤΑΚ.

Αυτά τα σπιτάκια!!! Βασικός δε-

Είναι λύση; (Φωτ: Αλέξης Τσέκας)

σμός των απόδημων με τη γενέτειρα. Το πώς φτιάχτηκαν κανείς δεν μπορεί να διανοηθεί. Ήμουν μαθητής Γυμνασίου και δούλευα Σαββατοκύριακα λασποπαιδί, όταν φκιάχναμε τα σπίτια που σχεδόν είχαν γκρεμιστεί από το σεισμό του 1967. Εκεί, να δεις τη νύλα όλων μας. Περισσότερο κόστιζε το τραπέζωμα των αρμοδίων για το δάνειο. Άσε τις κότες, τις ξεφώλιασαν όλες οι αχόρταγοι, τα αυγά, τον τραχανά, ακόμα και το τσάι που είχαμε μαζέψει από το βουνό. Αυτά κι αν ήταν χαράτσια. «Να σε κλαίνε οι ρέγγες».

Κι αυτά τα σπίτια εκπέμπουν προσπάθεια, αγώνα, πόνο και δάκρυ. Σ' αυτά αποτυπώνεται και το δέσιμο του απόδημου με τη γενέτειρα. Και μ' αυτά οι Ηπειρώτες είχαν ταυτίσει την ίδια τη ζωή τους. Να, κάπως έτσι.

«Τότε που ήμουν μικρός, πολλές φορές άκουγα τη μάνα μου, που έλεγε: θα 'ρθει η στέγασ', να μας πάρ' το σπίτι».

Στο μυαλό μου έφερνε τις "παρδα-

λες μου από τα Γιάννενα στο πανηγύρι, για να ξερογλείφονται οι νέοι και κυρίως οι γέροι.

Έλεγα: "Τι θέλουν αυτές να μας πάρουν το σπίτι", αφού είναι πλούσιες. Τα νύχια τους βαμμένα τάχουν, τα μαλλιά τους καθαρά είναι, ολόκληρες μυρίζουν αρώματα, φοράνε και μεταξωτό βρακί! – έβλεπα, έβλεπα-τι δουλειά έχουν με το σπίτι το δικό μας;"

Κι έλεγε η μάνα: "Θα βρεθούμε πάλι στου Σακαγιάν' το σπίτι', μ' αυτά που κάρ' ο πατέρας σας. Είναι και του Σχολαρχείου. Σπουδαγμένος".

Όταν μεγάλωσα λίγο κατάλαβα πως δεν ήταν οι τραγ'διάρες που έφερνε ο πατέρας μου από τα Γιάννενα, αλλά ήταν το στεγαστικό δάνειο που είχε πάρει για να χτίσουμε το σπίτι. Κι έπρεπε να πληρωθεί, είχες δεν είχες. Διαφορετικά το έπαιρνε η Τράπεζα. Αυτή κι αν είναι παρδαλή!!!

Πέρασαν τα χρόνια, άντε να θρέψεις και να μεγαλώσεις οχτώ παιδιά και να πληρώσεις και τη στέγασ'. Τα χαρτιά έρχονταν και ξανάρχονταν. Η μάνα δεν ήξερε γράμματα και τα έβαζε για προσάναμμα στη φωτιά.

Έλεγε όμως και ξανάλεγε: "Δεν γλιτών'ς με τίποτε απ' τη στέγασ'. Θα μας το πάρ' το σπίτι".

Μεγάλωσε η μάνα, πήρε σύνταξη από το ΟΓΑ και επίδομα Αντίστασης. Το έκοψαν όμως γρήγορα, γιατί καθώς φαίνεται δεν ξεμείριζε καλά στην Αντίσταση τις συναγωνίστριες... Πέθανε ο πατέρας, έφυγαν τα αδέρφια για την ξενιτιά, άλλοι για την Αθήνα και άλλοι για την Αυστραλία, μα ο καημός της μάνας ήταν η στέγασ'.

Και ήρθε το χαρτί από τη στέγασ'. Ήταν το τελευταίο. Εκείνο το δάνειο που

ήταν τόσο, έγινε κι άλλο τόσο! Βλέπεις αυτό δεν τρώει, αλλά μεγαλώνει μόνο του.

Έβαλε η μάνα το κεφάλι για χαμό. Χώθηκε μέσα στα σοιόλια κι έσκουζε μια βδομάδα.

"Τα είχα πει στον πατέρα σας. Σκιζοκέφαλος αυτός. Δεν άκουγε κανένα".

Ησύχασε, όταν μαζέψαμε όλα τα χρήματα, έστειλαν και τα παιδιά από την Αυστραλία και μαζί πήγαμε-ήθελε να δει με τα μάτια της-στα Γιάννενα και πληρώσαμε το δάνειο. Γύρισε στο χωριό και μετά από μια βδομάδα πέθανε. Τουλάχιστον είχε ησυχάσει από τον βραχνά. Δεν την κυνήγαγε η στέγασ'».

(Από το βιβλίο, Αγναντίκα Λιχνίσματα, Χάρι Ζάχου και Χρίστου Τούμπουρου, Έκδοση π. Δήμου Αγνάντων, 2007).

Διά ταύτα. Έχουμε και λέμε: Αυτός που έχει ένα σπιτάκι, μια καλύβα όπου έβάζαν τον τσάπο και την κοπελή, χρειάζεται για να πάει στο χωριό, κάθε φορά που θα πάει, κι έναν μισθό. Να μείνουν οι υπερήλικες εκεί, έστω και ένα μήνα τον χειμώνα, στην ουσία είναι «αποκλεισμένοι από Θεό και από άνθρωπο». «Θα πάνε σαν το σκ'λί στ' αμπέλ'». Για μια συναλλαγή πρέπει να μεταβούν στα Γιάννενα. Τα δρομολόγια του ΚΤΕΛ σταματούν. Η συγκοινωνία δια των ημιονηγών έχει σταματήσει προ πολλού. Αλογομούλαρα και γαϊδούρια δεν υπάρχουν. Απλή ιατρική εξέταση μόνο στην πρωτεύουσα του νομού. Το παρατάει, ή στην καλύτερη, το πουλάει και μένει εδώ στα αστικά κέντρα και βράζει στο ζουμί του.

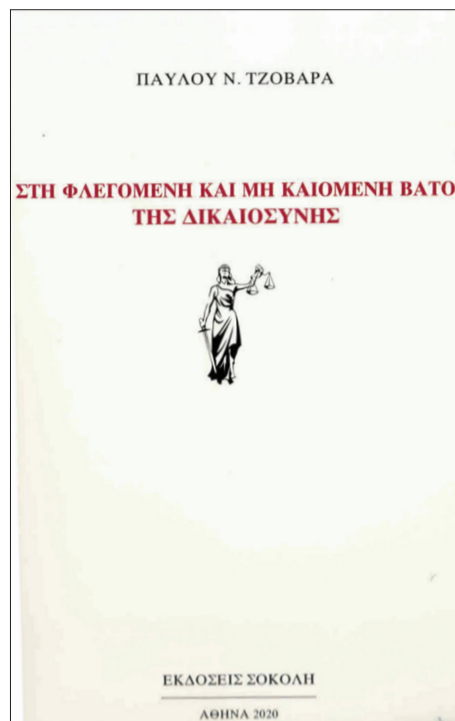
Μ' αυτά και τα άλλα την αποτέλειωσαν την Ήπειρο!

Χρήστος Α. Τούμπουρος

ΒΙΒΛΙΑ - ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

«ΣΤΗ ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΙΟΜΕΝΗ ΒΑΤΟ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ»

Παύλου Ν. Τζοβάρα

Ο συμπατριώτης μας **Παύλος Ν. Τζοβάρας** εξέδωσε το βιβλίο με τον τίτλο: «ΣΤΗ ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΙΟΜΕΝΗ ΒΑΤΟ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ»

και με ευγένεια ψυχής, αλλά και ήθος γραφής -αφιέρωση- παραχώρησε τρία αντίτυπα «για τη βιβλιοθήκη της ΠΣΕ».

Το βιβλίο αυτό είναι μια κατάθεση ζωής και μια «προσφορά ψυχής» σε όσους και όσα σημάδεψαν την πολύχρονη καριέρα του συγγραφέα και γενικά τη ζωή του. Κυριαρχεί η μνήμη, η χασοτική αυτή δύναμη

που εγκλωβίζει όσα θέλει και τα απελευθερώνει, όταν και εάν θέλει. Γι' αυτό πιστεύω πως το βιβλίο αυτό λειτουργεί -πάντοτε με ευγένεια και σεμνότητα- ως «η άκαυτη βάτος» που συνδουλιζει συναισθηματικά και συνταράσσει νοητικά

Γράφει ο Μάκης Κιάμος,
πρόεδρος της ΠΣΕ

τον συγγραφέα. Είναι ακριβώς αυτό που γράφει ο ποιητής. «Ολόκληρη η ζωή μου δεν ήταν παρά η ανάμνηση ενός ονείρου μέσα σε ένα άλλο όνειρο». **Τάσος Λειβαδίτης.**

Και αυτό το όνειρο το πάλεψε ο συγγραφέας και η πάλη αυτή χαρακτήριζε ανεξίτηλα στο μυχό της ψυχής του αφού γεγονότα, καταστάσεις, τρόπο ζωής και στέψη επιτυχίας παρελαύνουν με συνέπεια και διάρκεια. Ζωσιμαία Σχολή, Φοιτητική Εστία Τοσίτσα, Νομική Σχολή Αθηνών, «Όλα όσα έζησα στο χώρο της δικαιοσύνης». Αφτιασίδωτα, απόφια, άσπιλα και φυσικά αμόλυντα.

Μελετώντας το βιβλίο του **Παύλου Ν. Τζοβάρα** ο αναγνώστης βρίσκει σε εξαιρετικά δύσκολη θέση προκειμένου να ορίσει, τι είναι τέλος πάντων αυτό το βιβλίο. Είναι επιστημονικό πόνημα, αποθησαύρισμα της ενασχόλησής του με την επιστήμη της Νομικής; Είναι λογοτεχνικό έργο στο οποίο η μνήμη διαλογίζεται με τη σκέψη και αποκρυσταλλώνονται σε τέχνη; Είναι ευγενής καταβύθιση στο παρελθόν και οδηγός πορείας για το μέλλον;

Ασφαλώς και είναι επιστημονικό έργο. Ιδιαίτερα το VII κεφάλαιο, «Επισημάνσεις στο χώρο της Ποινικής Δικαιοσύνης» που συνταράσσει ειδικότερα τον αναγνώστη το επιμέρους κεφάλαιο που φέρει τον τίτλο «Η θανατική ποινή». Πλήρης μελέτη, επιστημονική τεκμηρίωση και απόλυτη επίκληση στη Λογική χαρακτηρίζουν το επιστημονικό δημιουργήμα και δίνουν απόλυτα πειστική απάντηση στο ερώτημα περί της επιβολής της θανατικής ποινής. Ένα ερώτημα διαρκούς επικαιρότητας.

Έργο που προσφεύγει σε τεκμήρια που τα αντλεί από την αρχαία ελληνική Γραμματεία (Αισχύλος, «προς Δημόνικον» Ισοκράτους κλπ) με αφήγηση λυρικής πνοής, αλλά με κυριολεκτική χρήση της γλώσσας, είναι ασφαλώς και λογοτεχνικό δημιουργήμα, καθαίρει με την Αριστοτελική σημασία του όρου τον αναγνώστη και τον λυτρώνει.

Τέλος, με τη μνήμη καθαρή και απόφια σύμμαχο συνθέτει τον εαυτό του και παρουσιάζει με έντεχνο και φυσικά δημιουργικό τρόπο την πορεία του, τη δημιουργική, αλλά προπύτων ανθρώπινη. Φύλαξε Θερμοπόλλες.

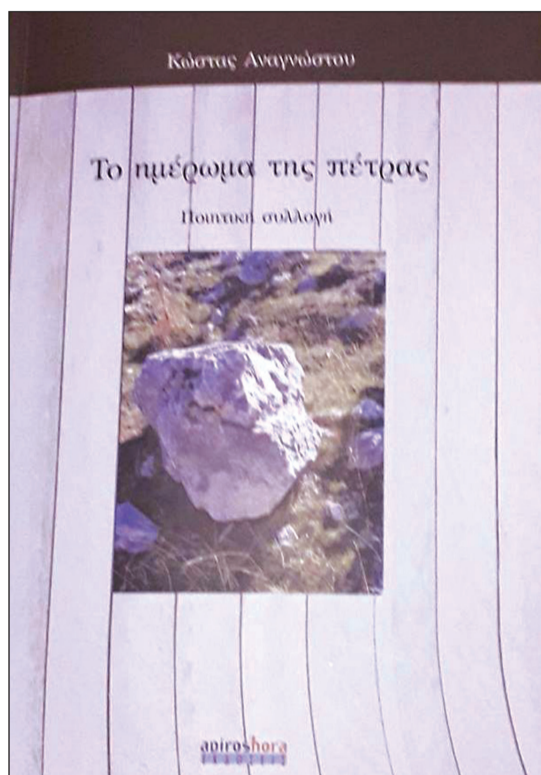
Θα διακινδυνεύσω να πω ότι ολόκληρο το βιβλίο είναι μια κατάθεση και μια εξομολόγηση του συγγραφέα. Τι ήθελε, τι πέτυχε. Αυτό ακριβώς που ορίζει με εξομολογητικό τόνο ο Παλαμάς, που επιχείρησε να σπουδάσει στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

«Κι εγώ ονειρεύτηκα κι εγώ της δόξας τη λαχάρα, κι εγώ μια μέρα ν' ακουστώ βροντόφωνα στην Πνύκα, αστροπελέκι στους κακούς». Ο **Παύλος Τζοβάρας** το έκανε πραγματικότητα. Με αυτό έζησε και έτσι βιοπορεύτηκε. Κι αυτό, μαζί με όλα τα άλλα μας το κληροδοτεί με το βιβλίο του «ΣΤΗ ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΗ ΚΑΙΟΜΕΝΗ ΒΑΤΟ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ».

Μεγάλη η προσφορά του και γι' αυτό τον ευχαριστούμε θερμά.

«Το ημέρωμα της πέτρας»

Ποιητική συλλογή του Κώστα Αναγνώστου

Το Τζουμέρκο κρατάει στον κόρφο του μια αληθινή και απόφια πνευματική παράδοση στοιχειοθετημένη και γαλβανισμένη από τον καημό, το συναίσθημα και τον αγώνα όλων των Τζουμερκιωτών. Κι όλο αυτό το πνευματικό εποικοδόμημα το φύτεψαν, το πότισαν και το λίπαναν φωτεινά μυαλά με ιδιαίτερη επίδοση στα γράμματα και τη λογοτεχνία. **Κώστας Κρυστάλλης, Γιώργος Κοτζιούλας, Γιώργος Παπαγεωργίου - Ράγγος** και τόσος άλλοι. Φαίνεται πως η παράδοση συνεχίζεται και μάλιστα στο χωριό του **Γιώργου Κοτζιούλα**, την Πλατανούσα.

Η βεβαιότητα αυτή, το συμπέρασμα αυτό, αβίαστα εξάγεται με την ανάγνωση της ποιητικής συλλογής του **Κώστα Αναγνώστου**, του Πλατανουσιώτη με τον τίτλο «Το ημέρωμα της πέτρας». Πρόκειται για 61 εν συνόλω ποιήματα που χαρακτηρίζονται από το χαμηλόφωνο τόνο, από έντονο προβληματισμό, από πνευματική ενάργεια και από ισχυρή ποιητική συστολή. Ποιήματα αφιασίδωτα που εκπέμπουν αλήθεια, αγνότητα και κοινωνική διδασχά.

«Μη μου πείτε, λοιπόν, μακάριοι θεοί, / πως δε σας δόξασα. / Έκανα τα πάντα στις αρτοκλασίες, / μα αμάρτησα, γιατί τον άρτο/τον μοίραζαν οι πλούσιοι/ κι όχι εγώ ο ταπεινός Λάσας».

Το Τζουμέρκο ασφαλώς το συνθέτει και το χαρακτηρίζει η πέτρα. Πέτρες, πετρούλες, πετράδια, λιθάρια, κοτρώνια παντού. Το ίδιο συμβαίνει συμβολικά και στη συλλογή. Εκεί που πλεονάζουν οι σκέψεις και υπερίπτανται οι εικόνες, πέτρες «κουτρουβαλούν» στις κατεβασίες στο Κακολάγκαδο, όπως και η ψυχή μας στις τόσες αναποδιές. Και αναζητούμε... Πέτρες! Σηματορροί του αγώνα, δουλεμένες πέτρες, που τις «έστυσαν» σπιβαρά χέρια, που τις πάτησαν Τζουμερκιώτικα πόδια, που άντεξαν τις κοφτερίδες... Πέτρες λαμποκοπούσες, γυαλισμένες από τον ιδρώτα του φτωχού... Πέτρες που δίνουν νόημα και απαντοχή και καταλαγιάζουν την νεροπονή... «Πονεμένες πέτρες/ απ' τον ιδρώτα των φτωχών./ Χώματα ιερά του δικαίου εργάτη / Νερά πελαγίσια/ Σμίξτε τις χορδές/ της Ζωής/ και λυτρώστε/ τον Ήλιο».

Η αναζήτηση. Η ελπίδα! Όρος ζωής, προσδοκία και επιδίωξη για κάτι καλύτερο, ίσως και επιθυμητό, μπορεί να είναι ευχάριστο, ακόμη και ωφέλιμο. Η ελπίδα που όλοι μας την αναζητούμε, την επιδιώκουμε, αλλά τα πάντα σκεπάζει ο ύπνος του θανάτου, της σιγής και του πενθοφόρου ηλιοβασιλέματος που στο φως του και τα δέντρα προσσωποποιούνται. «Γέρασαν τα δέντρα/ στα ηλιοβασιλέματα./ Οι άνθρωποι κοιμήθηκαν/ στους αστερισμούς του θανάτου./ Κι όσοι μείναμε/ κοίταμε να βρούμε/ το ανέσπερο φως της ελπίδας». Την ελπίδα θα την ορίσει και στο αφιέρωμά του «ευλαβικά στον Γιώργη Κοτζιούλα» που απευθυνόμενος του εκμυστηρεύεται... «Σήκωσες ψηλά τον άνθρωπο/ ως τους καθάρσιους ουραμούς,/ όπου φέγγει η ελπίδα/ για έναν νέο κόκκινο κόσμο».

Τα ποιήματά του έχουν κοινωνικό περιεχόμενο. Ποιητής του κοινωνικού προβληματισμού και της ζωής, δεμένος με την κοινωνική πραγματικότητα, θέλει την ποίηση «στα χέρια του λαού» όχι αποστασιοποιημένη από τη ζωή, αλλά αντίθετα, δεμένη μ' αυτήν. «Η ποίηση στα χέρια του λαού/ ξεδιπλώνει/ τις μουσικές της δυνάμεις/ για την αλήθεια και το φως». Δεμένος με χιλίες χρυσές αλυσίδες με

την πραγματικότητα αποκαλύπτει πως η ποίηση φανερώνει το όνειρο, ημερεύει τον κόσμο, αφού έχει την ικανότητα να αγγίζει την ψυχή και το αίσθημα του αναγνώστη και να τον λυτρώνει από τα δεινά της καθημερινότητας. Μια στοχαστική βίωση της ανθρώπινης ζωής και της ποιητικής προσφοράς. Υπερπραγματική, αλλά ποτέ αντιπραγματική η ποίηση. «Οι ποιητές του σύμπαντος/ δε γευματίζουν στα σαλόνια της γης./ Στέκονται αντιμέτωποι/ με το νερό του ήλιου».

Δεν προχειρολογεί, δεν μικρολογεί, δεν τάζει αλλά βαθιά εξετάζει κι όταν ακόμη συμβουλευεί. Η ποίηση είναι για τον Αναγνώστη μέθοδος, τρόπος και αιτία απόδρασης από τον ψεύτικο παράδεισο και φωτισμός με εξαιρετική πνευματική ακτινοβολία. «Την ύλη που αποθηκεύεις (...). ..εξακόντισέ της/ στα υψηλά δώματα του ήλιου/ για να καταυγάσει/ τις ασθενείς ψυχές».

Το φως που κυριαρχεί, έστω χωρίς κανένα επιθετικό προσδιορισμό (εκτυφλωτικό, διάχυτο, άπλετο...) γιατί είναι ποιητής που ζυγιάζει τις λέξεις και σαν καρφιά τις μπήγει στη σκέψη του αναγνώστη. Ποιητής της ολιγάρκειας που υπερχειλιζει η αγάπη, η ζεστασιά, η ποιητική συστολή.

«Κι αν ξαναφτιάξεις, Θεέ μου, / τον κόσμο, / τουλάχιστον μην τον ντύσεις/ με κουρέλια./ Πέταξέ του ζεστά ρούχα, / λίγο ψωμί, καρδιά, / πολλή αγάπη και Φως».

Το φως που θα φτάσει στην άφατη φωτοχυσία και στην απαστράπτουσα «Φωταγία». «Τ' αστέρια τρέχουν στα μαλλιά σας/ Ήλιοι κεντάνε τα κορμιά σας/ Οι θάλασσες πίνουν νερό στο όνομά σας/ Και τα φεγγάρια ξεδιψάνε στο ανάμυμμά σας».

Και το ποίημα μεταστοιχείων την πραγματικότητα, μας φωτίζει, ηλιολουζόμαστε, ονειρευόμαστε και μοσχοβολάμε λουλουδιασμένοι και ερχόμαστε σε επαφή, στην ταύτιση βλέμματος, σκέψης και πνοής. Αληθινή λύτρωση, αφού η καλλιτεχνική ευαισθησία ανέρχεται στο ανώτερο επίπεδο της κοινωνικής κουλτούρας του ανθρώπου, ελευθερώνει τον άνθρωπο και τον κάνει ικανό να ερωτευθεί, να μιλήσει, να επικοινωνήσει και να ευχαριστηθεί. «Τα ποιήματα τέλειωσαν/ στην άκρη του ήλιου/ στα ρείθρα των ονείρων/ και των λουλουδιών./ Καιρός να ανταμωθούμε/ και στα χαμογελαστά πετραδάκια των ματιών μας».

Και σ' αυτή την ανάμωση βασιλεύει η αγάπη, όπως ακριβώς την ορίζει ποιητικά. «Αγάπη δεν είναι/ ο χρονομετρημένος έρωτας/ της ιδιοτέλειας/ στα πληρωμένα ξενοδοχεία/ της οδού Ομήρου./ Αλλά η ελεύθερη αναπνοή της ζωής/ στα σαλόνια του ουρανού».

Η ποίηση χωρίς διδασχά, χωρίς ελπίδα, χωρίς προσδοκία για κάτι καλύτερο, ανθρωπινότερο και ομορφότερο είναι πέτρα αλείανη, τσιόκαλο, εμπόδιο... Γι' αυτό λειτουργώντας ποιητικά πετυχαίνει «το ημέρωμα της πέτρας», σμιλεύοντας ασφαλώς και την ψυχή μας, οδηγώντας μας στα φωτεινά μονοπάτια της τέχνης και λυτρωνόντας μας προβάλλοντας τις οικουμενικές αξίες της ειρήνης και της ευτυχίας. «Δυο λόγια χαραγμένα/ στην παλάμη του εργάτη/ απαιτούν την εγγραφή του/ στη συνείδηση του κόσμου./ Δεν τα ξορκίζουν οι αστραπές/ του απατηλού φωτός./ Τα δέχονται οι άνθρωποι./ Και το αίμα τους/ κυλά στους δρόμους./ Σταυροί δέντρων στο παρθένο δάσος/ για ειρήνη και ευτυχία.»

Είναι αληθινός ποιητής!!!...

Άλκης Αλκαίος

«Αγάπη μου από κάρβουνο και θειάφι/πώς σ' έχει αλλάξει έτσι ο καιρός/πέρανε πάνω μας τα τροχοφόρα/και γω μέσ' στην ομίχλη και τη μπόρα/κοιμάμαι στο πλευρό σου νησιτικός»

Ο Άλκης Αλκαίος, ψευδώνυμο του Βαγγέλη Λιάρου, γεννήθηκε στην Κοκκινιά Θεσπρωτίας στις 23 Νοεμβρίου 1949 και πέθανε στην Αθήνα 10 Δεκεμβρίου 2012, σε ηλικία εξήντα τριών (63) ετών. Υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους στιχουργούς των τελευταίων χρόνων στο ελληνικό τραγούδι. Η δημιουργική του ικανότητα και η καλλιτεχνική του ευαισθησία αποτυπώθηκαν σε περισσότερα από εκατόν πενήντα τραγούδια, στα οποία με καλλιτεχνική ευαισθησία και μεράκι μεταπλάθει όνειρα και αγωνίες, καμηούς και προσδοκίες σε στίχους.

Από μικρός «πολιτογραφήθηκε» κάτοικος της Πάργας. Εκεί έμενε τον περισσότερο καιρό και η Πάργα ήταν κυρίως η πηγή της έμπνευσής του. Αυτό άλλωστε και ο ίδιος ομολογεί σε σχετική επιστολή του που έστειλε (15-1-2012) στον σύλλογο Παργινών Αθήνας.

«Η Πάργα είναι η Ιθάκη μου»

«[...]Στους φίλους μου καλλιτέχνες, όταν με ρωτούν για την καταγωγή μου, απαντώ ότι ο μεν Βαγγέλης είναι γέννημα Κοκκινιώτης και θρέμμα Παργινός, ο δε Άλκης είναι γέννημα και θρέμμα Παργινός. Την Πάργα άλλωστε "περιέχουν" όλα μου τα τραγούδια κι ας είναι μόνο ένα απ' αυτά που την αναφέρει ρητά: Είναι η "Άνοιξη της Πάργας", που αρχίζει με τον στίχο: "Παράξενη κι η άνοιξη αυτή συνέχεια κοντά σου με γυρίζει..." Γιατί επί 45 χρόνια απ' αυτήν φεύγω και σ' αυτήν επιστρέφω κάθε καλοκαίρι. Γιατί η Πάργα μας είναι η νιότη μου, ο έρωτάς μου, το ταξίδι μου και η Ιθάκη μου. Εύχομαι να είστε όλοι καλά και να έχετε κουράγιο, δύναμη και αλληλεγγύη στους δύσκολους καιρούς».

Στα Γράμματα εμφανίστηκε το 1967, με την έκδοση ενός δοκιμίου για τον Κώστα Γ. Καρυωτάκη. Το 1983 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ETNEM (ιδρυτής του ήταν ο Θάνος Μικρούτσικος) το βιβλίο του «Εμπάργκο - Ποιήματα», το οποίο περιλαμβάνει και το εμβληματικό ποίημα «Πρωινό τοιγάρο», αφιερωμένο στη μνήμη του πρόωρα χαμένου Μάνου Λοΐζου: «Αδειοι οι δρόμοι δε φάνηκε ψυχή / και το φεγγάρι μόλις χάθηκε στη Δύση/ και γω σε γυρεύω σαν μοιραία λύση / και σαν Ανατολή».

Η ποίησή του εμπνευσμένη από την καθημερινότητα αφορά τη ζωή και το όνειρο, τον έρωτα και τον αγώνα που ορίζει και κατευθύνει η προσδοκία για ένα μέλλον ανθρωπινότερο με ιδανικά και περιεχόμενο. Ενέπνευσε τους σημαντικότερους συνθέτες μας, όπως Θάνος Μικρούτσικος, Μάριος Τόκας, Βασίλης Παπακωνσταντίνου, Σωκράτης Μάλαμας, Μπάμπης Στόκας, Μίλτος Πασχαλίδης, Λαυρέντης Μαχαιρίτσας, Αλκίνοος Ιωαννίδης, Δημήτρης Ζερβουδάκης, Νότης Μαυρουδής, Δημήτρης Παπαδημητρίου, Χάρης και Πάνος Κατσιμίχας, Χρήστος Θηβαίος, Φίλιππος Πλιάτσικας, Σταμάτης Μεσημέρης, Χριστόφορος Κροκιάδης, Δημήτρης Φαρράς. Εκτός από τις ερμηνείες των τραγουδοποιών χαρακτηριστικές είναι και οι ερμηνείες των Δημήτρη Μητροπάνου, Μαρίας Δημητριάδη,

Θάνος Μικρούτσικος, Μαρία Δημητριάδη και Άλκης Αλκαίος

Θάνος Μικρούτσικος και Άλκης Αλκαίος

Χαρούλας Αλεξίου, Μανώλη Μητσιά, Γιώργου Νταλάρα, Μελίνας Κανά, Ελευθερίας Αρβανιτάκη, κ.ά.

Συμμετείχε ενεργά στην αντιδικτατορική πάλη. Για αυτή του την αγωνιστική δράση συνελήφθη και βασανίστηκε από τη χούντα, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί η ήδη κλονισμένη υγεία του.

Άλκης Αλκαίος και Θάνος Μικρούτσικος

Φίλιωσαν με τον Χάρο!

«Όσοι με το Χάρο γίναν φίλοι/με τσιγάρο φεύγουνε στα χείλη/ στα τρελά τους όνειρα δοσμένοι/ πάντα γελαστοί, πάντα γελαστοί πάντα γελαστοί και γελασμένοι. Όσοι με το Χάρο γίναν φίλοι/ με τσιγάρο φεύγουνε στα χείλη/ στα τρελά τους όνειρα δοσμένοι/ πάντα γελαστοί, πάντα γελαστοί πάντα γελαστοί και γελασμένοι».

Άλκης Αλκαίος, ο ποιητής και θάνατος Μικρούτσικος, ο συνθέτης «φίλιωσαν» με τον Χάρο και έστειλαν με τους στίχους και τη μουσική τους ποιητικά και ακουστικά μηνύματα και θεμελίωσαν οικουμενικά οράματα.

Το ιστορικό της γνωριμίας τους

«Μανουέλ Ντουάρντε απ' το Πράσινο Ακρωτήρι/ ίσως ποτέ και να μη δώ το πρόσωπό σου/ ωστόσο αν κρίνω

απ' το αιμάτινο γραφό σου/ θα πρέπει να 'ναι γιομάτο από λιοπύρι. Ελπέρτο Κόμπος Παναμέζε αδελφέ μου/ ίσως ποτέ να μην ακούσω τη φωνή σου /ωστόσο αίσιαστη θε να 'ναι σαν τη γη σου/ αν κρίνω απ' τα μηνύματα του ανέμου.

Ναΐμ Ασχάμπ απ' τις όχθες του Ιορδάνη/ ίσως ποτέ και να μη

σφίξουμε το χέρι/ ωστόσο δίπλα να αγρυπνάει το ίδιο αστέρι /που δίπλα σου αγρυπνάει κι αυτό μου φτάνει. Απόψε σμίξαν τις καρδιές μας/ σ' έναν έστω στιγμιαίο συντονισμό/ ίδιες ελπίδες καθώς μας φώτιζαν το δρόμο/ οι σελίδες απ' το κομμουνιστικό μας μανιφέστο». (Φλεβάρης 1948). Στίχοι: Άλκης Αλκαίος. Μουσική: Θάνος Μικρούτσικος. Ερμηνεία η Μαρία Δημητριάδη.

Αυτοί οι στίχοι δημοσιεύθηκαν στο «Ριζοσπάστη» στο τέλος της δεκαετίας του '70 στάθηκαν η αφορμή της γνωριμίας του Άλκη Αλκαίου με τον Θάνο Μικρούτσικο, ο οποίος διαβάζοντάς τους τούς μελοποίησε δημιουργώντας ένα σπουδαίο τραγούδι που ερμήνευσε μοναδικά η Μαρία Δημητριάδη. Η γνωριμία του με τον συνθέτη έφερε μία από τις μακροβιότερες και σπουδαιότερες συνεργασίες δημιουργών στο ελληνικό τραγούδι, με δίσκους-ορόσημα, όπως το «Εμπάργκο» (1982) και «Στου αιώνα την παράγκα» (1996).

Ο Θάνος Μικρούτσικος για τον Άλκη Αλκαίο

«Δεκάδες υψηλής αισθητικής στίχοι με κάνουν να πιστεύω ότι ο Άλκης Αλκαίος ήταν ένας Ποιητής που υποδύταν τον στιχουργό. Εξαιρετικά πρωτότυπος, με τον χρόνο αναγνωρισίμος -χαρακτηριστικό των μεγάλων δημιουργών- με συνεχή ανατροπή των κεκτημένων του. Αναγνωρίζεται μεν, αλλά με απρόβλεπτο τρόπο αναεώνεται. Μιλάει για έρωτες θυελλώδεις, για έρωτες αδιέξοδους, μιλάει και προφητεύει τον αποκλεισμό της γενιάς μας. Γράφει στίχους-κλειδιά που ξεκλειδώνουν κι εκφράζουν τη δραματική συγκυρία, είτε πρόκειται για το Ατομικό, είτε πρόκειται για το Όλον. Οι στίχοι του αφορούν τον καθένα από εμάς ξεχωριστά, αλλά και όλους μαζί».

Οκτώ χρόνια από τον θάνατό του

ΜΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΚΗ ΑΛΚΑΙΟ

Ο φίλος και συμμαθητής του, Θωδωρή Βουρεκάς, μιλάει για τον ποιητή

«Όταν θυμάμαι ή μιλώ για το Βαγγέλη αναδύονται από τη μνήμη μου επίμονα κάποιες εικόνες και στιγμιότυπα με πολύ συγκινησιακή φόρτιση. Θα προσπαθήσω τώρα να αναπλάσω κάποιες από τις εικόνες αυτές χρονολογικά.

Η πρώτη εικόνα, σχεδόν φωτογραφική. Είναι ο Βαγγέλης μαζί με τον μικρότερο αδελφό του τον Γρηγόρη, που μόλις έχουν έρθει στην Πάργα από την ορεινή Κοκκινιά! Δυο κατάξανθα παιδιά με ασυνήθιστα, για την παραθαλάσσια Πάργα, χοντρά ρούχα και κυρίως με χοντρές μάλλινες κάλτσες, που φαίνονται έντονα, επειδή φορούν, όπως όλοι μας τότε, κοντά παντελόνια. Τους βλέπω ακόμη να στέκονται στις μεγάλες σκάλες του ωραίου λιθόκτιστου Δημοτικού Σχολείου της Πάργας. (...)

Δεύτερη εικόνα. Οι εφηβικές μας πλέον παρέες. Ο Βαγγέλης πάντοτε χαμηλών τόνων, διακριτικός και ταυτόχρονα εξαιρετικά κοινωνικός. (...)

Τρίτη εικόνα. Θυμάμαι να τον ξανα συναντώ το καλοκαίρι του '80. Ο Βαγγέλης είναι τότε πολιτικά στρατευμένος στο ΚΚΕ. Έρχονται στο νομμου οι έντονες πολιτικές συζητήσεις παλιών και νεότερων φίλων, που γίνονται συνήθως στο καφενείο του μπάρμπα-Σπύρου του Βέγγου στην παραλία της Πάργας. Ήταν μια εποχή μεγάλης πολιτικοποίησης και ριζοσπασισμού. (...)

Τέταρτη εικόνα. Η απίστευτη δύναμη αντιμετώπισης της σκληρής και διαρκώς επιδεινούμενης ασθένειάς του. Όλα τα καλοκαίρια, κάθε βράδυ, τον βρίσκεις, παρά τα κινητικά του προβλήματα να περπατά μέχρι το «Island», ένα ήσυχο καφέ στο λιμάνι της Πάργας, περιστοιχισμένος από φίλους και αγαπημένους. Το πιο εκπληκτικό όμως είναι, όπως φαίνεται και στην ποίησή του, η διεισδυτική του ματιά στα κοινωνικά πράγματα και στην ίδια τη ζωή, σαν να είναι απόλυτα ενεργός και να καταβροχθίζει τη ζωή με το κουτάλι...

Επιτρέψτε μου τώρα **δυο λόγια για την αξία της ποίησής του.** Δεν διεκδικώ φυσικά δάφνες λογοτεχνικού κριτικού. Μιλώ κι εδώ βιωματικά, σαν κάποιος που αγαπά τη ποίηση και την λογοτεχνία.

Δυο σπουδαία πράγματα έχει η ποίηση του Άλκη Αλκαίου.

Πρώτο: «Είναι ένας ποιητής που υποδύεται το στιχουργό», όπως είτε και προηγουμένως ο Θάνος Μικρούτσικος. Η σύζευξη ποίησης και στιχουργικής είναι πράγματι μια ιδανική εναρμόνιση μορφής και περιεχομένου. Το να εκφράζεσαι δηλαδή λιτά και απλά για να γίνουν οι στίχοι τραγούδι και ταυτόχρονα να είσαι νοηματικά πυκνός και βαθύς, είναι ένα εξαιρετικό επίτευγμα. Είναι χάρισμα που το έχουν μόνο ξεχωριστοί άνθρωποι.

Δεύτερο σπουδαίο γνώρισμα της ποίησής του είναι η ζεύξη του εξωτερικού κοινωνικού κόσμου, με τον εσωτερικό κόσμο και την ανθρώπινη υπαρξιακή αγωνία. Είναι σημάδι ολοκληρωμένης τέχνης.

Αυτά είναι τα κύρια στοιχεία, μεταξύ άλλων πολλών και σημαντικών, που κατά τη γνώμη μου κάνουν θαυμαστή την ποίηση - στιχουργική του Άλκη Αλκαίου, του δικού μας Βαγγέλη!»

Ολόκληρη η μαρτυρία του Θωδωρή Βουρεκά διαβάστηκε στην εκδήλωση που διοργάνωσε η ΠΣΕ για τον Άλκη Αλκαίο 19/12/2014.

Από την εκδήλωση της ΠΣΕ για τον ποιητή. 19 Δεκεμβρίου 2014

«Ποια νυχτωδιά το φως σου έχει πάρει/και σε ποιο γαλαξία να σε βρω/Εδώ είναι Αττική, φαίό νταμάρι/κι εγώ ένα πεδίο βολής φτηνό/που ασκούνται βρίζοντας ξένοι φαντάροι»

«Οσεί παρών»

Μιλούν οι άνθρωποι πορεύονται και βουλεύονται, ποθούν και αναπνέουν... Ζητούν, προγραμματίζουν, επιδιώκουν και -πολλές φορές- αναθεματίζουν... Κι όλα αυτά κάτω από τη σκιά της ελπίδας, της απόλυτης αυτής βεβαιότητας ότι θα συμβεί κάτι καλό, επιθυμητό, ευχάριστο και ωφέλιμο. Με την ελπίδα ο καθένας ζώνεται, παλεύει, αγωνιά και αγωνίζεται για να πετύχει κάτι δη-

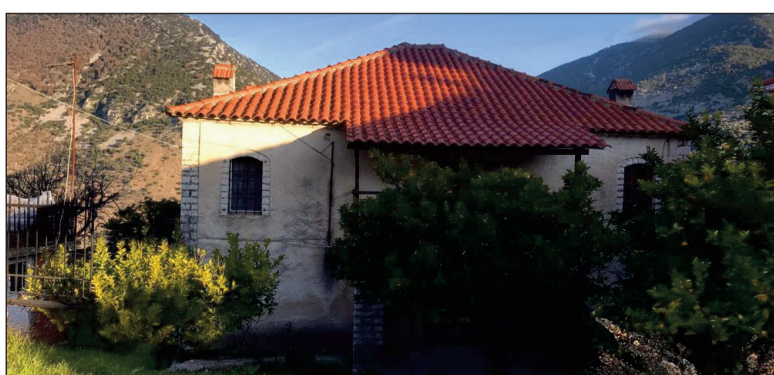
μιουργικό που θα βελτιώσει την ποιότητα της ζωής του ή θα τον καταξιώσει ως άνθρωπο-δημιουργό.

Ελπίζουν οι άνθρωποι. Ελπίζουν στο όνειρο...

«Δε βγαίνουνε τα όνειρα σε πλειστηριασμό δεν παίχτηκε η παρτίδα μας ακόμα».

Η δύναμη του ανθρώπου να αντιστέκεται. Μια παρτίδα. Ένας αγώνας στερωμένος σε ιδέες και ιδανικά. Τα όνειρα δεν εκπλειστηριάζονται... Ωσεί παρών!

«Είναι σκληρό να προσπαθείς απ' τη σκιά σου να ξεφύγεις ήσουν εδώ προτού να 'ρθεις θα είσ' εδώ κι αφού θα φύγεις»

Η οικία του Άλκη Αλκαίου σήμερα στην Κοκκινιά Θεσπρωτίας (Φωτ.: Γιώργος Γιάνγκας)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ

ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΕΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΕΠΑΙΝΩΝ ΣΤΗΝ UNESCO!

Μια κορυφαία καταξίωση, για ένα θεσμό που ξεκίνησε κι εδρεύει σε ένα παραμεθόριο χωριό της Ηπείρου, επεφύλασσε το τέλος του 2020, την παγκόσμια αναγνώριση του έργου και της προσφοράς του Πολυφωνικού Καραβανιού, που αντανακλά στην Ήπειρο, τον λαϊκό μας πολιτισμό και την Ελλάδα!

Με ομόφωνη απόφαση της 15ης Συνόδου της Διακυβερνητικής Επιτροπής στις 17 Δεκεμβρίου 2020, το Πολυφωνικό Καραβάνι εγγράφηκε στο διεθνή κατάλογο Καλών Πρακτικών Διαφύλαξης Αύλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO! Πρόκειται για την πρώτη, διαχρονικά, εγγραφή από μέρους της Ελλάδας στον συγκεκριμένο κατάλογο και την, μόλις, 25η, συνολικά, από όλο τον κόσμο, από το 2009 ως σήμερα! Ας σημειωθεί ότι στη Σύμβαση της UNESCO για τη διαφύλαξη της Αύλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, συμμετέχουν κι εκπροσωπούνται 180 χώρες!

Μια τεράστια αναγνώριση για το Πολυφωνικό Καραβάνι που αντανακλά και στηρίζεται στο ίδιο το Ηπειρώτικο Πολυφωνικό Τραγούδι! Μια μεγάλη ενθάρρυνση για την Κοινότητα Πολυφωνίας, για όλοι όσοι πασχίζουν για το σήμερα και το αύριο του πολυφωνικού τραγουδιού.

Η απόφαση εγγραφής συνοδεύθηκε από ιδιαίτερα τιμητικούς επαίνους, προτείνοντας το Πολυφωνικό Καραβάνι ως υπόδειγμα για την παγκόσμια κοινότητα! Στην απόφαση συγχάριται η Ελλάδα για την υποβολή μιας υποδειγματικής υποψηφιότητας, με ένα πρόγραμμα διαφύλαξης που ξεκίνησε χάρη στους πρωτεργάτες της μη κερδοσκοπικής «Άπειρος» και είναι βαθιά συνδεδεμένο με την κοινότητά του ενώ ανταποκρίνεται με υποδειγματικό τρόπο στους κινδύνους που απειλούν το πολυφωνικό τραγούδι. Επαινείται, επίσης, η ιδιαίτερα ευπροσάρμοστη και δημιουργική προσέγγιση που συνέβαλε στην προσαρμογή του πολυφωνικού τραγουδιού σε ένα διαρκώς εξελισσόμενο κοινωνικό πλαίσιο, με τη μετακίνηση από την ύπαιθρο στα αστικά περιβάλλοντα, ενισχύοντας την ενεργό συμμετοχή νέων ανθρώπων.

Η πρόταση εγγραφής υποβλήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού το 2019, με προετοιμασία της Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, σε συνεργασία με τους «κυραντζήδες» του Πολυφωνικού Καραβανιού Αλέξανδρο Λαμπριδίδη και Αλίη Γκανά. Η πρόταση τεκμηριώθηκε από την 22χρονη, ποικιλότροπη και πολύκαρπη δράση του και υποστηρίχθηκε από το σύνολο της κοινότητας πολυφωνίας, συνοδευόμενη από 100 επιστολές συναίνεσης. Πέρα από το σύνολο των πολυφωνικών ομίλων, ανάμεσά τους συγκαταλέγονται και φορείς, όπως η Περιφέρεια Ηπείρου, οι Δήμοι Δερόπολης, Σουλίου και Ηγουμενίτσας, η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας καθώς και επιστήμονες, λογοτέχνες και άλλοι δημιουργοί, όπως οι Λάμπρος Λιάβας, Κώστας Λώλης, Βαγγέλης Αυδίκος, Μιχάλης Γκανάς, Σωτήρης Δημητρίου, Τηλέμαχος Κώτσι-ας κ.ά.

Το Πολυφωνικό Καραβάνι ξεκίνησε το ταξίδι του από το Πολύδροσο Θεσπρωτίας, χωριό των συνιδρυτών του Αλέξανδρου Λαμπριδίδη και Αντώνη Έξαρχου και έδρα της αστικής μη κερδοσκοπικής «Άπειρος» που το διοργανώνει. Εκεί διοργανώθηκε το 1998 η εναρκτήρια «Συνάντηση για το Ηπειρώτικο Πολυφωνικό Τραγούδι». Η «Άπειρος», στη συνέχεια, απευθύνθηκε σε φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης των περιοχών όπου επιβίωνε το πολυφωνικό τραγούδι και, την επόμενη χρονιά, με τη στήριξη των Δήμων Δελβινάκιου και Φιλιατών και των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας, διοργάνωσε την τριήμερη «1η Διεθνή Συνάντηση Πολυφωνικού Τραγουδιού». Από τότε, οι Διεθνείς Συναντήσεις κάθε χρόνο εξαπλώνονται γεωγραφικά, θεματικά και χρονικά, και διαρκούν, πλέον, δύο ολόκληρες εβδομάδες κάθε καλοκαίρι, ταξιδεύοντας από την καρδιά των Βαλκανίων ως την καρδιά της Μεσογείου – από την Φιλιππούπολη ως τις Συρακούσες – με την καρδιά πάντα στην παραμεθόρια Ήπειρο.

Το σύνολο των παραμεθόριων χωριών, από την Αετομηλίτσα ως την Σαγιάδα, καλωσόρισαν δράσεις του Πολυφωνικού Καραβανιού που είναι, παράλληλα, ο πλέον διαπεριφερειακός πολιτιστικός θεσμός της χώρας μας, αναπτύσσοντας δράση σε Ήπειρο, Μακεδονία, Θεσσαλία, Ιόνιο, Αττική και σε μια σειρά άλλες πόλεις! Το Πολυφωνικό Καραβάνι από το 2001, διάβηκε τα σύνορα, αναπτύσσοντας δράσεις σε όλες τις περιοχές της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία καθώς και των ελληνόφωνων στην Κάτω Ιταλία. Η δράση του εξακτινώνεται σε μια σειρά χώρες, σε Αλβανία, Βουλγαρία, Ιταλία, Γερμανία, Γαλλία, Ουαλία, με συμμετοχές και από αλλού, προωθώντας τη συνάντηση με τις άλλες λαϊκές πολυφωνίες.

Η δράση και η προσφορά του Πολυφωνικού Καραβανιού είναι πολύτροπη. Συμπεριλαμβάνει τα Μεγάλα Πολυφωνικά Καραβάνια κάθε καλοκαίρι, τα εποχιακά (Χειμερινά, Ανοιξιάτικα, Φθινοπωρινά) Πολυφωνικά Καραβάνια, τη λειτουργία σειράς Εργαστηρίων Πολυφωνίας, την ίδρυση και λειτουργία του Αρχείου Πολυφωνικού Τραγουδιού, τη συστηματική πραγματοποίηση συλλογικών επιτόπιων καταγραφών, έντυπων εκδόσεων και οπτικοακουστικών παραγωγών, τη διαδικτυακή προβολή και πολλά άλλα.

Η αφετηριακή στόχευση ήταν η επανενεργοποίηση των ύστατων βιωματικών ερμηνευτών στα χωριά, η συστηματική καταγραφή της ερμηνείας τους, η προσέλκυση νέων για γνωριμία με το πολυφωνικό τραγούδι στον κοινωνικό και φυσικό του χώρο, η επιτόπια μαθητεία κοντά στους βιωματικούς ερμηνευτές, η «ανακάλυψη», για όλο και περισσότερους συνταξιδιώτες της αθησαύριστης κληρονομιάς της παραμεθόριας και της «απέκει» Ηπείρου, το ζωνάναμα των ίδιων των χωριών, η ανάπτυξη σχέσεων ζωής με τους βιωματικούς ερμηνευτές και τα χωριά.

Το δεύτερο, μεγάλο ζητούμενο ήταν η διάδοση του πολυφωνικού τραγουδιού στους νέους και στις πόλεις, εκεί όπου είχαν μεταναστεύσει οι νεότερες γενιές των περιοχών της ηπειρωτικής πολυφωνίας, εκεί όπου πολλοί νέοι, δίχως όρους καταγωγής, ταίριαζαν το σφρίγος των φωνών τους με το ρίγος του τραγουδιού. Το Πολυφωνικό Καραβάνι προχώρησε εξ αρχής στη διοργάνωση των Μεγάλων Γιορτών Πολυφωνικού Τραγουδιού και σειράς άλλων εκδηλώσεων καθώς και στη λειτουργία πολλών Εργαστηρίων Πολυφωνίας σε μια σειρά πόλεις και χώρες.

Από το 1999, πολλοί νέοι μαθητεύουν σε εργαστήρια πολυφωνίας, δοκιμάζοντας το δικό τους βηματισμό στα χνάρια των παλαιότερων, δημιουργώντας δικούς τους ομίλους. Από το 2011 ενεργοποιούνται ιδιαίτερα και οι φορείς της Ηπειρωτικής Αποδημίας καθώς και οι σύλλογοι των αποδήμων Βορειοηπειρωτών, στην Αθήνα και αλλού. Εδώ και λίγα χρόνια, χάρη στην καταλυτική συμβολή του Πολυφωνικού Καραβανιού, γεννιέται μια νέα «άνοιξη πολυφωνίας» στις πόλεις, με όλο και περισσότερους ομίλους, συλλόγους και πυρήνες ενεργούς, με τη δική τους

Εκδήλωση του Πολυφωνικού Καραβανιού έξω από το σχολείο του Βούλγαρη, στην Παραμυθιά, 2008 «Χαονία», Εργαστήρι, κομπανία Θωμά Λώλη κι οι κυράδες της Άνω Δερόπολης να σέρνουν το χορό

Μεγάλη Γιορτή Πολυφωνικού Τραγουδιού 2017 στο Θέατρο Πέτρας. Η κορυφαία εκδήλωση του Πολυφωνικού Καραβανιού κάθε χρόνο στην Αθήνα. Όταν σμίγουν όλοι οι πολυφωνικοί όμιλοι στο ίδιο τραγούδι

αυτοτελή δράση και προσφορά, που συναντιούνται σε μια άτυπη αλλά ζώσα, όλο και μεγαλύτερη, κοινότητα πολυφωνίας. Η «άνοιξη» και η κοινότητα της πολυφωνίας είναι δύο από τους σημαντικότερους καρπούς της δράσης του Πολυφωνικού Καραβανιού που διαρκώς εμπλουτίζεται και καρποφορεί.

Τρεις από τους σημαντικότερους, πιο πρόσφατους καρπούς αποτελούν:

- η εγγραφή του Ηπειρωτικού Πολυφωνικού Τραγουδιού στο Εθνικό Ευρετήριο Αύλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας, με εργασία του Αλέξανδρου Λαμπριδίδη (Μάρτιος 2016)

- η θεσμοθέτηση της «Ημέρας Πολυφωνικού Τραγουδιού» κάθε 14 Μάη, με τη συμμετοχή πολλών ομίλων και πυρήνων πολυφωνίας, σε συλλογικά αυτοοργανωμένους εορτασμούς, σε σειρά πόλεων και χωριών (Μάιος 2016)

- η αναγόρευση του Αλέξανδρου Λαμπριδίδη σε Επίτιμο Δημότη Δερόπολης, για την προσφορά του,

Ο εορτασμός της «Ημέρας Πολυφωνικού Τραγουδιού» κάθε 14 Μάη ξεκίνησε το 2016, με πρωτοβουλία του Πολυφωνικού Καραβανιού και συμμετοχή όλης της κοινότητας Πολυφωνίας

ΠΣΕ: «Συχαίρουμε κυρατζήδες και συνταξιδιώτες»

Το Γραφείο Τύπου της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΣΕ) με Δελτίο Τύπου χαιρέτισε το γεγονός:

«Η ΠΣΕ αισθάνεται ιδιαίτερη την υποχρέωση να συγχαρεί το "Πολυφωνικό Καραβάνι" για την παγκόσμια αναγνώριση της προσφοράς του και την εγγραφή του στον διεθνή κατάλογο Καλών Πρακτικών Διαφύλαξης Αύλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Πρόκειται για την πρώτη εγγραφή από την Ελλάδα και, μάλιστα, μετά πολλών επαίνων, αφού ο διεθνής οργανισμός, με τις 180 χώρες, αποφάσισε να θεωρήσει την εγγραφή του Πολυφωνικού Καραβανιού ως υπόδειγμα για την παγκόσμια κοινότητα. Ακράδαντη είναι η πίστη και η πεποίθησή μας πως πρόκειται για μια αναγνώριση ενός άοκνου και αδιάλειπτου αγώνα προώθησης του πολυφωνικού τραγουδιού και ιδιαίτερα, προβολής και διάδοσής του σε νέους ανθρώπους. Η ΠΣΕ είναι πάντοτε κοντά στη μεγάλη αυτή προσπάθεια.

Στην Πανηπειρωτική, με άδεια από το τότε ΔΣ (1996-1997) έγιναν οι πρώτες πρόβες της "Χαονίας" πριν από 25 χρόνια. Η "Χαονία" ήταν προπομπός για την "Άπειρος" που από το 1998 διοργανώνει το Πολυφωνικό Καραβάνι.

- Η Πανηπειρωτική βράβευσε το πολυφωνικό σύνολο "Χαονία" για τη συμβολή του στην προβολή και διάδοση του ηπειρωτικού πολυφωνικού τραγουδιού στην Πίτα του Ηπειρώτη το 1999.

- Η Πανηπειρωτική έθεσε υπό την αιγίδα της σειρά εκδηλώσεων του Πολυφωνικού Καραβανιού στην Ήπειρο και την Αθήνα (Θέατρο Πέτρας).

- Η Πανηπειρωτική στήριξε (1999, Φεβρουάριος) με επιστολή συναίνεσης την πρόταση εγγραφής του Πολυφωνικού Καραβανιού στην UNESCO. Ήταν μια από τις 100 ενδεικτικές επιστολές συναίνεσης που υπέβαλαν το σύνολο της κοινότητας πολυφωνίας, σειρά φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και πολιτιστικοί, ερευνητές και καλλιτέχνες.

Συχαίρουμε, λοιπόν, τους κυραντζήδες και όλους τους συνταξιδιώτες του Πολυφωνικού Καραβανιού που, χρόνια τώρα, μεταλαμπαδεύουν το πολυφωνικό τραγούδι σ' όλα τα μέρη της γης και δηλώνουμε πως είναι δεδομένη η υπερηφάνεια και η στήριξή μας. Είναι κορυφαία αναγνώριση για το ίδιο το Ηπειρώτικο Πολυφωνικό Τραγούδι, τον λαϊκό πολιτισμό, την Ήπειρο, την Ελλάδα».

μέσα από το έργο του Πολυφωνικού Καραβανιού, στο Δροπολίτικο, Πολυφωνικό Τραγούδι (Μάρτιος 2018)

Το Πολυφωνικό Καραβάνι στηρίζει, επίσης, ανιδιοτελώς, με την παροχή εξοπλισμού και υπηρεσιών, σειρά φορέων και θεσμών, όπως την Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας, τις Συναντήσεις Λαϊκών Πνευστών Νοτίου Αιγαίου κ.ά.

Το Πολυφωνικό Καραβάνι νιώθει τιμή κι ευγνωμοσύνη για όλους τους συνταξιδιώτες του, για τους ύστατους βιωματικούς ερμηνευτές, τους ακρίτες της πολυφωνίας, για τους ομίλους, τα σχήματα, τις αυτοσχέδιες πολυφωνικές παρέες, για όσους στήριξαν πολύπλευρα τη δράση του - πρόσωπα και φορείς, για όσους κρατάνε το πολυφωνικό τραγούδι ζωντανό και στις πόλεις, μεταλαμπαδεύοντας το πρόπτος του στους σημερινούς ιχνηλάτες του, τους αυριανούς σκυταλοδρόμους.

Η παγκόσμια αναγνώριση του Πολυφωνικού Καραβανιού είναι χαρά, δικαίωση και ενθάρρυνση για όλη την κοινότητα πολυφωνίας, αποτελώντας ένα σπουδαίο βήμα προβολής για το Ηπειρώτικο Πολυφωνικό Τραγούδι. Αποτελεί κορυφαίο σταθμό στο μεγάλο ταξίδι των φωνών, μια εξαιρετική αφετηρία για τις μελλοντικές διαδρομές του! Γιατί το Πολυφωνικό Καραβάνι είναι ένα ταξίδι που διαρκώς ξαναρχίζει, κάθε φορά πιο υποσχητικό, πιο γενναίο-δωρο.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΟΜΟΡΦΙΕΣ

Ηλιοβασίλεμα στον Αμβρακικό

Υπάρχει ένα ιδιαίτερο χρώμα και αίσθηση για όποιον βυθίζεται μαζί με τον ήλιο στα νερά του Αμβρακικού. Δεν είναι μόνο η αίσθηση και το χρώμα που σε βοηθούν να βρεθείς μέσα στο χρυσό των νερών του. Είναι τα ίδια τα νερά που ξεκινούν από βουνοκορφές και κρήνες, περπατούν μέσα σε δασικά δρομάκια και ορμητικά νερά του Αράχθου, περνάν και συνομιλούν με την θαμμένη γυναίκα του πρωτομάστορα και των παλικαριών που έχασαν τη ζωή τους προδομένοι στα ηπειρώτικα φαράγγια, ή πολέμοντας για μια ιδέα, και φτάνουν ήρεμα πια και σιωπηλά, κουβαλώντας αυτό το βαρύ φορτίο του τόπου να πλεύσουν σαν κύματα και σαν αφρός στον Αμβρακικό.

Ηλιοβασίλεμα στον Αμβρακικό (Φωτ.: Κώστας Μαυροπάνας)

Εκεί βρίσκουν ένα ιδιαίτερο καταφύγιο τα πουλιά, το πέταγμα των γλάρων, η σιωπηλή ζωή των φλαμίγκο και των αργυροπελεκάνων, το παίξιμο των δελφινιών και της θαλάσσιας χελώνας που πλέει σοφά και με μέτρο, όταν ο κόλπος μετατρέπεται σε μια φλεγόμενη αγκαλιά που χωρά όλο τον τόπο και τους ανθρώπους της. Γιατί η Ήπειρος είναι μια άπειρος χώρα και τα χρώματά της είναι μοναδικά κάθε στιγμή και εποχή. Γι' αυτό και την αγαπάμε μιας και η καρδιά της είναι πάντα ζωντανή και πορφυρή.

Η μονή Τσούκας στο Ελληνικό Ιωαννίνων

Η Μονή Τσούκας, αφιερωμένη στον Γενέθλιο της Θεοτόκου βρίσκεται στον ομώνυμο λόφο, σε υψόμετρο 760 μέτρων, κοντά στην κοινότητα Ελληνικό στη Δημοτική Ενότητα Κασσανοχωριών.

Σύμφωνα με την παράδοση το μοναστήρι ιδρύθηκε στα 1190 από τον αυτοκράτορα **Ισαάκιο Β' Αγγελο**, καταστράφηκε το 1736 και ανακαινίστηκε το 1779.

Η Ιερά Μονή Τσούκας είναι το μεγαλύτερο προσκύνημα του νομού Ιωαννίνων και το πανηγύρι της στις 8 Σεπτεμβρίου συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό προσκυνητών. Γνώρισε μεγάλη ακμή την εποχή του Δεσποτάτου της Ηπείρου και έγινε κέντρο θρησκευτικό και εθνικό (το 1821 και σε όλους τους εθνικούς αγώνες, ήταν καταφύγιο των επαναστατημένων ραγιάδων).

Η παράδοση αναφέρει ότι στο βράχο Τσούκα βρέθηκε μία εικόνα της Παναγίας και οι Λοζετινοί, δηλαδή οι κάτοικοι του Ελληνικού, έκτισαν ένα εκκλησάκι στο λόφο της Αγίας Μαρίας και την τοποθέτησαν στο εσωτερικό του. Η εικόνα όμως κάθε βράδυ μεταφερόταν στην Τσούκα υποδεικνύοντας με τον τρόπο αυτό την τοποθεσία ανέγερσης του Μοναστηριού. Πήρε το όνομά της από την κορυφή του λόφου που είναι χτισμένη, καθώς «Τσούκα» στην ντοπιολαλιά σημαίνει «τρογγυλή κορυφή βράχου».

Η Μονή έχει φρουριακό χαρακτήρα. Η είσοδος στον υψηλό περίβολο κοσμεύεται με λιθανάγλυφα. Κελιά υπάρχουν στη νοτιοδυτική και βόρεια

πλευρά (στο μεγαλύτερο μέρος τους κτίσματα του 18ου-19ου αι.), τα οποία έχουν αναστηλωθεί τα τελευταία χρόνια. Μία στέρνα με στέγαστρο βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά του καθολικού. Το λιθόκτιστο κωδωνοστάσιο είναι του 1866, σύμφωνα με την επιγραφή που φέρει.

Το καθολικό κτίστηκε πιθανόν στα τέλη του 17ου αι., στον αθωνικό τύπο (μονόχωρος ναός με χορούς) με προστώο δυτικά. Στο εσωτερικό επιγραφή στο υπέρθυρο (σήμερα δε διακρίνεται) αναφέρει ότι ο ναός "ιστορήθη" με δαπάνη του κτήτορα **Αλεξίου Παπαϊωάννου** και "εχρυσώθη" το 1779 από τον **Αθ. Ιωάννου**, ιερέα από το Καπέσοβο. Οι τοιχογραφίες έχουν καλυφθεί από την αιθάλη, διακρίνονται όμως τα ανάγλυφα φωτοστέφανα των μορφών. Το αξιόλογο ξυλόγλυπτο τέμπλο του ναού χρονολογείται τον 18ο αιώνα και φέρει έξοργο φυτικό διάκοσμο.

Στη νότια πλευρά της Μονής κοντά στην ανατολική είσοδο υπάρχει το παρεκκλήσι της Παναγίας, που υπέστη σημαντικές καταστροφές από πυρκαγιά.

Σύμφωνα με τον ποιητή **Κώστα Κρυστάλλη** το μοναστήρι ήταν φημισμένο για το ιαματικό του νερό.

Στο πίσω μέρος της μονής ο επισκέπτης και προσκυνητής της μονής μπορεί να θαυμάσει τη χαράδρα του Αράχθου ποταμού που έχει χαρακτηριστεί ως τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Η θέα από εκεί είναι απλά μαγευτική.

Μονή Τσούκας-χαράδρα Αράχθου (Φωτ.: Γιώργος Μάνης)

Ο Αύγουστος στην Ήπειρο

Ο Αύγουστος στην Ήπειρο. (Φωτ.: Κώστας Μαυροπάνας)

«Ο Αύγουστος ελουζονταν μες στην αστροφεγγιά

Κι από τα γένια του έσταζαν άστρα και γιασεμιά» Οδυσσεάς Ελύτης

Και αστροφεγγιές φεγγοβόλησαν και τα γιασεμιά μοσχοβόλησαν. Στην Ήπειρο. Την «πνιγμένη» από κάθε λογής μυρωδιά και κάθε δέντρου φυλλωσιά. Ο Αύγουστος δυναμικός, έντονος, κυρίαρχος και παντεπώπτης. Με ευθυτενή κορμοστασιά, μεθυσμένος από τα ονειρικά ηλιοβασιλέματα ελεύθερος, ανυπότακτος και ανυπάκουος. Με τα γιορτάσια και τα μεθύσια του. Με τις τσιπουροκατανύξεις κάτω από τα «δασιά τα πλατάνια» και τις βαθύσκιωτες ιτιές. Με την κλαρινόπληκτη ιτιά και τον παραπονιαρή σελημήπη. Ο Αύγουστος ο μήνας της Παναγίας. Ο μήνας που θρασομανούν οι άνεμοι. Ο μήνας των θαυμάτων! Και το Αυγουσιάτικο ηλιοβασίλεμα στην Ήπειρο, ένα θαύμα είναι. Πανδαισία

αρωμάτων και χρωμάτων.

«Πίσω από μακρινές κορφές ο ήλιος βασιλεύει, και τ' ουρανού τα σύνορα χίλιες βαφές αλλάζουν, πράσινες, κόκκινες, ξανθές, ολόχρυσες, γαλάζες, κι ανάμεσά τους σκάει λαμπρός λαμπρός ο Αποσπερίτης».

Κώστας Κρυστάλλης

Ο Αύγουστος των πανηγυριών, του ξεφαντώματος και του γλεντοκοπήματος. Της απλωσιάς και της ξεγνοιασιάς.

Ο Αύγουστος της ανεμελιάς, και του φωτός, του πάθους και της λάμψης.

«Κι' απ' όλα αυτά τα ονειράτα κι' από τους πόθους όλους

Εφύτρωσε έναν Αύγουστο, σαν, παραδείσου κρίνος,

Που εγιόμωσε όλαις ταις καρδιαίς απ' τη μοσχοβολιά του.

Την είδε ο ήλιος την αυγή που πρόβαλλε, 'στὴν πλάση

Κ' έσκυψε και την φίλησε, κι' απ' το φιλί του εκείνο

Έβασαν τα μαλλάκια της χρυσά, γιομάτα λάμψη».

Κώστας Κρυστάλλης

Έρωτας εβδομήντα χρόνων

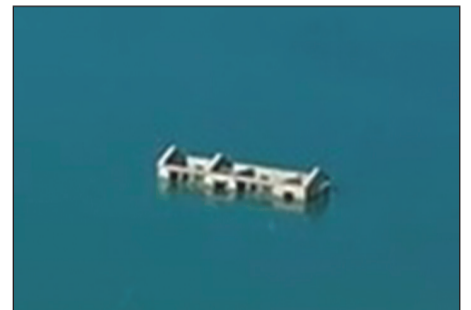
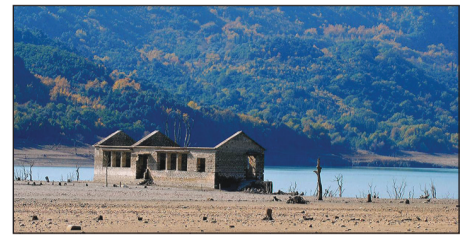
(Φωτ.: Θανάσης Νικολός)

Το Ηπειρώτικο μεγαλείο! Δεν είναι μόνο οι Ηπειρώτικες ομορφιές που τις συνθέτουν τα πανέμορφα τοπία όπου θρασομανάει η βλάστηση και πρασινίζει πέρα για πέρα το μάτι του επισκέπτη. Τα απότομα βράχια, οι απρόσβατες βουνοκορφές, οι αμμουδερές παραλίες, τα βαθύσκιωτα πλατάνια που ισκιώνουν και απ' τις δυο μεριές τα ποτάμια σ' όλο το διάβα τους και ομορφαίνουν τον τόπο. Δεν είναι μόνο η φυσική καλλονή αλλά και η ψυχική αρμονία των κατοίκων. Είναι και το ηπειρώτικο ήθος. Το σφίξιμο του χεριού, το φωτεινό του προσώπου, το κρυστάλλινο χαμόγελο, το καθαίο κούτελο. Αληθινή διδαχή. Έρωτας, αγάπη, δημιουργία, προκοπή. Ηπειρώτικο ήθος! Το συναντούμε στα χωριά της Ηπείρου. Τα μαραμένα κι αποτελειωμένα χωριά όπου οι ερημίτες στέκουν «νικητές» εκφράζοντας τον Ηπειρώτικο καημό και σηματοδοτώντας την Ηπειρώτικη παράδοση.

Επιμένει...

Πρόκειται για το δημοτικό σχολείο της Κάτω Καλεντίνης, στον οικισμό του Φάγγου του Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων. Σταμάτησε τη λειτουργία του το 1979 όταν το φράγμα Πουρνάρι Ι άρχισε να λειτουργεί, δημιουργώντας ένα ταμιευτήρα περίπου 20 τ.χλμ. και πλημμυρίζοντας μεταξύ άλλων και το μεγαλύτερο μέρος του χωριού.

Έκτοτε, κάθε φθινόπωρο που πέφτει η στάθμη του νερού, μεγάλο μέρος του οικισμού βγαίνει στην επιφάνεια

Το Δημοτικό Σχολείο Φάγγου Κάτω Καλεντίνης το Φθινόπωρο (πάνω) και το Χειμώνα (κάτω).

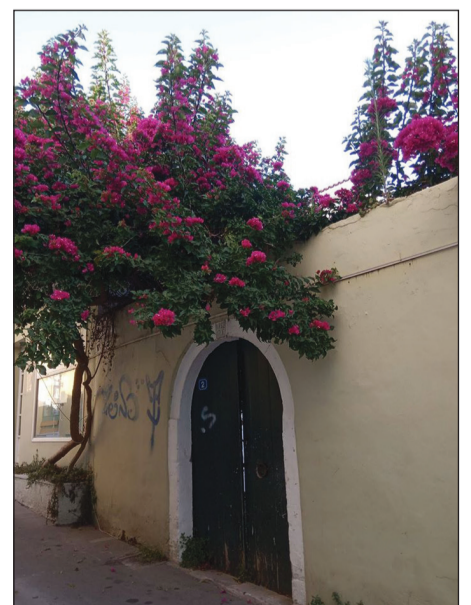
δημιουργώντας ένα απόκοσμο θέαμα, μέχρι να ξαναβυθιστεί σύντομα με τις χειμερινές αυξημένες ροές του Αράχθου.

Μετά από περισσότερα από 40 χρόνια κάτω από το νερό, τα περισσότερα κτίσματα έχουν σχεδόν καταρρεύσει. Σαν ειρωνεία της τύχης, το σχολείο στέκει ακόμα όρθιο, σαν να περιμένει μία καινούργια στέγη και τους μαθητές τον Σεπτέμβρη...

Το Ρωσικό Προξενείο της Πρέβεζας

«Μια από τις πολλές μικρές γωνιές της πόλης μας που ανοίγουν την μαγική πόρτα του χρόνου. Η πόρτα του Ρωσικού Προξενείου της Πρέβεζας σ' ένα ιστορικό κτίριο του 1852 στη συμβολή των οδών Εθνικής Αντίστασης και Σαπουντζάκη. Πρόξενος σε αυτό ήταν ο Δημήτριος Σκέφери ο οποίο έπαιξε σημαντικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις για την παράδοση της Πρέβεζας στον Ελληνικό στρατό το 1912. Η Πρέβεζα μια πόλη με πλούσια εμπορική δραστηριότητα λόγω του λιμανιού και της θέσης της διέθετε ακόμη Προξενεία της Ιταλίας, της Γαλλίας, της Αυστρίας και της Αγγλίας! Όλα τους εγκατεστημένα στα ομορφότερα τότε κτίρια που ακόμη και σήμερα "μαγνητίζουν" το βλέμμα του περαστικού με την αρχιτεκτονική και τις υπέροχες πόρτες τους. Το αγγλικό Προξενείο στη συμβολή των οδών Νίκης και Καίσαρα, το Αυστριακό στη συμβολή των οδών Σαπουντζάκη και Λόρδου Βύρωνος, το Γαλλικό στις οδούς Νίκης και Ιωάννου Καλού και το Ιταλικό στην οδό Εθνικής Αντιστάσεως.

Μια ακόμη πτυχή της πλούσιας ιστορίας της πόλης μας που μοιάζει σαν βιβλίο με άγραφες σελίδες που σημειώνεις καθημερινά περπατώντας στα στενά της...

Η πόρτα του Ρωσικού Προξενείου της Πρέβεζας (Φωτ.- κείμενο: **Σοφία Γιαμά**)

ΑΠΕΙΡΟ-αλιεύματα

Οι ...ρεπόρτερς της Ζωσιμαίας

Με αφετηρία τους μαθητές του Λυκείου της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων «Το Βήμα» ξεκίνησε το δημοσιογραφικό οδοιπορικό στις Περιφέρειες της Ελλάδας στο πλαίσιο του εορτασμού των 100 χρόνων απ' την ίδρυση της εφημερίδας.

Στην «προσπάθεια να προωθήσει τη μαθητική δημιουργία, δίνει βήμα στους μαθητές της χώρας και ζητεί να γράψουν μια δική τους...εφημερίδα: να αναδείξουν μέσω ρεπορτάζ συνεντεύξεων, έρευνας την περιοχή τους, ξεχωριστές στιγμές της ιστορίας της, τους δικούς τους προβληματισμούς και τις σκέψεις τους, με τη ζωντάνια της νεανικής τους γραφής» σημειώνεται στο εισαγωγικό σημείωμα στο ένθετο της εφημερίδας στις 22.11.2020.

Σε αυτό το εκδοτικό εγχείρημα, όπως και σε αυτά που θα ακολουθήσουν, όπως υπόσχεται η εφημερίδα, θα αποτυπώνεται η δημιουργική αυτενέργεια των μαθητών και των δασκάλων τους, καθώς αναλαμβάνουν την ...ξυγγραφή, απ' την αρχή ως το τέλος, του ένθετου και «Το Βήμα αναλαμβάνει την επιμέλεια και την έκδοσή του».

Στο κύριο άρθρο της εφημερίδας ο Διευθυντής της Σχολής Δημήτριος Αγγέλης αναφέρεται στην πορεία της Ζωσιμαίας απ' το 1828 μέχρι σήμερα υπογραμμίζοντας: «Η ιστορία της σχολής συνδέεται άρρηκτα με την ιστορία της πόλης των Ιωαννίνων, αλλά και ολόκληρου του έθνους».

Στις 16 σελίδες του ένθετου ξεχωρίζει το αφιέρωμα στο

Δημήτρη Χατζή, του Γιαννιώτη «συγγραφέα, δημοσιογράφου, ιστορικού, αντιστασιακού, γιού του εκδότη της εφημερίδας "Ηπειρος", που αποφοίτησε απ' τη Ζωσιμαία Σχολή».

Τρεις συνεντεύξεις αιχμαλωτίζουν τον αναγνώστη: Του φιλόλογου Σπύρου Εργολάβου, που υπηρέτησε ως εκπαιδευτικός στη Ζωσιμαία αλλά και κατέγραψε την ιστορία της Σχολής σε βιβλίο. Το Σπύρο Εργολάβο –μαζί με το Μιχάλη Ματσέκη- τίμησε η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας (ΠΣΕ) για την προσφορά τους στην υπόθεση των Εθνικών Κληροδοτημάτων. «Αποκτήστε όσο το δυνατόν περισσότερα προσόντα» είναι η συμβουλή του Σπ. Εργολάβου προς τους νέους.

Ίδια και η προτροπή προς τους μαθητές της Ζωσιμαίας του γλύπτη Θόδωρου Παπαγιάννη, σε μια συζήτηση εφ' όλης της ύλης με έξι μαθητές της Σχολής. «Να ασχοληθείτε με την τέχνη, τη μουσική, την ποίηση, τη λογοτεχνία. Διαβάστε!» τονίζει ο γλύπτης προς τους μαθητές.

Ένα ...παιχνίδι με τα παιχνίδια απ' την αρχαία εποχή μέχρι σήμερα είναι η συνέντευξη του Θωμά Κοτσιγιάννη, πιστοποιημένου αγγειογράφου από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και το Υπουργείο Πολιτισμού, για την κατασκευή αντιγράφων όλων των περιόδων. «Τα παιχνίδια διαδραμάτισαν πάντα εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στη σωματική αλλά και στη νοητική ανάπτυξη των παιδιών» επισημαίνει ο Θ. Κοτσιγιάννης.

Αποχαιρετισμός στον Αντώνη Γεωργιάδη

Με ένα αφιέρωμα μνήμης, δια χειρός Βαγγέλη Γυφτόπουλου στον «Ηπειρωτικό Αγώνα» (21.11.2020), η «Ηπειρος» αποχαιρέτησε τον κορυφαίο προπονητή Αντώνη Γεωργιάδη, που διέτελεσε προπονητής του ΠΑΣ Γιάννινα τη χρυσή δεκαετία του 1970.

Ο Αντώνης Γεωργιάδης γεννήθηκε στις 12.2.1935 στη Δράμα και έφυγε απ' τη ζωή στις 16.11.2020. Είχε 586 παρουσίες σε πάγκους ομάδων Α' Εθνικής, ρεκόρ απλησίαστο... Ό,τι καλό θα γράψει ο ιστορικός του μέλλοντος για τον ΠΑΣ και όσα έχουν να θυμούνται οι παλιότεροι φίλαθλοι, είναι επί των ημερών του Αντώνη Γεωργιάδη στον πάγκο της τοπικής ομάδας, ήτοι στις δύο διατίες 1974-76, 1977-79...

Υπήρξε σπουδαίος ποδοσφαιριστής στη μεγάλη Δόξα Δράμας της δεκαετίας του '50, που αγωνίστηκε τρεις φορές σε τελικό Κυπέλλου Ελλάδος με τον Ολυμπιακό. Συμπαίκτης του υπήρξαν οι αδελφοί Τάκης και Θανάσης Λουκανίδης, Καραλάζος, Πιστικός, Ιωάννου, Γρηγοριάδης, Κοτρίδης, Σιμιτλιώτης και άλλοι. Παράλληλα με το ποδόσφαιρο, αποφοίτησε από τη Νομική Σχολή Θεσσαλονίκης, αλλά δεν συνέχισε το επάγγελμα του δικηγόρου. Προτίμησε να γίνει προπονητής...

Ο Αντώνης Γεωργιάδης δούλεψε αρχικά στην πρώτη διατία στον ΠΑΣ στην Α' Εθνική (1974-76). Δεν ήταν μόνο προπονητής της ομάδας, που τελείωνε την προπόνηση και έφευγε για το σπίτι, χωρίς να τον νοιάζουν τα υπόλοιπα. Βοήθησε πάρα πολύ και τους ντόπιους παράγοντες, οι οποίοι πρώτη φορά είχαν κληθεί να διοικήσουν ομάδα Α' Εθνικής...

Στάθηκε και ο κυρ-Αντώνης τυχερός, γιατί η ομάδα είχε σπουδαίους και σημαντικούς παίκτες, αλλά και οι διοικούντες ήταν δίπλα του... Υπήρξαν ματς που πραγματικά έμειναν στην ιστορία, που ακόμα συζητιούνται στα Γιάννινα. Τον Ιανουάριο του 1976 ο ΠΑΣ διέσυρε με 3-0 τον Ολυμπιακό στα Γιάννινα, πετυχαίνοντας και τα τρία γκολ στο πρώτο 20λεπτο. Για το ματς αυτό υπάρχει και ένας αστικός μύθος, ότι ο Γεωργιάδης ζήτησε στο ημίχρονο να μη βάλουν άλλα γκολ στον Ολυμπιακό, γιατί είναι μεγάλη ομάδα και δεν πρέπει να τον διασύρουν περισσότερο. Άλλοι παίκτες το επιβεβαιώνουν και άλλοι όχι. Το ματς αυτό στάθηκε

αφορμή να γίνει άνω κάτω ο Ολυμπιακός. Στην ανάπαυλα του ημίχρονου, ο τερματοφύλακας Παναγιώτης Κελεσιδής, εκνευρισμένος για τα τρία γκολ που δέχτηκε στο α' ημίχρονο, είχε επεισόδιο με τον προπονητή Γιώργο Δαρίβα και δεν ήθελε να παίξει στην επανάληψη! ...Την σεζόν 1975-76 πρωταθλητής αναδείχθηκε ο ΠΑΟΚ Θεσσαλονίκης, έχοντας τη μοναδική ήττα στα Γιάννινα από τον ΠΑΣ. Έχασε στην προτελευταία αγωνιστική από τον Ατρόμητο στην Τούμπα, αλλά το πρωτάθλημα είχε ήδη κριθεί και ο ΠΑΟΚ ήταν ουσιαστικά αδιάφορος. Μιλάμε για τον μεγάλο ΠΑΟΚ με Κούδα, Σαράφη, Τερζανίδη, Παρίδη, Αποστολίδη, Ασλανίδη, Φουντουκίδη, Γούναρη, Ιωσηφίδη και άλλους μεγάλους παίκτες. Τότε έκανε την περιφέρου δηλώση ο Γιώργος Κούδας: «Βαρόμετρο του πρωταθλήματος είναι ο ΠΑΣ. Όποιος κερδίσει στα Γιάννινα, έχει τα φόντα να πάρει και τον τίτλο»...

Ο ΠΑΣ στο αγωνιστικό κομμάτι τότε είχε όλο το πακέτο. Μεγάλους παίκτες και μεγάλο προπονητή. Θυμίζουμε κάποια σημαντικά ονόματα όπως οι Σιόντης, Τσουρλίδας, Κοντογιωργάκης, Γκλασμάνης, Λίσα, Αλβαρέζ, Μπρεντάνος, Παπάζογλου, Δημήτρης Σειταρίδης, Λιάκος, Εσπιζόνα, Παπαχρήστου, Αλεξάκης, Μπόλος, Μάντος, Μπίπας, Παπαγγέλης, Παπαγεωργίου,

Γιωτόπουλος, που ευτύχησαν να δουλέψουν με τον Γεωργιάδη... Ο δραμινός τεχνικός έδωσε ευκαιρίες και σε νέα παιδιά να δείξουν την αξία τους και να αναδειχθούν, γιατί όπως λέει: «Η δουλειά του προπονητή δεν είναι να κουμαντάρει αυτούς που έχει, αλλά να βγάζει πο-

Ο Αντ. Γεωργιάδης (δεύτερος από δεξιά) στον πάγκο του ΠΑΣ Γιάννινα δοσφαιριστές. Από μένα έχουν βγει τουλάχιστον δέκα ποδοσφαιριστές στον ΠΑΣ».

Οι δρόμοι του Αντώνη Γεωργιάδη και του ΠΑΣ χώρισαν οριστικά το καλοκαίρι του 1979 που έγινε και το ποδόσφαιρο επαγγελματικό... Οι μετέπειτα σταθμοί της καριέρας του ήταν: ΟΦΗ, Λάρισα, Άρης, ΑΕΚ, Ολυμπιακός, Απόλλων Καλαμαριάς, Εθνικός, Εθνικής Ελλάδος, Ολυμπιακός, Πανηπειρωτικός. Κάπως άδοξα τελείωσε η μεγάλη προπονητική καριέρα του, λόγω ενός σοβαρού τροχαίου ατυχήματος που είχε στις 12 Μαρτίου 1996 στην Κακιά Σκάλα...

«Γιάννη μου το μαντήλι σου» απ' τη Νέα Μάκρη

Η Αδελφότητα Ηπειρωτών Νέας Μάκρης, Μαραθώνα, Ραφήνας παρουσιάζει μια ταινία μικρού μήκους στην επέτειο των 40 χρόνων απ' την ίδρυσή της. Υπό την Αιγίδα της Περιφέρειας Ηπείρου δημιουργήσε την ταινία με θέμα την «Ηπειρο», πάνω σε μια διασκευή του παραδοσιακού ηπειρωτικού τραγουδιού «Γιάννη μου το μαντήλι σου».

Στην ταινία πρωταγωνιστούν ο 8χρονος πιανίστας Στέλιος Κερασιδής, η 16χρονη κλαρινίστρια Ιωάννα Χαραλάμπους, ο μουσικός Γιάννης Δίσκος και το Χορευτικό συγκρότημα της Αδελφότητας Ηπειρωτών Ν.Μάκρης – Μαραθώνα – Ραφήνας. Το σενάριο και η σκηνοθεσία είναι του Κώστα

Μαζίνη και η παραγωγή του Δημήτρη Βασιλείου.

Οι μνήμες και η ιστορία της Ηπείρου έρχονται από

το παρελθόν με τη συμβολική δύναμη ενός ηπειρωτικού αλόγου. Ο μικρός πιανίστας αφουγκράζεται τον καλπασμό από το παρελθόν να έρχεται με ορμή. Χτυπώντας

τις ηπειρωτικές πέτρες μέσα στον εμβληματικό χώρο του αρχαίου θεάτρου της Δωδώνης καλεί τα πνεύματα της

Ηπείρου που έρχονται με τη μορφή χορευτών, να υπενθυμίσουν τον πολιτισμό και τις αξίες της ηπειρωτικής γης και παράδοσης, να επαναπροσδιορίσουν και να φωτίσουν

τους ανθρώπους στο σημερινό σκοτεινό κόσμο. Η μικρή κλαρινίστρια ακολουθεί από το παρελθόν σαν οπτασία το χορό και συγκεντρώνει στο όργανο-σύμβολο της Ηπείρου, στο κλαρίνο, την ενέργεια του ηπειρωτικού πολιτισμού. Μεταλαμπαδεύει αυτή τη δύναμη στο σήμερα, ενώ ο μικρός πιανίστας «οδηγεί» με το πιάνο του τα πνεύματα πίσω στην αρχέγονη θέση τους...

Συντελεστές της ταινίας: Μοντάζ -Γραφικά: Φώτης Φλωρίδης. Διεύθυνση Φωτογραφίας: Παναγιώτης Τσαμητρόπουλος. Styling: Κατερίνα Μανούση. Επιμέλεια Παραγωγής: Θωμάς Καμπιώτης (<https://www.youtube.com/watch?v=s3MtHcT-g3uQ>)

Η πρώτη σελίδα είναι έργο του εικαστικού Χρήστου Μπαλούρου με τίτλο «Γιάννινα» αποκλειστικά για το «Βήμα της Ζωσιμαίας»

Σε δημοπρασία έγγραφο του Μάρκου Μπότσαρη απ' το Πέτα Άρτας

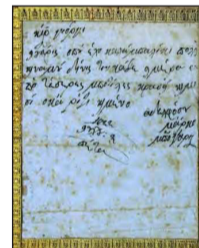
«Ένα κρυπτογραφημένο μήνυμα του Μάρκου Μπότσαρη από το 1822 βγαίνει σε δημοπρασία από τον οίκο Φαίτατζη. Πρόκειται για ένα μονόφυλλο κρυπτογραφημένο έγγραφο και βγαίνει σε δημοπρασία με τιμή 4000 – 5000€.

Στο κρυπτογραφημένο έγγραφο ο Μάρκος Μπότσαρης γράφει: «Κίρ γιόργι Ειξέρις οπού έχω καλαμπαλίκοι πολεί και ναμουό δήνις τιν κάθε ειμέρα από τέσερες μπιτόλιες κρασεί και μισί οκα ρίζι και μένο 1822 Ιουλιού 2 αδελφόσου Πέτα ΜΑΡΚΟ ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ, (Αί μέν φιάλαι οίνου ενίπτονται βαρέλια πυρίπιδος, η δε οκά ρίζι, καντάριον μολύβδου).»

Το εν λόγω κρυπτογραφημένο έγγραφο στάλθηκε από το χωριό Πέτα Άρτας δύο μέρες πριν την ομώνυμο μάχη που εξελίχθηκε σε πανωλεθρία των επαναστατικών δυνάμεων. Μάλλον προς τον Γεώργιο Τουρτούρη στη Ζάκυνθο, ένας Ηπειρωτή έμπορο που συνέδραμε ενεργά και οικονομικά στην επανάσταση. Στο πίσω μέρος σημείωση του παραλήπτη «Μάρκος Μπότσαρης 4 κρασί, οκά ρύζι».

Σημειώσεις: καλαμπαλίκοι < τουρκική kalabalik < αραβική قبال (galaba) κοσμοσυρροή- όχλος. Εδώ με την έννοια του φερέγγυου.

Στην υπογραφή ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ (ΜΠΟΤΖΑΡΗΣ)» (FanariPress, 19.12.2020)

Ηπειρώτικα Ιστορικά - Παραδοσιακά Ανάλεκτα

Τα δικά μου Χριστούγεννα

Τα δικά μου Χριστούγεννα είχαν πάντα μια απογοήτευση που ποτέ δεν χιόνιζε στην πόλη μου και ο ήλιος έλαμπε λες κι ήταν καλοκαίρι.

Είχαν κι ένα φτερούγισμα στην καρδιά μπροστά στο στολισμένο δέντρο που φαινόταν να φτάνει στον ουρανό.

Και μια κρυφή χαρά που δεν υπήρχε καμινάδα να μπουν οι καλικάντζαροι, αλλά κι αν έμπαιναν η σιγουριά ότι θα τους έδιωχνε ο μπαμπάς!

Τα δικά μου Χριστούγεννα είχαν Χριστόψωμο, καρύδια και ξερά σύκα την παραμονή και μια καινούργια κούκλα με κουζινικά να με περιμένει το πρωί.

Είχαν παραμύθια και κρυφές σκέψεις που πάντα δυσκολευόμουν να μοιραστώ και πάνω απ' όλα είχαν Χριστό.

Όλα αυτά τα χρόνια καλικάντζαρο δεν είδα, αν και η μαμά μου με διαβεβαιώνει ότι υπάρχουν αλλά δε βγαίνουν πια γιατί "παγανά γίναμε μόνοι μας".

Και η ενασχόληση με τα κουζινικά πήγε στράφι γιατί σε μαγείρισα δεν εξελίχθηκα ποτέ.

Όμως κάθε παραμονή Χριστουγέννων επιστρέφω εκεί, στη φάτνη που είχα ονειρευτεί και μεγαλώνοντας δεν έβαλα σημάδια για να την ξαναβρω.

Και φτιάχνω τάχα όλα τα φαγητά που είχα σχεδιάσει τότε.

Και φέρνω στο νου ένα χάρτινο караβάκι που κάποια πολύ βροχερά Χριστούγεννα άφησα στο χαντάκι της γειτονιάς μου με την ψευδαίσθηση ότι το νερό θα το ταξιδέψει μέχρι τη θάλασσα...
Σοφία Γιαμά

Ο πολιτισμός της ενοχής ή η ενοχή του πολιτισμού;

«Εκεί στην Ήπειρο, φκιάχνουν κάτι πίτες, άλλο πράμα. Να γλείφεις τα δάχτυλά σου!»

Πόσοι και πόσοι δεν μας το είπαν αυτό.

Μα, και μεις οι Ηπειρώτες, κάθε καλοκαίρι, με πόση βουλιμία δεν τρώμε-καταβροχθίζουμε θα 'λεγα-τις πίτες στα χωριά μας;

Οι Ηπειρώτισσες. Χρυσοχέρες, νοικοκυρές, άφαστες μαγείρισσες!

Η Ηπειρώτικη πίτα είναι μοναδική

Η νοστιμιά της πίτας μας πάει χρόνια πίσω, αλλά χωρίς να το καταλαβαίνουμε, ακολουθούμε τη σύγχρονη εποχή με τα χαρακτηριστικά της.

Τρομακτικές αλλαγές συνέβησαν στις δομές, τους θεσμούς, αλλά και στις αξίες της κοινωνίας που σηματοδοτούν τη σύγχρονη εποχή.

Ένας τέτοιος θεσμός είναι και η

οικογένεια που, κατά κοινή ομολογία, σήμερα έχει υποβαθμιστεί ο ρόλος της. Μια ερμηνεία λέει πως εξελισσόμενη η κοινωνία πολλαπλασιάζονται οι θεσμοί. Πολλαπλασιάζονται οι θεσμοί αφαιρούν αρμοδιότητες από τους ήδη υπάρχοντες. Πολλές οι απόψεις, αλλά δεν είναι του παρόντος.

Σύμβολο της οικογένειας, στυλοβάτης αληθινός ήταν το οικογενειακό τραπέζι που με μεράκι και μαστοριά έστηνε η νοικοκυρά.

Η νοικοκυρά, η «βασίλισσα του σπιτιού», η ψυχή της οικογένειας.

Γύρω από το τραπέζι πραγματοποιούνταν καθημερινά η συνάντηση των μελών της οικογένειας, συζητούσαν για τα προβλήματά τους, έδιναν λύσεις, διατύπωναν σκέψεις, επιθυμίες, προσδοκίες και όνειρα. Εξωτερικεύαν τον εσωτερικό τους κόσμο. Με λίγα λόγια επικοινωνούσαν.

Το φαγητό ήταν ιεροτελεστία. Εκεί φαινόταν η δημιουργική τέχνη της νοικοκυράς. Από το τίποτε, έπαιρνε το αλεύρι το ανακάτωνε με λάχανα ή έβαζε και κανένα σπυρί τυρί και... πραγματικά συνέθετε.

Πίτες, μπλατσάρα, πρασοπίτα, προζυμώπιτα ή μουντζωτή, καθαρόπιτα, τραχανόπιτα, τυρόπιτα, λαχανόπιτα...

Νόστιμες, χορταστικές και υγιεινές.

Σήμερα όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά. Κανόνας είναι η διάσπαση της οικογένειας. Τα μέλη της εργάζονται, άγχονται, τρώνε «στο πόδι», -στα πεταχτά, στα σβέλτα, στα φευγάτα, στο άρπα κόλα-, στα φαστφουντάδικα κ.τ.λ. Το βράδυ delivery, γιατί άπαντες, αγκυλωμένοι στην τηλεψία, μπουσκώνουν με ζυμάρια προψημένα ή και με πιτόγυρα και μετά «ξεραίνονται στον ύπνο», για τον αυριανό αγώνα.

Κι αν ο ταχύτατος ρυθμός ζωής και οι πολλαπλές απαιτήσεις δεν επιτρέπουν, κατά κανόνα, κάθε μεσημέρι να λειτουργεί το οικογενειακό τραπέζι, θα μπορούσε κάποιος να εναποθέσει τις ελπίδες τους στα Σαββατοκύριακα. Ποια Σαββατοκύριακα; Και τότε γεμίζοντας με ταπεράκια τους αποθηκευτικούς χώρους των αυτοκινήτων, «τρέχουν» οικογενειακώς στην υποτιθέμενη εξοχή, για να διασκεδάσουν, να ξεφύγουν, βρε αδερφέ, από τη σκληρή πραγματικότητα. Πλήρης η έλλειψη επικοινωνίας, ουσιαστική επομένως και η υποβάθμιση της οικογένειας.

Χάθηκε και η γιαγιά με τα παραμύθια της, ο παππούς με τις ιστορίες και τις αναμνήσεις του. Επεκράτησε η ατομικότητα...

Τότε το κοινό πρόβλημα ήταν και το φαγητό.

Η χαρά της νοικοκυράς να λύσει το πρόβλημα αυτό.

Η χαρά των παιδιών, αφού ντερλικώσουν...

Γι' αυτό και η πίτα συνοδευόταν με γεύση άριστη, αλλά και με αισθήματα ικανοποίησης!!!

Όμως, τα «ποτάμια δεν γυρίζουν πίσω». Τα «γεγονότα ουκ απογίνετα». Γι' αυτό και η επιστροφή στο παρελθόν είναι αδύνατη. Έτσι δικαιολογείται και η νοσταλγία.

Νοσταλγούμε, γιατί συνειδητοποιήσαμε-επιδύνα φυσικά- πως είμαστε σκλάβοι των δημιουργημάτων μας.

Νοσταλγούμε το παλιό, τις παραδοσιακές συνταγές της γιαγιάς, τη λαχανόπιτα, που είναι άνοστη χωρίς

Χειμώνας στον Καταρράκτη

« Σήμερα χ'σό μ', πιδάκ' δεν είναι για π'θενά! Σ'μαζωχτεί κι λουπωΰξτι! » είπε η γιαγιά Ανθή. Κι εγώ κοίταξα προς τους καταρράκτες του χωριού μας που σχίζουν με ορμή το σώμα των Τζουμέρκων! Μεγαλείο! Δημήτρης Κατσούλης

το οικογενειακό τραπέζι.

Γι' αυτό με πάθος, τη ζητάμε, την πίτα ως αντίδοτο στην « κινητικότητα », « τα μνημόνια », « τον κορωνοϊό », « την επανέναρξη της οικονομίας » κλπ.

Και 'κει στα μαγαζιά, με φίλους και συγχωριανούς- θεωρώντας ότι επικοινωνούμε- βάζουμε το κεφάλι στο πιάτο, όπως τα ζώα στη φάτνη... , αφού « η χωρίς λόγον τράπεζα ουδέν φάτνης διαφέρει »!!!

Με λίγα λόγια. Τα μαγαζιά ταϊστρες. Εμείς κρεμάνε τα ταϊσάρια, τα γιομίζουμε ταή και τ'λωνόμαστε στο φαί.

Ο πολιτισμός της ενοχής ή η ενοχή του πολιτισμού;

Όπως και να 'χει... καλά να πάθουμε!

Να δούμε πώς θα τα ρυθμίσει και ο κορωνοϊός τα πράγματα. Οψόμεθα...
KoA

Ερημωμένα σπίτια της Ηπείρου...

«Κάτω απ' τη ράχη, ανεβαίνεις το μονοπάτι που δεν "βγάζει", που το κλείνει απ' την ώρα που γεννήθηκε και που αν δεν το έκλεινε δηλαδή τι σημασία θα είχε. Σαν το στερνό σπίτι του κόσμου, τόσο μοναχό. Που άλλοτε καταύγαζε ζωή. Που τώρα τέσσερις τοίχοι απόμειναν, δίχως σκεπή, το περνάς και για καστρόπουλο, με κάτι πέτρες ωχρές, το ωχρό του αμετάκλητου κι ανάμεσά τους βρύα μαλλιασμένα... Και γύρω του, απ' τα θεμέλια, έχει βλαστήσει ένα είδος χορτάρι οργιαστικό, παλιούρια και γλογκιές. Και μέσα ολούθε φτέρες κι από πάνω τους να βομβίζουν αγριόσφηκες. Χωρίς παράθυρα, από μόνα τους ξεμανταλώνονταν ένα-ένα και πέφταν. Αν κάτι πολύ αγάπησαν όσοι τ' άνοιγαν ήταν η ζωή. Οι νοικοκυραίοι του, προσωρινά, σάμπως έναν αιώνα τώρα, ένας ένας πετούσαν απ' το παράθυρο. Από απελπισιά παρά από πόθο. Για το πουθενά, δίχως από πουθενά να 'χουν ποτέ γυρίσει. Μπορεί να πληγώθηκαν χτυπώντας παράθυρα ξένα. Ή μπορεί και να πέθαναν πετώντας...

Η εξώπορτα-ποιά να 'ταν η τελευταία λέξη σαν την κλειδωσαν- με σαράκια κεντησμένη και καρφιά. Η μετώπη του αποκεφαλισμένη, πεσμένη μπροστά στην πόρτα. Χτες, μέσ' τη νύχτα, το βουνό από πάνω ξαμόλαγε δρολάπια. Το σπίτι ολοένα χτυπιόταν και τα φύλλα της πόρτας ανοιγόκλειναν όλη τη νύχτα, σά-

μπως φτερούγες μαύρου πουλιού χτυπημένου, μισοσκοτωμένου ...

Τώρα μια άλλη ζωή στο σπίτι σαλεύει με τα δικά της πλάσματα και τη δική τους τάξη. Την τάξη που έχει το δέντρο, την τάξη που έχουν οι αγριόσφηκες σαν βομβίζουν με τρέλα πάνω απ' τις φτέρες, την τάξη που έχουν οι δένδρογαλιές που κοιμούνται μεσ' στα θάμνα, την τάξη που έχουν οι νυχτερίδες με κάτι πρόσωπα σα μωρά όταν χτυπιούνται απελπισμένες στους τοίχους, την τάξη που έχει εκείνο το είδος φύτρωμα, οικογένεια ολόκληρη, με κάτι άνθια σαν κεφάλια δράκων που βγάζουν φριχτές κραυγές, την τάξη που έχει το κουνάβι σαν γαυγίζει τη νύχτα,

«Τώρα μια άλλη ζωή στο σπίτι σαλεύει» (Φωτ.: Αλεξάνδρα Σκούτα, Καταρράκτης Άρτας)

την τάξη που έχουν οι αγριόγατες όταν ουρλιάζουν μεσάνυχτα σα γριές μοιρολογίστρες, την τάξη που έχουν οι τσουκνίδες γύρω απ' τους τοίχους του σπιτιού – πού 'ναι οι δύο όσμοι, οι βασιλικοί ... γύρευε τι πάλη θα 'γινε αναμεταξύ τους - οι αράχνες που φτιάχνουν αιώρες και τραμπαλίζονται με τα ποδάρια τους κρεμασμένα, οι οχιές που γυαλοκοπάνε με τη βροντή του ήλιου... Όλα τους όλο σιωπές και ρεμβασμούς μέσα στις πρασινάδες.

Όλη αυτή η ερημία μοιάζει σα να 'γινε η Συντέλεια του σπιτιού. Κάθομαι και βάζω με το νου μου. Μήπως τη Συντέλεια τη σχεδίασαν κρυφά οι αγριόσφηκες, οι οχιές, οι αράχνες, όλα αυτά τα ελάσσονα του βασιλείου πλάσματα και το δέντρο μαζί για να κυβερνήσουν αυτοκράτορες αυτά;»

("Η Επιστροφή της Κίχλης", Σταυρούλα Δημητρίου, εκδ.Λιβάνη, 2017)

Η νέα ηλεκτρονική εφημερίδα των Αμμοτοπιτών Άρτας

Ένα αντίδοτο στον αποκλεισμό της πανδημίας αποτελεί η κυκλοφορία της νέας ηλεκτρονικής εφημερίδας «Τα νέα του Αμμότοπου», που εκδίδει η Αδελφότητα Αμμοτοπιτών Άρτας «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ».

Η εφημερίδα θα λειτουργήσει ως ένας, ακόμα, ισχυρός σύνδεσμος μεταξύ όλων των Αμμοτοπιτών, αληθινός συνδετικός κρίκος. Πέρα από αυτά κάθε εφημερίδα είναι θεσμός με τον οποίο διατηρείται και μεταδίδεται από γενιά σε γενιά η παράδοση του τόπου και ειδικότερα ο ηπειρωτικός πολιτισμός. Σπουδαίο έργο. Οι εφημερίδες που εκδίδουν οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι-Αδελφότητες με την φλόγα τους κάνουν τους χρυσούς θησαυρούς της πολιτιστικής μας κληρονομιάς να λάμπουν και να ξεχωρίζουν μέσα από το τρομακτικό έρεβος που σήμερα μας περιβάλλει. Σκαπανείς και διαπρύσιοι κήρυκες του τοπικού μας πολιτισμού.

Η πρόεδρος του Συλλόγου Αμμοτοπιτών **Φιλάνθη Αποστολοπούλου** μιλώντας εξ ονόματος όλων των μελών του ΔΣ μας είπε: «Μπορεί η τεχνολογία να μας έχει εξασφαλίσει πολλά μέσα επικοινωνίας, αλλά η καθημερινότητα μας απομακρύνει καθημερινώς τον έναν από τον άλλον και όλους μαζί από τις ρίζες μας, από το χωριό μας! Με γνώμονα τη νοσταλγία και την αγάπη για το χωριό μας, τα «Νέα του Αμμότοπου», θέλουν να αποτελέσουν τον κρίκο που ενώνει τους διασκορπισμένους Αμμοτοπιίτες και να αποτελέσει το βήμα επικοινωνίας μεταξύ τους. Να βοηθήσουν τα παιδιά και τα εγγόνια τους να μην ξεκόψουν από το χωριό. Να ευαισθητοποιήσουν όλους μας για τα προβλήματα και το μέλλον του χωριού μας και κυρίως να διασώσουν τα ήθη και τα έθιμα του χωριού μας! Στις καρδιές όλων μας είναι χαραγμένες εικόνες που ζήσαμε και βιώσαμε σε αυτόν τον τόπο, και μέσω της εφημερίδας αυτής θα θέλαμε να τις αποτυπώσουμε και να τις μοιραστούμε και με τους υπόλοιπους συγχωριανούς μας που έχουν τις ίδιες ή παρόμοιες αναμνήσεις!

Όλες αυτές οι αναμνήσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία για όλους εμάς, διότι συνδέονται με αγαπημένους μας που δεν είναι πλέον μαζί μας και αυτό το κάνει ακόμα πιο σημαντικό!»

Η ΠΣΕ

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας (ΠΣΕ) χαιρέτησε την έκδοση με το ακόλουθο Δελτίο Τύπου: «Στην εποχή της ξηρασίας μια αληθινή ανάβρα ξεπετάχτηκε! Με ιδιαίτερη χαρά υποδεχτήκαμε την έκδοση της ηλεκτρονικής εφημερίδας της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας με τον τίτλο «Τα νέα του Αμμότοπου» (ammotoposnews.gr). Σκοπός της έκδοσης είναι η επικοινωνία με όσους ζουν και δραστηριοποιούνται στον Αμμότοπο, στην Αθήνα ή και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας. Με όλους τους ζώντες στο εξωτερικό και γενικά με τους απανταχού Αμμοτοπιίτες.

Η ΠΣΕ δίνει μεγάλη βαρύτητα στην ενημέρωση των μελών και θεωρεί σημαντικό δίαυλο πληροφόρησης και επικοινωνίας των πατριωτών τον Τύπο, σε οποιαδήποτε μορφή. Τα έντυπα αυτά, σε κάθε έκδοσή τους, κάτι ξεχασμένο «ξεχώνουν» από την ιστορία, από τα ήθη και τα έθιμά μας, από τους θρύλους, τους μύθους και τις παραδόσεις μας και το προ-

βάλλουν ενώπιον όλων και, προπάντων, ενώπιον των νεότερων γενιών. Για τους λόγους αυτούς η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας συγχαίρει το ΔΣ της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας. Εύχεται υγεία και καλή δύναμη σε όλα τα μέλη, για να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη δύσκολη, αλλά εξαιρετική αυτή προσπάθεια».

Δηλώσεις για την εφημερίδα Χρυσόστομος-Μάκης Κιάμος-Χήτος, πρόεδρος της ΠΣΕ: Με χαρά υποδέχτηκε η ΠΣΕ την κυκλοφορία της εφημερίδας της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας, «Τα νέα του Αμμότοπου». Πέρα από το γενικό έπαινο που με Δελτίο Τύπου η ΠΣΕ συνόδεψε την κυκλοφορία της εφημερίδας, προσωπικά συγχαίρω όλα τα μέλη του ΔΣ της Αδελφότητας που με μεράκι και αγάπη για τη γενέτειρα αποφάσισαν και πραγματοποιήσαν αυτό το υπέροχο έργο. Η προσφορά της εφημερίδας στη σύσφιξη των σχέσεων όλων των αποδήμων με την γενέτειρα, τη διατήρηση και μετάδοση του γηγενούς πολιτισμού είναι οπωσδήποτε σημαντική και αναγκαία. Με τη δήλωση πως η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδας θα είναι πάντα κοντά βοηθός και συμπαραστάτης στο έργο αυτό της Αδελφότητας σας συγχαίρω για άλλη μια φορά και εύχομαι το παράδειγμά σας να μιμηθούν και άλλες Αδελφότητες.

Αντώνης Κοντός, μέλος του ΔΣ της ΠΣΕ, εκπρόσωπος νομού Άρτας: Συγχαρητήρια στην Αδελφότητα Αμμοτοπιτών Άρτας για την έκδοση της εφημερίδας «Τα νέα του Αμμότοπου» που θα δυναμώσει και θα διευκολύνει την επικοινωνία όλων μας με την Αδελφότητα. Θα γνωρίσουμε, μέσα από τις σελίδες της εφημερίδας, τα ήθη και έθιμα, την ιστορία και τις παραδόσεις του Αμμότοπου (Κομζιάδα). Εύχομαι δε, «Τα νέα του Αμμότοπου» να γράφουν πάντα καλά και ευχάριστα νέα για την πανέμορφη περιοχή του Αμμότοπου!

Χρήστος Τούμπουρος, Έφορος Τύπου της ΠΣΕ, εκπρόσωπος νομού Άρτας: Η εφημερίδα «Τα νέα του Αμμότοπου», όργανο της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας, είναι ένα βασικό και αληθινό μέσον επικοινωνίας των αποδήμων Αμμοτοπιτών με τη γενέτειρα. Ένας σύνδεσμος και ένα σημείο αναφοράς, μια παρακαταθήκη για τις μελλοντικές γενιές, προκειμένου να μπολιάζονται και να κοινούν με τον πατροπαράδοτο πολιτισμό μας. Σε μια εποχή της γενικής ισοπέδωσης αξιών και υποχώρησης κάθε στοιχείου τοπικότητας είναι παρήγορο το γεγονός πως οι απόδημοι κατέχουν και φυλάνε καλά τις Θερμοπύλες της παράδοσης και του ατόφιου Ηπειρωτικού πολιτισμού. Θερμά συγχαρητήρια!

Κώστας Παπαπάνος, μέλος του ΔΣ της ΠΣΕ, εκπρόσωπος του νομού Άρτας: Η έκδοση της εφημερίδας «Τα νέα του Αμμότοπου», μάλιστα σε τόσο δύσκολες εποχές, δεν είναι απλά ένα χαρμόσυνο γεγονός, αλλά στην ουσία συνιστά παράδειγμα ουσιαστικής συνεισφοράς για τη σύσφιξη των σχέσεων των αποδήμων Ηπειρωτών και διάδοσης του Ηπειρωτικού πολιτισμού. Συγχαίρω από βάθος καρδιάς όλα τα μέλη του ΔΣ της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών για το σπουδαίο αυτό έργο και εύχομαι υγεία και ευτυχία.

Γιάννης Νάκης, μέλος του ΔΣ της ΠΣΕ, εκπρόσωπος του νομού Άρτας: Η έκδοση της εφημερίδας «Τα νέα του Αμμότοπου», επιτυχία της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας, ομολογουμένως αποτελεί μια άξια λόγου προσπάθεια.

Και τούτο γιατί γίνεται σε μία πρωτόγνωρη περίοδο εγκλεισμού και περιοριστικών μέτρων με αποθέωση της ατομικής ευθύνης κόντρα στην υποχρέωση της Κυβέρνησης που δεν πήρε έγκαιρα τα ανάλογα μέτρα στους χώρους δουλειάς, στα μέσα μαζικής μεταφοράς κλπ και δεν φρόντισε να θωρακίσει το δημόσιο σύστημα υγείας με την πρόσληψη του ανάλογου ιατρικού, νοσηλευτικού προσωπικού και με την ανάλογη υλικοτεχνική υποδομή με συνέπεια να πεθαίνουν καθημερινά δεκάδες συνάνθρωποί μας. Κάτω από αυτές τις συνθήκες και

μέσα σε ένα αρνητικό κλίμα λόγω της δεκαετούς οικονομικής κρίσης που επιτείνεται από την πανδημία του κορωνοϊού με οδυνηρές συνέπειες για τους εργαζόμενους και τα φτωχά λαϊκά στρώματα που συμμετέχουν στους Συλλόγους και Αδελφότητες είναι ευνόητο ότι η λειτουργία αυτών θα γίνεται όλο και δυσκολότερη. Κατά συνέπεια τα ΔΣ τόσο της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας όσο και των Ομοσπονδιών και Συλλόγων καλούνται να κρατήσουν όρθια και ζωντανά τα πολιτιστικά σωματεία χωρίς καμία κρατική βοήθεια για το λαϊκό πολιτισμό μας αφού και η σημερινή κυβέρνηση μπουκνώνει με άφθονο χρήμα, επιδοτήσεις και κάθε είδους φοροαπαλλαγές τις μεγάλες επιχειρήσεις και τα μονοπώλια. Όμως οι Ηπειρώτες που έχουν μάθει να παλεύουν και να αγωνίζονται μία ζωή θα κρατήσουν ζωντανές τις Αδελφότητες με επαναπροσδιορισμό του ρόλου αυτών και την καλλιέργεια της απαιτούμενης αγωνιστικής αλληλεγγύης.

Εύχομαι καλή επιτυχία στους συμπατριώτες μου για την έκδοση της εφημερίδας και καλή χρονιά με υγεία, δύναμη και αντοχή στην αξιόλογη προσπάθεια τους.

Το ξεκίνημα

Στην εφημερίδα παρουσιάζεται το ξεκίνημα της Αδελφότητας: «Το 1967 είκοσι περίπου χωριανοί μας, αποφάσισαν να δικές τους δαπάνες να ιδρύσουν την Αδελφότητα με σκοπό να διατηρήσουν

την ενότητα των χωριανών της Αθήνας. Πέρα όμως, από τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των απόδημων χωριανών της, ανέπτυξαν σπουδαία δράση μέσω διάφορων δραστηριοτήτων στο χωριό. Ενδεικτικά, θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τη δημιουργία βιβλιοθήκης, την ηλεκτροδότηση του Πανοράματος, τη διάθεση ποσού 300.000 χιλιάδων δραχμών για την εγκατάσταση κεραιών αναμετάδοσης τηλεόρασης, την ενίσχυση των εκκλησιών καθώς και του Αθλητικού Συλλόγου του χωριού και τέλος, την αγορά ιδιόκτητου γραφείου επί της οδού Καποδιστρίου 12 στο κέντρο της Αθήνας, όπου μέχρι και σήμερα στεγάζονται τα γραφεία της Αδελφότητας. Όσον αφορά στους χωριανούς μας που διετέλεσαν πρόεδροι στην Αδελφότητα θα πρέπει να αναφέρουμε τους: **Χρήστο Μπατίλα, Ανάργυρο Κολιοπάνο, Βασίλειο Καραγιάννη, Νικόλαο Κλεισούρη, Αλέκο Γκαρτζώνη, Ζαχαρία Καψάλη, Νικόλαο Μπόνια».**

ΤΟ ΔΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Φιλάνθη Αποστολοπούλου τηλ: 6932117524, email: fapostol@gmail.com.
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κωνσταντίνος Μούτσιος τηλ: 6932258721, email: Konstantinosmou@gmail.com.
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Μαριάννα Σιαμέτη τηλ: 6981882754, email: marianna189@hotmail.com.
ΤΑΜΙΑΣ: Δημήτρης Ζαχαράκης τηλ: 6974379090, email: zax1962@gmail.com.
ΜΕΛΗ: Δημήτρης Χριστογιάννης τηλ: 6979773618, email: dchristogiannis@asfa.gr, Γιώργος Γρίβας τηλ: 6989748833, email: grivasgiorgos@gmail.com

Η Εφημερίδα Μας

Από Τα νέα του Αμμότοπου
Δημοσίευση 12/12/2020

Μήνυμα του ΔΣ

Το ΔΣ της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας χαιρέτησε την έκδοση της εφημερίδας με το παρακάτω μήνυμα:

«Αγαπητοί φίλοι και συγχωριανοί

Κατ'αρχάς ευχόμαστε να είστε όλοι καλά με υγεία σωματική και ψυχική μέσα σε όλη αυτή δύσκολη κατάσταση που βιώνουμε όλοι καθημερινά. Είναι μια μπόρα που θα περάσει σύντομα. Ας είμαστε αισιόδοξοι.

Θέλουμε να μοιραστούμε μαζί σας τη μεγάλη χαρά μας για την έκδοση της ηλεκτρονικής εφημερίδας της Αδελφότητας Αμμοτοπιτών Άρτας «ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ». Είναι το αποτέλεσμα μιας προσπάθειας που ξεκίνησε όταν ανέλαβε το παρόν Δ.Σ. της αδελφότητας και σήμερα βλέπουμε να γίνεται πραγματικότητα. Σκοπός αυτής της εφημερίδας είναι η επικοινωνία. Η επικοινωνία με τους ανθρώπους που ζουν και δραστηριοποιούνται στο χωριό μας, με αυτούς που ζουν στην Αθήνα ή και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, με αυτούς που ζούν στο εξωτερικό και γενικά με τους απανταχού Αμμοτοπιίτες. Η επικοινωνία για να είναι ουσιαστική και εποικοδομητική πρέπει να είναι αμφίδρομη. Η εφημερίδα, θέλουμε και ελπίζουμε, να αποτελέσει το σημείο αναφοράς και το μέσο επικοινωνίας όλων των συγχωριανών μας. Θεωρούμε ότι η συμμετοχή και των πολιτιστικών συλλόγων που δραστηριοποιούνται στο χωριό θα είναι σημαντική και ουσιαστική για να πετύχουμε το στόχο που δεν είναι άλλος από την επικοινωνία, το αντάμωμα, όλων των Αμμοτοπιτών σε ένα κοινό και φιλόξενο χώρο. Η ισχύς εν τη ενώσει. (...)

Η εφημερίδα είναι εύκολα προσβάσιμη μέσα από το σύνδεσμο ammotoposnews.gr και ανοίγει σαν Νέα του Αμμότοπου. (...) Ελπίζουμε και ευχόμαστε, και δουλεύουμε πολύ πάνω σε αυτό, ο όμορφος αυτός χώρος της εφημερίδας μας, να γίνει η αιτία να γνωριστούμε καλύτερα, να ξανασυστηθούμε, να μοιραστούμε πράγματα που μας αφορούν όλους και τελικά να επικοινωνούμε και να ανταμώνουμε συχνά.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς»

AMMOTOPOS NEWS ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΑΜΜΟΤΟΠΟΥ	
ΤΑΣΕΙΣ	
1	Οι Καλικάντζαροι Του Ανδρέα Καρκαβίτσα
2	Η Εφημερίδα Μας
3	Χριστουγεννιάτικες Ευχές Από Τον Πατέρα Σωτήρη Τον Ιερέα Του Χωριού Μας !
4	Χριστουγεννιάτικες Ευχές Από Την Αδελφότητα
5	Χαιρετισμός Βουλευτή Ν. Άρτας Χρήστου Γκόκα !